

Etusivu>Hae oikeusalan ammattilaisia>Asiantuntijahaku

Asiantuntijahaku

Tietoa asiantuntijan hakemisesta EU-maissa.

Asiantuntija on tuomioistuimen tai asianosaisten nimeämä henkilö, joka antaa asiantuntija-apua tietyssä aiheessa oikeudenkäyntimenettelyn aikana.

Asiantuntija on tuomioistuimen palveluksessa, vaikka hän olisi asianosaisten nimeämä.

Asiantuntijoiden tehtävistä ja velvollisuuksista säädetään yleensä kansallisessa lainsäädännössä. Useimmissa maissa on asetettu mm. koulutusta ja/tai sertifiointia koskevia vaatimuksia asiantuntijan nimeämiselle. Jäsenmaiden välillä ei tällä hetkellä ole sopimusta tällaisista vaatimuksista, ja kansalliset nimikkeet poikkeavat merkittävästi toisistaan.

Asiantuntijoita on monentyyppisiä:

Asiantuntijatodistajaa pyydetään tulkitsemaan tosiseikkoja ja/tai antamaan teknisiin kysymyksiin liittyvän asiantuntemuksensa tai kokemuksensa perusteella lausunnon, jolla pyritään selvittämään osapuolten väitteitä.

Tekniseltä asiantuntijalta pyydetään lausuntoa teknisistä tai tieteellisistä kysymyksistä.

Oikeudellista asiantuntijaa voidaan kuulla ulkomaiseen lainsäädäntöön liittyvistä säännöistä, käytännöistä ja oikeuksista.

Muut asiantuntijat.

Asiantuntijoita ja asiantuntemusta koskevilla jäsenmaiden tietosivuilla annetaan tietoa kansallisista asiantuntijaluetteloista ja -rekistereistä, asiantuntijoille asetetuista vaatimuksista, heidän palkkioistaan ja vastuistaan sekä asiantuntijoiden käytöstä oikeudenkäynnissä.

Jäsenmaiden tietosivut on koonnut [European Expert and Expertise Institute \(EEI\)](#) Euroopan komission oikeusalan ohjelmasta rahoitetun asiantuntijahakuja käsittelevän hankkeen yhteydessä.

Päivitetty viimeksi: 17/11/2021

Tätä sivustoa ylläpitää Euroopan komissio. Sivuston tiedot eivät välttämättä edusta Euroopan komission virallista kantaa. Komissio ei ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. EU:n sivustoihin sovellettavat tekijänoikeussäännöt löytyvät oikeudellisesta huomautuksesta.

Asiantuntijahaku - Belgia

I. Asiantuntijaluettelot ja -rekisterit

Ainoastaan henkilöt, jotka on lupalautakunnan lausunnon perusteella merkitty oikeusministerin tai hänen valtuuttamansa virkamiehen päätöksellä tuomioistuinasiantuntijoiden sekä auktorisoitujen kääntäjien, tulkkien ja kääntäjä-tulkkien kansalliseen rekisteriin, saavat käyttää tuomioistuinasiantuntijan nimeä ja ottaa vastaan ja suorittaa tehtäviä tuomioistuinasiantuntijoina tai käyttää auktorisoidun kääntäjän, tulkin tai kääntäjä-tulkin nimeä ja suorittaa heille lain mukaan uskottuja käännös- tai tulkkaustöitä.

Kyseiseen rekisteriin merkittävien luonnollisten henkilöiden on täytettävä seuraavat edellytykset:

he ovat jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion kansalaisia tai oleskelevat jäsenvaltiossa laillisesti;

heille ei ole langetettu lainvoimaista, ei edes ehdollista, tuomiota rikkomuksesta tai rikoksesta, josta rangaistuksena on sakkoa, yhdyskuntapalvelua tai vankeutta. Poikkeuksia ovat kuitenkin tieliikennelainsäädännön rikkomuksista annetut tuomiot ja tuomiot, jotka eivät oikeusministerin mukaan ole ilmeisenä esteenä asiantuntijatyön tekemiselle sillä asiantuntemus- ja erikoisalalla, jonka asiantuntijaksi henkilö on määrää merkittä, tai käännös- tai tulkkaustöiden suorittamiselle niillä kielillä, joiden auktorisoiduksi kääntäjäksi, tulkiksi tai kääntäjä-tulkiksi henkilö on määrää merkittä.

Tämä koskee analogisesti henkilöitä, jotka on tuomittu ulkomaille samanlaiseen rangaistukseen lainvoimaisella päätöksellä.

he ovat vähintään 21-vuotiaita (tämä koskee auktorisoituja kääntäjiä, tulkkeja ja kääntäjä-tulkkeja);

he osoittavat, että heillä on tarvittava ammattiosaaminen ja oikeudellinen tietämys;

he ilmoittavat kirjallisesti olevansa oikeusviranomaisten käytettävissä;

he osoittavat ammatillista osaamista ja oikeudellista tietämystä;

he sitoutuvat osallistumaan ammatilliseen täydennyskoulutukseen osaamisalallaan;

he sitoutuvat noudattamaan kuninkaan vahvistamaa ammattieettistä säännöstöä, jossa määrätään ainakin riippumattomuuden ja puolueettomuuden periaatteista;

he ovat vannoneet valan.

Oikeusministeriö hallinnoi rekisteriä ja päivittää sitä jatkuvasti.

Kansalliseen rekisteriin tehtävä merkintä on voimassa kuusi vuotta. Tämän jälkeen sitä voidaan pidentää aina kuudella vuodella kerrallaan. Tällä hetkellä merkinnät ovat vain väliaikaisia siihen saakka, kunnes lupatoimikunta on perustettu. Lupatoimikunta aloitti työnsä vuoden 2019 kesäkuun alussa. Lähes 4 000 asiantuntijan/kääntäjän/tulkin on läpäistävä lupaprosessi 30. marraskuuta 2022 mennessä.

Käytössä on väliaikainen järjestelmä, jossa määrätään, että oikeusviranomaisille työskentelevien asiantuntijoiden on täytettävä määräykset viimeistään kuuden vuoden kuluttua 10. huhtikuuta 2014 annetun lain voimaantulosta. Määräaika on lykätty 1. joulukuuta 2022 saakka.

Uusi, 20. joulukuuta 2020 annettu laki tuli voimaan 24. joulukuuta 2020. Siinä annetaan kaikille asiantuntijoille mahdollisuus tulla merkityiksi väliaikaiseen tietokantaan. Heidän väliaikainen merkintänsä on voimassa 30. marraskuuta 2022 saakka.

Tällä hetkellä vain tuomioistuimet voivat käyttää kyseistä rekisteriä. Tulevaisuudessa rekisterin pitäisi olla kaikkien käytettävissä oikeusministeriön verkkosivustolla.

Rekisteriin merkitsemiseksi asiantuntijan on osoitettava, että hänellä on vaadittava ammattiosaaminen ja vaadittava oikeudellinen tietämys (Belgian oikeudenkäyntilain 555/8 §:n 4 momentti).

Tämä osoitetaan seuraavasti:

Ammattiosaaminen:

tuomioistuinasiantuntijoiden on esitettävä tutkintotodistus siltä asiantuntemusalalta, jolle hakija merkitään tuomioistuimen asiantuntijaksi, ja selvitys, josta ilmenee, että hakijalla on rekisteröintipyyntöä edeltävien kahdeksan vuoden ajalta viiden vuoden kokemus kyseiseltä alalta, tai jos tutkintoa ei ole, näyttöä, josta ilmenee, että hakijalla on 15 vuoden kokemus kyseiseltä alalta rekisteröintipyyntöä edeltävien 20 vuoden ajalta;

auktorisoidujen kääntäjien, tulkkien ja kääntäjä-tulkkien on esitettävä todistukset suoritetuista tutkinnoista tai näyttöä siitä, että heillä on rekisteröintipyyntöä edeltävien kahdeksan vuoden ajalta vähintään kahden vuoden kokemus asianomaiselta alalta, taikka mitä tahansa muuta näyttöä heidän osaamisestaan siinä kielessä, jonka (niissä kielissä, joiden) asiantuntijaksi heidät merkitään. Sellaiset tuomioistuinasiantuntijat ja auktorisoidut kääntäjät, tulkit ja kääntäjä-

tulkit, joilla on kotipaikka jossain toisessa Euroopan unionin maassa, voivat osoittaa ammattiosaamisensa todistamalla, että heidät on merkitty omassa maassaan vastaavaan rekisteriin. "Ammatillista täydennyskoulutusta ja kouluttautumista" koskevat velvollisuudet määritellään liittovaltion parlamentilla hyväksyttävässä kuninkaan asetuksessa.

Oikeudellinen tietämys: Tämä osoitetaan esittämällä todistus sellaisen koulutuksen suorittamisesta, joka vastaa 30. maaliskuuta 2018 annetussa kuninkaan asetuksessa asetettuja edellytyksiä.

II. Tuomioistuinasiantuntijoiden palkkiot

Siviiliasioissa asianosaiset määrittävät tuomioistuinasiantuntijan palkkion. Tuomioistuin tekee palkkiosta kuitenkin lopullisen päätöksen, ja se voi päättää laskea ehdotetun tuomioistuinasiantuntijan palkkiota.

Rikosasioissa tuomioistuinasiantuntijoiden palkkioista määrätään kuninkaan asetuksella.

Asianosaiset eivät voi saada oikeusapua asiantuntijan palkkion kattamiseen.

III. Tuomioistuinasiantuntijoiden vastuu

Tuomioistuinasiantuntijoiden vastuu määräytyy yleisten sääntöjen (yksityis-/sopimusoikeus) mukaan. Laissa ei ole määritelty asiantuntijan vastuuseen sovellettavaa ylärajaa.

IV. Lisätietoja asiantuntijamenettelystä

Tärkeimmät tuomioistuinasiantuntijoiden työhön Belgiassa sovellettavat säännökset ovat Belgian oikeudenkäyntilain 962–991 *undecies* § (teksti on saatavissa hollanniksi, ranskaksi ja saksaksi).

Belgian oikeusjärjestelmässä ei erotella erilaisia asiantuntijoita vaan käytetään yksinomaan nimeä "tuomioistuimen asiantuntija". Ainoa ero tehdään yhtäältä tuomioistuinasiantuntijoiden ja toisaalta kääntäjien/tulkkien välillä.

Kyseinen nimeä on suojattu.

1. Asiantuntijoiden nimeäminen

Belgian oikeudenkäyntilain mukaan ainoastaan tuomarit ja tutkintatuomarit ja/tai viralliset syyttäjät voivat nimetä tuomioistuimen asiantuntijan.

Yksityiset oikeussubjektit voivat kuitenkin pyytää lausuntoa omalta asiantuntijaltaan. Tällaisesta yksityisestä asiantuntijasta käytetään tällöin nimitystä " tekninen neuvonantaja". Heidän toimintaansa ei säännellä laissa.

Belgian oikeudenkäyntilain 962 §:ssä säädetään seuraavaa: *Tuomioistuin voi käsiteltävänä olevan riita-asian ratkaisemiseksi tai silloin, kun riita-asia objektiivisesti ja tosiasiallisesti uhkaa syntyä, antaa asiantuntijoiden tehtäväksi tehdä havaintoja tai antaa teknisen lausunnon. Tuomioistuin voi nimetä asiantuntijat, joista asianosaiset ovat päässeet yksimielisyyteen. Se voi poiketa asianosaisten tekemistä valinnoista vain perustellulla päätöksellä.*

a) Nimeäminen tuomioistuimen toimesta

Asiantuntijat nimitään samalla tavalla, olipa kyse siviilioikeudenkäynnistä tai rikosoikeudenkäynnistä. Oikeudenkäyntilain 555/6–555/16 §:ää sovelletaan sekä siviili- että rikosasioissa (oikeudenkäyntilain 2 §).

Tuomioistuimilla on velvollisuus nimetä tuomioistuinasiantuntijoiden kansalliseen rekisteriin merkitty asiantuntija, lukuun ottamatta oikeudenkäyntilain 555/15 §:ssä vahvistettuja tapauksia (kiireellinen tilanne tai tilanne, jossa yhtäkään sellaista asiantuntijaa ei ole käytettävissä, jolla olisi vaadittua asiantuntemusta ja erikoisosaamista).

Siviilituomioistuimet voivat oman harkintansa mukaan nimetä kenet tahansa rekisteriin merkityn asiantuntijan, jota ne pitävät sopivana ehdotettuun tehtävään. Ne voivat myös nimetä asianosaisten valitsemia asiantuntijoita. Ne voivat poiketa asianosaisten tekemästä valinnasta vain perustellulla päätöksellä.

Asiantuntijoilla on lakisääteinen velvollisuus varmistaa, ettei heillä ole eturistiriitaa.

b) Nimeäminen asianosaisten toimesta

Siviiliasioissa kaikki asianosaiset voivat pyytää lausuntoa omalta asiantuntijaltaan. Tällaisesta asiantuntijasta käytetään nimitystä "tekninen neuvonantaja".

Teknisen neuvonantajan nimeämisessä ei ole mitään erityisiä sääntöjä tai menettelyjä, joita asianosaisten olisi noudatettava.

2. Menettely

Tuomioistuin voi harkintansa mukaan päättää, tarvitaanko riita-asian ratkaisemiseksi tai totuuden selvittämiseksi asiantuntija-apua.

Asiantuntija antaa tuomioistuimelle lausunnon tuomioistuimen hänelle uskoman erityistehtävän täyttämiseksi.

Asiantuntijan lausunto ei koskaan sido tuomioistuinta.

Siviilioikeudenkäynneissä tuomioistuin valvoo tuomioistuimen asiantuntijan työn etenemistä ja valvoo määräaikaisten noudattamista ja menettelyn kontradiktorisuutta.

Asiantuntijan on noudatettava tehtävälleen asetettuja ehtoja.

Asianosaiset voivat riitauttaa asiantuntijalausunnon esittämällä lausumia tai hankkimalla toisen asiantuntijan lausunnon.

Asiantuntijat voivat olla yhteydessä asianosaisiin menettelyn aikana, mutta kontradiktorisen periaatteen noudattamiseksi kaiken yhteydenpidon on tapahduttava niin, että kaikki asianosaiset ovat läsnä.

a) Asiantuntijalausunto

Asiantuntijan työn tulokset esitetään lausunnossa.

Lausunnossa esitetään alkuhuomautukset sekä asiantuntijan tekemät työt, havainnot ja päätelmät. Lausuntoon sisällytetään myös kaikki asiantuntijan käyttämät asiakirjat.

Lopullinen lausunto toimitetaan asiantuntijan nimenneelle tuomioistuimelle.

Jos tuomioistuin ei katso saaneensa tarvittavia selvennyksiä, se voi siviiliasioissa määrätä, että sama asiantuntija tekee lisäselvityksiä tai että toinen asiantuntija toteuttaa uuden selvityksen.

b) Tuomioistuin käsittely

Tuomioistuin voi kuulla asiantuntijaa istunnossa. Asiantuntijan tai asianosaisten pyynnöstä tuomioistuin voi myös kuulla asianosaisten teknisiä neuvonantajia.

Päivitetty viimeksi: 27/04/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Asiantuntijahaku - Tšekki

I. Asiantuntijaluettelot ja rekisterit

Tšekissä käytetään virallista asiantuntijarekisteriä.

Asiantuntijoista ja asiantuntijaelimistä annetun lain 254/2019, jäljempänä "asiantuntijoista annettu laki", joka on pantu täytäntöön 26. marraskuuta 2020 annetulla oikeusministeriön asetuksella 503/2020, 15 §:n mukaan asiantuntijarekisteri on saatavilla julkisesti.

Luettelo asiantuntijoista on saatavilla [täältä](#). Rekisterissä ovat myös asiantuntijaelimet, joilla on asiantuntijatehtäviin tarvittava pätevyys.

Asiantuntijarekisterin ylläpitämisestä vastaa oikeusministeriö.

Asiantuntijoista annetun lain 254/1967 5 §:n 1 momentin (pantu täytäntöön asetuksella nro 503/2020) mukaan asiantuntijan on täytettävä seuraaviin liittyvät vaatimukset, jotta hänet voidaan merkitä rekisteriin:

kotipaikka, vakinainen asuinpaikka, osoite tai ulkomaalaisen tapauksessa asuinpaikka Tšekissä;

tarvittava koulutus (mahdollisuuksien mukaan korkea-asteen koulutus, muussa tapauksessa korkein mahdollinen koulutustaso)

vähintään viiden vuoden työkokemus kyseessä olevalta alalta ja erityisalalta

erikoistumiskoulutus tai kelpoisuustodistus (täytäntöönpanoasetuksen 505/2020 liitteessä 2 lueteltujen alojen ja erityisalojen osalta)

oikeustoimikelpoisuus (toimintakelpoisuus)

hyvämaineisuus (ei lainvoimaista tuomiota tahallisuudesta tai tuottamuksellisesta asiantuntija- tai yritystoiminnan yhteydessä tehdystä rikoksesta, paitsi jos tuomiosta ei ole merkintää rikosrekisterissä ja henkilöä ei siksi katsota tuomituksi)

tarvittava materiaali ja tekniset välineet

läpäisty oikeusministeriön järjestämä pääsykoe

ei konkurssissa

lupaa harjoittaa asiantuntijatoimintaa ei ole peruutettu velvoitteiden vakavan tai toistuvan laiminlyönnin vuoksi viiden viime vuoden aikana

kolmen viime vuoden aikana ei ole määrätty vähintään 100 000 Tšekin korunan sakkoo mistään rikkomuksista, jotka luetaan asiantuntijoista annetussa laissa.

Asiantuntijaelimen toiminnan harjoittaminen edellyttää asiantuntijoista annetun lain 6 ja 7 §:ssä säädettyjen erityisedellytysten täyttymistä.

Asiantuntijoiden on vannottava vala, jotta heidät voidaan merkitä rekisteriin. Vala kuuluu seuraavasti: "Lupaan noudattaa asiantuntijana toimiessani lakia, harjoittaa asiantuntijatoimintaa parhaan tietämykseni ja ymmärrykseni mukaan riippumattomasti ja puolueettomasti, käyttää koko osaamistani täysimääräisesti ja huolehtia sen kehittämisestä sekä pitää salassa seikat, jotka olen saanut tietooni asiantuntijana toimiessani."

Tullakseen merkityksi rekisteriin asiantuntijoiden on jätettävä hakemus oikeusministeriöön.

Asiantuntijan ei tarvitse allekirjoittaa käytäntöänsäntöjä tai eettisiä sääntöjä, jotta hänet voidaan merkitä rekisteriin.

Asiantuntijat voidaan poistaa rekisteristä seuraavista syistä:

kuolema tai asiantuntijaelimen sulkeminen,

ilmoitus asiantuntijatoiminnan lopettamisesta ja

asiantuntijatoiminnan harjoittamista koskevan luvan peruuttamispäätöksen tuleminen lainvoimaiseksi.

Asiantuntijatoiminnan harjoittamisoikeuden lakkaamisesta sen jälkeen, kun ministeriö on peruuttanut luvan, säädetään asiantuntijoista annetun lain 14 §:n 1 momentissa. Tätä säännöstä sovelletaan tapauksissa, joissa asiantuntija ei enää täytä nimittämisen edellytyksiä, ei ole esittänyt todisteita pakollisesta vastuuvakuutuksesta, ei ole pitkään voinut harjoittaa toimintaansa lääketieteellisistä, ammatillisista tai muista vakavista syistä, ei ole muusta syystä toiminut tehtävässään (asiantuntijalausuntojen määrä viiden viime vuoden ajalta ei ylitä kolmea) tai on rikkonut vakavasti tai toistuvasti asiantuntijoista annetussa laissa säädettyjä velvoitteita.

Oikeusministeriö päivittää säännöllisesti asiantuntijaluetteloa.

Asiantuntijoita voi hakea hakutyökalulla. Sen kautta löytyvät kaikki asiantuntijat ja asiantuntijaelimet.

Asiantuntijat on merkitty rekisteriin alan, erityisalan ja mahdollisen erikoistumisalan mukaan. Asiantuntijalaissa mainitaan tällä hetkellä 52 pääasiallista alaa.

Luettelo yksittäisten asiantuntemusalojen erityisaloista on täytäntöönpanoasetuksen 505/2020 liitteessä 1.

Asiantuntijan on tallennettava tiedot asiantuntijatoiminnastaan sähköisesti oikeusministeriön ylläpitämään lausuntorekisteriin, johon on etäpääsy.

II. Asiantuntijoiden pätevyys

Asiantuntijoiksi voidaan nimetä ainoastaan henkilöitä, jotka ovat omalta alaltaan ja erityisalaltaan hankkineet vaaditun koulutustason ja vähimmäiskestoisen työkokemuksen. Asiantuntijoiden ei välttämättä tarvitse olla asiantuntijajärjestön jäseniä toimiakseen asiantuntijana.

Tietyt asiantuntemukset alat ja erityisalat edellyttävät kuitenkin asiantuntijatehtävien harjoittamista varten todistusta ammatillisesta pätevyydestä, jonka on antanut lakisääteisesti perustettu ammattialajärjestö, jonka jäsenyys on pakollista, kuten muun muassa rakennusosalalla (täytäntöönpanoasetuksen nro 505/2020 liitteen 2 mukaisesti).

Asiantuntijoiden on päivitettävä tai kehitettävä tietämystään. Asiantuntijoiden koulutukseen ja ammatilliseen tukeen osallistuu oikeusministeriö.

III. Asiantuntijoiden palkkiot

Asiantuntijoiden palkkioista määrätään joko asiantuntijalausunnon pyytäneen osapuolen kanssa tehdyssä sopimuksessa tai asiantuntijoista annetussa laissa ja asiantuntijapalkkioista annetussa asetuksessa 504/2020.

Asiantuntijoiden palkkioiden maksamistapoja on rajoitettu. Jos lausunnon tilaaja on viranomainen (tuomioistuin, hallintoviranomainen jne.), sopimukseen perustuva palkkio ei tule kysymykseen.

Palkkion lisäksi asiantuntijalla on oikeus kulukorvauksiin ja korvaukseen käytetystä ajasta, mukaan lukien muualle kuin asiantuntijan toimipaikkaan matkustamiseen käytetty aika.

Tuomioistuimen nimeämät asiantuntijat voivat saada ennakkomaksua palkkiosta.

Asiantuntijapalkkioita koskeva maksuvelvollisuus on säännelty seuraavasti:

Siviilioikeudellinen menettely

Asiantuntijapalkkio sisältyy menettelyn kustannuksiin. Kukin osapuoli vastaa sille aiheutuneista ja edustajansa kustannuksista. Tuomioistuin myöntää asian kokonaan voittaneelle osapuolelle korvauksen kustannuksista, jotka ovat aiheutuneet tämän osapuolen käyttäessä tai puolustaessa tehokkaasti oikeuksiaan asian hävinnyttä osapuolta vastaan. Jos osapuoli on voittanut asian vain osittain, tuomioistuin jakaa kustannusten korvaamisen oikeudenmukaisesti tai päättää, että millään osapuolista ei ole oikeutta korvaukseen. Menettelyn tulosten perusteella valtiolla on oikeus saada osapuolilta korvaus valtiolle aiheutuneista menettelykustannuksista, jos tällaisiin kustannuksiin ei odoteta sovellettavan vapautusta oikeudenkäyntimaksuista.

Rikosoikeudenkäynnit

Rikosoikeudellisten menettelyjen, myös täytäntöönpanomenettelyjen, toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset maksaa valtio. Lainvoimaisesti syyliseksi todettujen vastaajien on maksettava valtiolle kiinteämääräinen korvaus näistä kustannuksista, mukaan lukien tapaukset, joissa menettelyssä pyydettiin asiantuntijan lausuntoa. Tämän kiinteän summan ylittävät kustannukset maksaa kokonaan valtio. Poikkeustapauksia lukuun ottamatta valtio ei vastaa asiantuntijalausunnosta aiheutuvista kuluista, jos se ei ole pyytänyt lausuntoa itse.

IV. Asiantuntijoiden vastuu

Asiantuntija on asiantuntijoista annetun lain mukaan vastuussa tekemistään rikkomuksista (39 §) tai mahdollisesta rikoksesta, jos hän antaa väärän valan tai väärän asiantuntijalausunnon lausunnon ollessa virheellinen, selvästi vääristelty tai puutteellinen (rikoslain 40/2009 346 §).

Asiantuntijoista annetussa laissa säädetään myös asiantuntijan erityisestä yksityisoikeudellisesta vastuusta. Asiantuntijan on korvattava vahinko, jonka hän on aiheuttanut asiantuntijatoiminnan harjoittamisen yhteydessä. Asiantuntija kuitenkin vapautuu vastuustaan, jos hän osoittaa, ettei vahinkoa olisi voinut välttää, vaikka hän olisi tehnyt kaikkensa estääkseen sen.

Asiantuntijan vastuuseen ei sovelleta laissa säädettyä ylärajaa.

Asiantuntijan pakollinen vakuutus auttaa kattamaan asiantuntijoiden vastuun asiantuntijatoiminnan yhteydessä aiheutuneesta vahingoista.

V. Lisätietoja asiantuntijamenettelystä

Tšekissä asiantuntijoiden toimintaa koskevat keskeiset säännökset sisältyvät asiantuntijoista ja asiantuntijaelimistä annettuun lakiin 254/2019, siviiliprosessilakiin 99/1963, rikosprosessilakiin 141/1961 ja hallintomenettelylakiin 500/2004.

Yleiset säännöt viranomaisten asiantuntijoiden nimeämisestä siviili-, rikos- tai hallintotuomioistuinten menettelyjä varten ovat samankaltaiset.

Asiantuntijan tai asiantuntijaelimen nimikettä voivat käyttää vain tähän valtuutetut.

Tšekin oikeusjärjestelmässä ei eroteta toisistaan tuomioistuimen nimeämiä asiantuntijoita, teknisiä asiantuntijoita, oikeusalan asiantuntijoita tai muita asiantuntijoita.

Rekisteröityjä asiantuntijoita on kaikkiaan noin 6 000.

1. Asiantuntijoiden nimeäminen

Asiantuntijan voivat nimetä tuomioistuin, muu viranomainen tai menettelyn osapuolet.

Siviili- ja hallinto-oikeudellisissa menettelyissä asiantuntijaa ei ole mahdollista nimetä ennen menettelyn aloittamista.

Rikosoikeudellisessa menettelyssä sovelletaan rikosprosessilain 105 §:n 1 momenttia: jos rikosoikeudelliseen menettelyyn liittyvien tosiseikkojen selvittäminen edellyttää asiantuntijatietoa, rikosoikeudelliseen menettelyyn osallistuva viranomainen pyytää kyseisen alan ammattilaisen lausunnon. Jos tämä ei riitä arvioitavan asian monimutkaisuuden vuoksi, rikosoikeudelliseen menettelyyn osallistuvan viranomaisen on nimettävä asiantuntija.

Oikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa asiantuntijan nimeää rikosoikeudelliseen menettelyyn osallistuva viranomainen (kuten poliisiviranomainen tai syyttäjä), joka katsoo asiantuntijalausunnon olevan tarpeen päätöksen tekemiseksi. Tämä viranomainen on yleinen syyttäjä, jos asia on palautettu tutkittavaksi, oikeudenkäynnissä taas oikeuden puheenjohtaja. Asiantuntijan nimeämisestä ilmoitetaan syytetylle ja oikeudenkäynnissä myös yleiselle syyttäjälle. Nimeämisestä ilmoitetaan myös muille henkilöille, jos katsotaan, että näiden on tarpeen mahdollistaa asiantuntijalle pääsy tiettyyn paikkaan tai toteuttaa muita toimia, jotka ovat tarpeen asiantuntijamenettelyn toteuttamiseksi.

1.a Tuomioistuimen suorittama nimeäminen

Tuomioistuin voi nimetä asiantuntijan erityisten tosiseikkojen selvittämiseksi, jos tämä on tarpeen yksittäisessä tapauksessa. Siviili- ja rikosoikeudessa on myös tapauksia, joissa asiantuntijan nimeäminen on pakollista (eräät tapauksista johtuvat myös oikeuskäytännöstä). Asiantuntijoita voidaan nimetä myös oikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa.

Rikosprosessilain 141/1961 105 §:n 1 momentissa säädetään, että jos rikosoikeudelliseen menettelyyn liittyvien tosiseikkojen selvittäminen edellyttää asiantuntijatietoa, rikosoikeudelliseen menettelyyn osallistuva viranomainen pyytää kyseisen alan ammattilaisen lausunnon. Jos tämä ei riitä arvioitavan asian monimutkaisuuden vuoksi, rikosoikeudelliseen menettelyyn osallistuvan viranomaisen on nimettävä asiantuntija.

Asiantuntijoiden nimeäminen siviili-, rikos- tai hallintotuomioistuinten menettelyjä varten tapahtuu olennaisesti samalla tavoin.

Tuomioistuimen nimeämällä asiantuntijoilla on oikeudellinen velvollisuus ilmoittaa mahdollisista eturistiriidoista.

Asioissa, joissa asiantuntijat nimeää tuomioistuin, tuomioistuimen on valittava asiantuntijat asiantuntijarekisteristä. Olosuhteiden niin salliessa nimetään asiantuntija, jonka kotipaikka tai osoite sijaitsee siinä alueoikeuden tuomiopiirissä, jossa tuomioistuimella on kotipaikka tai toimipaikka. Jos luettelossa ei ole tällaista asiantuntijaa tai jos luetteloon rekisteröity asiantuntija ei pysty antamaan lausuntoa, tuomioistuin voi poikkeuksellisesti nimetä asiantuntijaluetteloon kuulumattoman toisen henkilön eli tuomioistuimen nimeämän nk. tilapäisen asiantuntijan (*soudní znalec ad hoc*) – antamaan asiantuntijalausunnon (ks. asiantuntijoista annetun lain 26 §).

1.b Osapuolten suorittama nimeäminen

Osapuolet voivat milloin tahansa halutessaan nimetä asiantuntijan. Osapuolen nimeämien (kansalliseen julkiseen rekisteriin merkittyjen) asiantuntijoiden laatimat asiantuntijalausunnot ovat yhtä todistusvoimaisia kuin tuomioistuimen nimeämän asiantuntijan lausunto. Tällaisessa lausunnossa on kuitenkin oltava lauseke, jossa asiantuntija ilmoittaa olevansa tietoinen tarkoituksellisesti väärän asiantuntijalausunnon seurauksista (siviiliprosessilain 127 a § ja rikosprosessilain 110 a §)

Osapuolten ei tarvitse noudattaa tiettyä prosessia asiantuntijan nimeämisessä. Asiantuntijalausunnossa on kuitenkin oltava tieto siitä, maksetaanko asiantuntijalle sopimusperusteinen korvaus, eikä palkkio saa riippua asiantuntijan työn tuloksesta.

Oikeudenkäynnin molemmat osapuolet eivät voi nimetä samaa asiantuntijaa.

Tuomioistuin ei voi määrätä molempia osapuolia nimeämään samaa asiantuntijaa (esimerkiksi arvoltaan vähäisissä tai nopeutetussa menettelyssä käsiteltävissä asioissa), vaan kummallakin osapuolella on oltava oma asiantuntijansa.

Osapuolten on annettava asiantuntijalle yksityiskohtaiset ohjeet ja esitettävät kysymykset, joihin asiantuntijan on vastattava.

2. Menettely

2.a Siviilioikeudellinen menettely

Jos tuomioistuimella on epäilyksiä lausunnon oikeellisuudesta tai jos lausunto on epäselvä tai puutteellinen, asiantuntijalta pyydetään selvennystä tai täydennystä. Jos tämä ei johda tulokseen, tuomioistuin tarkistuttaa asiantuntijan lausunnon toisella asiantuntijalla. Asiantuntijoita yleensä vastakuulustellaan oikeudenkäynnin aikana.

Asiantuntijan mielipide ei sido tuomioistuinta. Asiantuntijalausunto on yhtä tärkeä kuin mikä tahansa muu näyttö, ja tuomari on velvollinen arvioimaan sitä objektiivisesti ja muun näytön yhteydessä. Tuomioistuimen nimeämän asiantuntijan antamaa asiantuntijalausuntoa ei pidetä lähtökohtaisesti oikeellisenä. Osapuolen nimeämien asiantuntijoiden laatimat asiantuntijalausunnot ovat yhtä todistusvoimaisia kuin tuomioistuimen nimeämän asiantuntijan lausunto.

Osapuolet voivat riitauttaa asiantuntijan lausunnon vastalauseilla.

Ei ole olemassa menettelyä, jossa asiantuntijat kokoontuisivat ennen oikeudenkäyntiä tai heitä vastakuulusteltaisiin ennen oikeudenkäyntiä, jotta kysymyksiä voitaisiin tarkentaa ja jotta tuomioistuin ymmärtäisi mielipide-erot. Asiantuntijat saavat olla menettelyn aikana yhteydessä osapuoliin, mutta asiantuntija ei saa antaa lausuntoa, jos voi syntyä epäilyksiä hänen puolueettomuudestaan.

Kun asiantuntijan tietoon tulee seikkoja, joiden osalta hänellä on eturistiriita, hänen on ilmoitettava siitä viipymättä lausunnon pyytäneelle osapuolelle; sama velvollisuus koskee menettelyn osapuolia. Siitä, saako asiantuntija antaa asiantuntijalausunnon, päättää se elin, joka on nimennyt hänet asiantuntijalausunnon antamista varten.

Osapuolet ovat velvollisia tekemään yhteistyötä asiantuntijoiden kanssa. Joskus asiantuntija kutsuu osapuolet kuulusteltaviksi tai vastaamaan kysymyksiin.

Asiantuntijan ei tarvitse järjestää kokouksia osapuolten kanssa näiden huomautusten hankkimiseksi.

1. Asiantuntijalausunto

Asiantuntijalausuntojen on oltava täydellisiä, totuudenmukaisia ja tarkistettavissa. Muodollisista vaatimuksista, jotka asiantuntijalausunnon on täytettävä, säädetään asiantuntijoista annetun lain 254/2019 27 ja 28 §:ssä ja täytäntöönpanoasetuksessa 503/2020.

Asiantuntijalausunnossa on:

Kansilehti

Tehtävänmäärittäminen
Lähdeluettelo
Havainnot
Lausunto
Riittävän yksityiskohtaiset perustelut uudelleentarkastelun mahdollistamiseksi
Johtopäätös
Liitteet

Asiantuntijan lauseke

Asiantuntijan leima

Allekirjoitus (hyväksytty sähköinen allekirjoitus, jos asiantuntijalausunto annetaan sähköisessä muodossa)

Asiantuntijoiden ei tarvitse toimittaa alustavaa lausuntoa.

Asiantuntijoilla ei ole velvollisuutta käsitellä asianosaisten väitteitä lausunnossaan muuten kuin tuomioistuimen tehtävänmäärittäksen puitteissa.

Asiantuntijat ovat velvollisia suorittamaan asiantuntijatyönsä henkilökohtaisesti ja vain sillä alalla, erityisalalla ja mahdollisesti erikoistumisalalla, jonka osalta he ovat valtuutettuja, huolellisesti, itsenäisesti, puolueettomasti ja sovitus- tai asetus- tai määräajassa. Asiantuntijat voivat lausunnon pyytäjän suostumuksella nimittää konsultin tutkimaan osakysymyksiä.

Asiantuntijoiden on säilytettävä luottamuksellisuus työnsä suorittamisen yhteydessä.

Asiantuntija voi kieltäytyä antamasta asiantuntijalausuntoa ainoastaan laissa säädetyin perustein (asiantuntijoista annetun lain 19 §).

Asiantuntijat antavat lausuntonsa pääsääntöisesti kirjallisesti. Laissa sallitaan asiantuntijalausunnon antaminen sähköisesti tai suullisesti, jos lausunnon pyytänyt osapuoli antaa siihen suostumuksensa.

Asiantuntijaa voidaan pyytää vahvistamaan, täydentämään tai selittämään lausuntoaan tuomioistuimessa.

2. Tuomioistuinkäsittely

Asiantuntijan on osallistuttava alustavaan käsittelyyn, jos tuomioistuin sitä pyytää.

Asiantuntijan on myös osallistuttava suulliseen käsittelyyn vastataksien tuomioistuimen ja osapuolten kysymyksiin, jos tätä pyydetään häneltä.

Asiantuntijoita yleensä vastakuulustellaan oikeudenkäynnin aikana.

Tässä esitetyt tiedot on kerätty maakohtaisilta yhteyshenkilöiltä, jotka European Expertise & Experts Institute EEEI oli valinnut asiantuntijahakuja käsittelevän hankkeen aikana.

Päivitetty viimeksi: 08/09/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Asiantuntijahaku - Tanska

I. Asiantuntijaluettelot ja -rekisterit

Tanskassa on monenlaisia asiantuntijoita, ja heidän nimeämisensä ja siihen liittyvät menettelyt sekä se, onko asiantuntijoista olemassa julkinen luettelo /rekisteri, riippuu siitä, minkä alan asiantuntijoista on kyse.

Esimerkkejä asiantuntijoista:

asiantuntija-asessori

vuokratuomioistuimen asessori

lapsiasioiden asiantuntijat

arviointiasiantuntija

tekniset asiantuntijat vähäisissä tapauksissa.

Myös yhdistykset voivat tarjota asiantuntemusta tietyillä aloilla.

Joissakin tapauksissa tuomioistuin voi löytää asiantuntijan sisäisestä tietokannasta, joka on kaikkien Tanskan tuomioistuinten käytettävissä. Näiden asiantuntijoiden nimeämismenettelyt voivat vaihdella, mutta yhteistä on se, että asiantuntijana toimiminen edellyttää moitteetonta mainetta. Näiden asiantuntijoiden luettelo/rekisteri julkaistaan aika ajoin myös Tanskan tuomioistuinten verkkosivuilla läpinäkyvyyden varmistamiseksi.

Muissa tapauksissa tuomioistuin voi nimetä henkilön, jonka se katsoo tehtävään sopivaksi ja päteväksi. Näitä tapauksia varten eräillä julkisilla organisaatioilla on asiantuntijarekisterit, joista tuomioistuin voi valita, jos asia kuuluu niiden toimialaan, esimerkiksi forensiikkaan. Jos luetteloa ei ole ja molemmat asianosaiset suostuvat siihen, tuomioistuin nimeää asiantuntijan, joka vaikuttaa pätevältä. Asiantuntijaksi voidaan nimetä ainoastaan henkilöitä, joiden maine on moitteeton.

II. Asiantuntijoiden pätevyys

Asiantuntijoiden pätevyydelle ei ole asetettu tutkintovaatimuksia. Asiantuntijan lausunto ei sido tuomioistuinta, vaan tuomioistuin voi arvioida sitä vapaasti.

Tämä pätee myös todisteiden todistusarvoon. Jos Tanskan tuomioistuinlaitos tarkastelee sellaisten asiantuntijoiden hakemuksia, jotka haluavat toimia asiantuntijana vähäisissä tapauksissa, se kuulee asianomaisia toimialajärjestöjä ja pyytää rikosrekisteriotteen. Muutoin asiantuntijoille ei ole asetettu koulutukseen tai ammatilliseen taustaan liittyviä vaatimuksia.

III. Asiantuntijoiden palkkiot

Palkkio riippuu siitä, millainen asiantuntija asiassa on mukana.

Asiantuntija-asessorin, vuokratuomioistuimen asessorin ja lapsiasioiden asiantuntijoiden palkkiot on määrätty ennalta, ja palkkioita koskevat säännöt vahvistaa Tanskan tuomioistuinlaitos (oikeushallintolain 93 § ja sosiaalipalvelulain 172 §).

Siviilioikeudellisissa menettelyissä, joissa tarvitaan **asiantuntija-arvio**, esimerkiksi tekninen lausunto, asiantuntijapalkkioiden suuruutta ei ole määrätty ennalta eikä rajoitettu. Niitä ei saa maksaa etukäteen. Tuomioistuin määrää tuomioistuimen nimeämälle asiantuntijalle tämän lausunnon ja läsnäolosta oikeudessa sekä mahdollisesti aiheutuneiden kulujen korvaamiseksi maksettavan palkkion. Ennen päätöstä tuomioistuin pyytää asianosaisilta kommentteja. Samalla tuomioistuin päättää, miten maksu jaetaan asianosaisten kesken (oikeushallintolain 208 §).

Asianosainen, joka on pyytänyt tuomioistuinta teettämään asiantuntijalausunnon, ja asianosaisen laillinen edustaja ovat vastuussa kustannuksista. Toinen osapuoli ja sen laillinen edustaja ovat kuitenkin myös vastuussa kustannusten siitä osasta, joka johtuu niiden kysymyksiin vastaamisesta. Asianosainen, joka on pyytänyt asiantuntijan kutsumista oikeudenistuntoon, on vastuussa tästä aiheutuvista kustannuksista. Tuomioistuin voi määrätä asianosaiset antamaan vakuuden pyytämänsä asiantuntijalausunnon kustannuksia varten (oikeushallintolain 208 §).

Rikosoikeudellisissa menettelyissä sovelletaan vastaavia asiantuntijalausuntoja koskevia sääntöjä (tarvittavin mukautuksin) (oikeushallintolain 210 §).

Vähäisissä tapauksissa käytettävien teknisten asiantuntijoiden on annettava kustannusarvio odotetuista kustannuksista, eivätkä he saa vastata teknisiin kysymyksiin ennen kuin korvauksesta on sovittu. Tämän jälkeen osapuolten on kommentoitava asiantuntijan kustannusarviota. Merkittävää on se, että jos asianosaiset eivät voi antaa vakuutta kustannuksia varten, tuomioistuimien voi päättää, että asian käsittely jatkuu ilman asiantuntijalausuntoa. Tanskan tuomioistuinlaitos vahvistaa säännöt (oikeushallintolain 404 §).

IV. Asiantuntijoiden vastuu

Asiantuntijoiden vastuuseen ei sovelleta mitään erityistä sääntöä. Asiantuntijan on noudatettava ammatillisia sääntöjä, joilla säännellään hänen erikoisalaansa, puolueettomuutta ja vaitiolovelvollisuutta. Heidän vastuuseensa sovelletaan siten yleisiä vahingonkorvaus-/sopimussääntöjä. Tällaisissa säännöissä ei säädetä vastuun ylärajasta.

Asiantuntija, joka ei noudata ammatillisia sääntöjä odotetulla tavalla, voidaan korvata toisella, hänen palkkiotaan voidaan alentaa tai häntä voidaan jopa pitää vastuuvollisena.

Rikollinen käyttäytyminen tehtävää suorittaessa voi johtaa rikossyytteen.

Asiantuntijoiden ei tarvitse kattaa mahdollista korvausvastuutaan ammatillisella vastuuvakuutuksella.

V. Lisätietoja asiantuntijamenettelyistä

Asiantuntijamenettelyjä koskevat säännöt sisältyvät eri säädöksiin ja riippuvat siitä, millainen asiantuntija menettelyssä on mukana. Suurin osa säännöistä sisältyy kuitenkin oikeushallintolakiin (konsolidoitu laki 2021-09-15 nro 1835). Lapsiasioiden asiantuntijoiden osalta säännöt sisältyvät osin sosiaalipalvelulakiin.

Osa oikeushallintolaista on käännetty englanniksi.

1. Asiantuntijoiden nimeäminen

Siviiliasioissa asiantuntijoita voivat nimetä tuomioistuin tai asianosaiset. Asianosainen voi pyytää tuomioistuinta antamaan asiantuntijan tehtäväksi lausunnon antamisen yhdestä tai useammasta kysymyksestä.

Rikosasioissa tuomioistuin päättää, tarvitaanko asiantuntijan osallistumista, jos vastaaja tai syyttäjä pyytää sitä. Sekä puolustus että syyttäjä voivat kutsua asiantuntijatodistajia.

Asiantuntijoiden on ilmoitettava mahdollisista asianosaiseen liittyvistä eturistiriidoista.

Vähäisissä tapauksissa (tapaukset, joilla ei ole taloudellista arvoa tai joiden arvo on alle 50 000 Tanskan kruunua) tuomari voi päättää pyytää asiantuntijalausuntoa. Vähäisissä tapauksissa toimivat asiantuntijat nimeää Tanskan tuomioistuinlaitos.

a) Nimeäminen tuomioistuimen toimesta

Oikeuden puheenjohtaja / tuomioistuin nimittää asiantuntija-asessorit jne. yksittäiseen tapaukseen, jossa heidän asiantuntemuksensa katsotaan tarpeelliseksi. Oikeuden puheenjohtaja valitsee asiantuntija-asessorin asiaankuuluvasta luettelosta / rekisteristä / sisäisestä tietokannasta, mutta joissakin tapauksissa näiden lähteiden käyttäminen ei ole pakollista. Ennen kuin oikeuden puheenjohtaja / tuomioistuin päättää asiantuntija-asessorien nimeämisestä, asianosaiset voivat kommentoida päätöstä.

Jos asianosaiset pyytävät asiantuntijan arviota, ne voivat nimetä asiantuntijan, mutta päätös ei sido tuomioistuinta. Kun asianosaiset ovat päässeet yhteisymmärrykseen asiantuntijan valinnasta, tuomari yleensä nimeää kyseisen henkilön (vaikka hänellä ei olekaan siihen velvoitetta). Jos tuomioistuin nimeää asiantuntijan itse, sen olisi ilmoitettava asianosaisille, kenet se aikoo nimetä, ja annettava asianosaisille mahdollisuus esittää huomautuksensa. Jos luettelo/rekisteri on olemassa, tuomioistuin tai asianosainen valitsee yleensä asiantuntijan siitä, mutta se ei ole aina välttämätöntä.

b) Nimeäminen asianosaisten toimesta

Kun asianosaiset haluavat pyytää asiantuntijalausuntoa siviiliasioissa, sitä varten on esitettävä kirjallinen pyyntö tuomioistuimelle. Pyynnössä on oltava tiedot asiantuntijalausunnon tarkoituksesta ja asiantuntijan arvioinnin kohteesta.

Jos tuomioistuin hyväksyy pyynnön, asianosaisten on esitettävä kysymyksensä tuomioistuimelle. Saatuaan kysymykset tuomioistuin nimeää yhden tai useamman asiantuntijan. Kuten edellä on kuvattu, myös osapuolet voivat nimetä asiantuntijan, mutta tämä ei sido tuomioistuinta.

2. Menettely

a) Siviilioikeudellinen menettely

Menettely riippuu siitä, mikä tyyppinen asiantuntija asiassa on mukana. Joskus asiantuntija kutsutaan oikeudenistuntoon vastaamaan tiettyyn aiheeseen liittyviin kysymyksiin, esimerkiksi lapsiasioiden asiantuntija perheoikeuteen liittyvissä asioissa tai arviointiasiantuntija teknisissä kysymyksissä. Joskus asiantuntijan on ainoastaan laadittava kirjallinen lausunto. Joskus taas asiantuntija toimii tuomarin tavoin ja osallistuu asian käsittelyyn.

Seuraavassa on kaksi esimerkkiä:

Asiantuntija-asessori, jonka oikeuden puheenjohtaja / tuomioistuin on nimennyt sellaista yksittäistä tapausta varten, jossa hänen asiantuntemuksensa katsotaan tarpeelliseksi, toimii tuomarin tavoin (mutta asiantuntijana tietyllä alalla) ja osallistuu asian käsittelyyn. Perheoikeudellisissa asioissa tuomioistuinta avustavat lapsiasioiden asiantuntijat.

Tapauksissa, joissa asiantuntijan arvio tietyistä seikasta on olennainen, asiantuntijan on vastattava tuomioistuimelta saatuihin kysymyksiin tuomioistuimelle osoitetussa kirjallisessa lausunnossa. Asiantuntijan on ilmoitettava asianosaisille tutkimuksen ajankohta ja paikka. Jos asiantuntijalausunto on puutteellinen, tuomioistuin voi määrätä asiantuntijan suorittamaan tutkimuksen uudelleen tai täydentämään lausuntoa kirjallisella lisälausunnolla. Asiantuntijalausunnolle on ennalta määritetyt mallit. Tuomioistuin ei valvo asiantuntijan toimintaa. Lausunnon antamisen jälkeen asianosaiset voivat esittää asiantuntijalle lisäkysymyksiä, jos tuomioistuin sen sallii. Tuomioistuin päättää sitten, vastaako asiantuntija lisäkysymyksiin kirjallisesti täydentävässä lausunnossa vai suullisesti oikeudenistunnossa. Asiantuntija voidaan myös kutsua oikeudenistuntoon vastaamaan lausuntoa koskeviin kysymyksiin.

Asianosaiset voivat riitauttaa asiantuntijan kirjalliset tai suulliset lausunnot oikeudenkäynnin aikana. Asiantuntijan lausunto ei missään tapauksessa sido tuomaria.

b) Muu

Myös rikosasioissa voidaan käyttää asiantuntijatodistajia. Heidät kutsutaan kuultaviksi, ja he osallistuvat yleensä oikeudenistuntoon.

Tässä esitetyt tiedot on kerätty maakohtaisilta yhteyshenkilöiltä, jotka European Expertise & Experts Institute EEEI oli valinnut asiantuntijahakuja käsittelevän hankkeen aikana.

Päivitetty viimeksi: 09/05/2022

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Asiantuntijahaku - Saksa

I. Asiantuntijaluettelot ja -rekisterit

Saatavilla on kattavat asiantuntijarekisterit. Erikoisaloja on noin 200–300.

Teollisuus- ja kauppakamareiden auktorisoimia asiantuntijoita voi hakea [täältä](#).

Käsityökamareiden auktorisoimia asiantuntijoita voi hakea [täältä](#).

Tiedot maaseutukeskusten auktorisoimista asiantuntijoista on koottu [maaseutukeskusten alueellisille verkkosivustoille](#).

Liittovaltion arkkitehtien ammattikamarin auktorisoimat asiantuntijat on koottu [osavaltioiden arkkitehtikamarien verkkosivustoille](#).

Tietoa insinöörien ammattikamarien auktorisoimista asiantuntijoista ja rekistereistä on [täällä](#).

Tilintarkastajien ammattikamarin rekisteröimiä asiantuntijoita voi hakea [täältä](#).

Lisäksi verkkosivulla <https://www.bvs-ev.de/sachverstaendigenverzeichnis/> on saatavilla Saksan auktorisoitujen asiantuntijoiden liiton tietokanta.

Lääketieteen asiantuntijoilla ei ole velvollisuutta hankkia auktorisointia. Lääketieteen asiantuntijan voi löytää lääkäriliittojen alueellisilla verkkosivustoilla ylläpidettävistä luetteloista.

Asiantuntijan nimeäminen rekisterin perusteella on tuomioistuinten laajalti noudattama käytäntö. Jos vaatimukset täyttyvät, asiantuntija rekisteröidään automaattisesti. Valtion nimittämät rekisteröintivirastot vastaavat rekisterien nopeasta päivittämisestä.

Tärkeimmät Saksassa oikeusalan asiantuntimukseen sovellettavat säännökset ovat seuraavat:

siviiliprosessilain [§§401 ja sitä seuraavat pykälät](#)

elinkeinolain 36 §

käsiteollisuuden sääntelystä annetun lain 91 §

hallintomenettelylaki

rikosoikeudenkäyntilaki

[Ammattikamarien käytännösäännöt](#)

II. Asiantuntijoiden pätevyys

Asiantuntijaksi voidaan nimetä henkilö, jolla on erityisen korkea pätevyys omalla erikoisalallaan. Luetteloon merkitseminen edellyttää, että hakijalla on asianmukainen työkokemus. Asiantuntemus on osoitettava esittämällä asianmukainen dokumentaatio (esim. ansioluettelo, jäljennökset kaikista asiaan liittyvistä korkeakoulu- ja ammatitutkintotodistuksista ja työkokemuksesta, referensseistä, raporteista ja koulutuksista) asiantuntijan työstä. Lisäksi teollisuus- ja kauppakamarit, käsityökamarit sekä arkkitehtien ja insinöörien ammattikamarit järjestävät testin, johon on osallistuttava. Tutkintotodistusten lisäksi on esitettävä näyttöä jatkokoulutuksesta ja kokemuksesta sekä riippumattomuudesta ja ammatillisesta luotettavuudesta.

Auktorisoidut asiantuntijat rekisteröidään yleensä viideksi vuodeksi. Ennen viisivuotiskauden päättymistä heidän on osoitettava pätevyytensä, ammatillinen luotettavuutensa ja koulutuksensa, jotta heidät voidaan auktorisoida ja sen myötä rekisteröidä vielä toiseksi viisivuotiskaudeksi (tämä voidaan järjestää esimerkiksi todentamalla ja tarkistamalla raportit, jotka on toimitettava uutta viiden vuoden rekisteröintijaksoa varten). Vastuuyksiköiden on tarjottava koulutusta. Jos asiantuntija ei noudata sääntöjä tai ei pidä taitojaan ajan tasalla, ammattikamarit voivat poistaa hänet rekisteristä.

III. Asiantuntijoiden palkkiot

Siviili-, hallinto- ja rikosoikeudellisissa asioissa palkkio lasketaan [Saksan oikeuslaitoksen palkkioita ja korvauksia koskevan lain](#) (JVEG) perusteella.

Ennakkomaksuja on mahdollista hakea.

Silloin kun asiantuntija työskentelee tuomioistuimen ulkopuolisessa toimeksiannossa, palkkio määräytyy yksittäisen palkkiosopimuksen mukaan.

IV. Asiantuntijoiden vastuu

Asiantuntija on vastuussa virheellisestä asiantuntijalausunnosta, riippumatta siitä, onko toimeksiannon esittänyt yksityishenkilö vai tuomioistuin. Jos tuomioistuimen palveluksessa oleva asiantuntija on laatinut virheellisen asiantuntijalausannon tahallisesti tai törkeän tuottamuksellisesti ja tämä virheellinen asiantuntijalausunto on tuomioistuimen päätöksen perustana, vahinkoa kärsinyt osapuoli voi ryhtyä oikeustoimiin saadakseen korvausta vahingosta (siviililain (BGB) 839a §).

Kun asiantuntija työskentelee tuomioistuimen ulkopuolisessa toimeksiannossa, sovelletaan tavanomaisia (sopimusperusteista) vastuuta koskevia säännöksiä.

V. Lisätietoja asiantuntijamenettelystä

1. Asiantuntijoiden nimeäminen

Tuomioistuin nimeää asiantuntijat. Osapuoliilla on kuitenkin oikeus tehdä ehdotuksia siitä, kuka olisi nimettävä asiantuntijaksi.

a) Tuomioistuimen suorittama nimeäminen

Tuomioistuin käyttää yleensä asiantuntijaluetteloa tai -rekisteriä. Tuomioistuin voi nimetä myös sopivaksi ja päteväksi katsotun asiantuntijan. Tuomioistuimen nimeämä asiantuntija ottaa vastaan ohjeita tuomioistuimelta. Asiantuntijan päätehtävänä on avustaa tuomioistuinta asiantuntemuksensa puitteissa.

b) Osapuolten suorittama nimeäminen

Jos osapuolet ovat yhtä mieltä tiettyjen henkilöiden nimeämisestä asiantuntijoiksi, tuomioistuimen on noudatettava heidän näkemystään. Tuomioistuin voi kuitenkin rajoittaa osapuolten tekemän valinnan tiettyyn määrään henkilöitä.

Jos jokin osapuoli haluaa nimetä itselleen asiantuntijan avustamaan itseään, tätä asiantuntijaa ei pidetä oikeudellisena asiantuntijana vaan yksityisenä asiantuntijana.

2. Menettely

a) Siviilioikeudellinen menettely

Tuomioistuimen on perusteltava päätöksensä ja viitattava asiantuntijan päätelmiin, jos se noudattaa asiantuntijan lausuntoa. Asiantuntijan lausunto ei sido tuomioistuinta, mutta usein lausunto on kuitenkin tuomion kannalta ratkaiseva. Jos tehdään tarkastus paikan päällä, asiantuntijan on otettava yhteyttä kaikkiin osapuoliin. Jos asiantuntija esimerkiksi tarvitsee osapuoliilta lisätietoja, tuomioistuimen on yleensä hoidettava asia.

i. Asiantuntijalausunto

Osapuolet voivat riitauttaa nimetyn asiantuntijan lausunnon kirjallisesti tai palkkaamalla yksityisen asiantuntijan ja toimittamalla tämän raportin tuomioistuimelle eli esittämällä toisen asiantuntijalausannon.

ii. Tuomioistuinkäsittely

Ennen oikeudenkäyntiä voidaan käynnistää todisteiden vastaanottamiseksi itsenäinen todistelumenettely (selbstständiges Beweisverfahren). Tässä yhteydessä asiantuntija voidaan nimetä ennen pääasian käsittelyä. Tämän menettelyn soveltamisala rajoittuu todisteiden säilyttämiseen myöhemmäksi oikeudenkäyntiä varten tai oikeudenkäynnin välttämiseksi.

Tuomioistuinkäsittelyssä noudatetaan käytännösääntöjä ja menettelysääntöjä. Asiantuntijan on vastattava kysymyksiin objektiivisesti, ymmärrettävästi ja kattavasti. Saksan prosessioikeuteen ei sisälly todistajien kuulustelemista vastakkain, mutta kysymyksiä voivat esittää paitsi tuomari myös osapuolet.

b) Muut menettelyt

Rikosoikeudellisissa asioissa tuomioistuimen olisi nimettävä asiantuntija tunnustetusta oikeusalan asiantuntijoiden luettelosta; muu henkilö olisi valittava vain, jos erityiset olosuhteet sitä edellyttävät (rikosprosessilain (StPO) 73 §:n 2 momentti). Tuomioistuin voi ohjata asiantuntijan toimintaa. Muita sääntöjä on [rikosprosessilaissa](#).

Tässä esitetyt tiedot on kerätty maakohtaisilta yhteyshenkilöiltä, jotka [European Expertise & Experts Institute EEEI](#) oli valinnut asiantuntijahakuja käsittelevän Find an Expert -hankkeen aikana.

Päivitetty viimeksi: 27/04/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Asiantuntijahaku - Viro

I. Asiantuntijaluettelot ja -rekisterit

Rikosteknisistä tutkimuksista annetun Viron lain mukaan asiantuntija on henkilö, joka tarjoaa oikeudellista tai muuta asiantuntemusta tapauksissa, joissa tämä on lain mukaan sallittua. Osa asiantuntijoista on valtion laitosten palveluksessa ("rikostekniset asiantuntijat"), osa on merkitty jonkin asiantuntijalaitoksen luetteloon.

Virossa on virallisia asiantuntijaluetteloita. Ne ovat kaikkien käytettävissä. Luettelot voi ladata tai lukea [täällä](#) ja [täällä](#).

Näiden luetteloiden ajantasaisuudesta vastaa Viron forensiikan laitos, joka on valtion rikostekninen laboratorio. Rikosteknisistä tutkimuksista annetun lain 6 : n 1 momentin 1–3 kohdassa ja 2 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetyt vaatimukset täyttävät henkilöt rekisteröidään edellä toisena mainittuun luetteloon.

II. Asiantuntijoiden pätevyys

Rikosteknisen asiantuntijan aseman myöntämisen vähimmäisvaatimukset perustuvat rikosteknisistä tutkimuksista annettuun lakiin. Rikosteknisen asiantuntijan pätevyys hankitaan koulutuksella.

Oikeuslääketieteen asiantuntijan koulutus järjestetään Tarton yliopistossa nelivuotisen oikeuslääketieteen erikoistumisohjelman puitteissa. Opiskelijat hankkivat ammattitaitonsa EFSI:ssä, joka on yksi Tarton yliopiston koulutusyksiköistä.

Virossa ei ole oppilaitosta, jossa koulutettaisiin rikosteknisiä asiantuntijoita muilla forensiikan aloilla. Asiantuntijoita koulutetaan EFSI:ssä kokeneiden ammattilaisten ohjauksessa. Useimmiten koulutus kestää kaksi vuotta. Koulutussuunnitelma sisältää sekä yleisiä että erikoisalojen aiheita, ja sen tavoitteena on antaa asiantuntijalle ammatillinen pätevyys. Koulutussuunnitelma laaditaan kunkin erikoisalan erityispiirteiden pohjalta ottaen huomioon myös koulutettavan asiantuntijan ammatillinen akateeminen tausta ja aiempi työkokemus.

Jos työntekijä täyttää rikosteknisistä tutkimuksista annetussa laissa vahvistetut rikosteknisistä asiantuntijaa koskevat vaatimukset, on suorittanut koulutuksen ja hankkinut riittävän kokemuksen riippumattomien asiantuntijalausuntojen antamiseksi, hänelle myönnetään rikosteknisen asiantuntijan asema. Henkilö voi aloittaa rikosteknisen asiantuntijan työn, kun hän on vannonut rikosteknisistä tutkimuksista annetussa laissa säädetyt rikosteknisen asiantuntijan valan.

III. Asiantuntijoiden palkkiot

Tutkimusten rahoittaminen on kuvattu rikosteknisistä tutkimuksista annetun lain 5 luvussa. Tutkimusten suorittaminen valtion forensiikan laitoksella rahoitetaan valtion vuosibudjetista. Tutkimuksista perittävien maksujen suuruudesta säädetään rikosteknisistä tutkimuksista annetun lain 26 §:ssä.

Asiantuntijoiden palkkioiden määrittämiseen ei sovelleta mitään erityistä menetelmää. Useimmiten asiantuntijoita pyydetään tekemään tarjous ennen tehtävään nimittämistä. Prosessilainsäädännössä säädetään myös asiantuntijan kulujen korvaamisesta.

Tutkimuskustannuksiin sisältyvät tutkimuksen yhteydessä aiheutuvat kustannukset kokonaisuudessaan, mukaan lukien kustannukset, jotka aiheutuvat alihankkijoina toimivien asiantuntijoiden tai laitosten osallistumisesta tutkimukseen. Tuomioistuimen ulkopuolisten asiantuntijamenettelyjen kustannukset voidaan sisällyttää oikeudenkäyntikuluihin.

Asiantuntijat voivat saada ennakkoa kustannusten kattamiseen.

IV. Asiantuntijoiden vastuu

Asiantuntijoiden on ilmoitettava tutkimuksen aloittamisesta kaikille menettelyn osapuolille. Väärin asiantuntijalausunnon tahallinen antaminen on rikoslain 321 :ssä tarkoitettu rikos.

Asiantuntijat ovat vastuussa yleisen sopimus- ja vahingonkorvausoikeuden mukaisesti. Lisäksi yhdessä rikosoikeuden säännöksessä käsitellään nimenomaan asiantuntijan vastuuta: Väärä syytös: 1) Toisen henkilön tekemää rikosta koskevien tietoisesti väärin syytösten esittämisestä voidaan rangaista sakkorangaistuksella tai enintään yhden vuoden vankeusrangaistuksella. 2) Samasta teosta voidaan rangaista sakkorangaistuksella tai enintään viiden vuoden vankeusrangaistuksella, jos siihen liittyy todisteiden vilpillistä luomista.

Asiantuntijoiden ei tarvitse kattaa korvausvastuutaan ammatillisella vastuuvakuutuksella.

V. Lisätietoja asiantuntijamenettelyistä

Asiantuntijamenettelyjä Virossa koskevat säännökset ovat saatavilla seuraavilla verkkosivuilla:

[Riigi Teataja](#)

[Rikosprosessilaki](#)

[Siviiliprosessilaki](#)

[Rikosteknisistä tutkimuksista annettu laki](#)

Asiantuntijoiden nimeämisessä ei ole eroja siviili- ja hallintomenettelyjen välillä. Rikosoikeudellisissa menettelyissä rikostekninen asiantuntija nimetään, jos EFSI:lle on esitetty pyyntö avustaa tarvittaessa syyttäjää ja tuomioistuinta.

Asiantuntijan nimekettä ei ole suojattu Virossa. Asiantuntijoita on mukana yli 70 prosentissa rikosoikeudellisista tapauksista, 30 prosentissa siviilioikeudellisista menettelyistä ja 10 prosentissa hallinnollisista menettelyistä.

V.1 Asiantuntijoiden nimeäminen

Asiantuntijoita voivat nimetä tuomioistuin ja joissakin tapauksissa myös asianosaiset. Asiantuntijoita voidaan nimetä myös oikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa. Asiantuntijaa ei tarvitse nimetä luetteloon merkittyjen joukosta. Rikosoikeudellisissa menettelyissä poliisi (tutkintaviranomainen) tai syyttäjä voi nimetä asiantuntijan tutkintavaiheessa.

Jos asianosaiset eivät nimeä asiantuntijaa tai jos he eivät pääse sopimukseen siitä, kenet nimetään, tai jos ennen oikeudenkäyntiä on laadittu asiantuntijalausunto, tuomioistuin voi nimetä asiantuntijan. Siviilioikeudellisissa tapauksissa asianosaisten on maksettava talletus asiantuntijakuluja varten ennen asiantuntijan nimeämistä. Asianosaiset voivat tehdä ehdotuksia siitä, kenet pitäisi nimetä asiantuntijaksi, mutta ehdotukset eivät sido tuomioistuinta. Asiantuntijan nimeämisessä ei ole merkittäviä eroja eri tuomioistuinten ja eri oikeudenalojen välillä.

Tuomioistuimen nimeämällä asiantuntijoilla on oikeudellinen velvollisuus ilmoittaa mahdollisista eturistiriidoista.

V.2 Menettely

Siviilioikeudellinen menettely

Asiantuntijoilta edellytetään yleisesti, että he suorittavat työnsä perusteellisesti, kattavasti ja objektiivisesti ja että annetut lausunnot ovat tieteellisesti päteviä. Tämä pätee kaikenlaisiin oikeudellisiin menettelyihin.

Asianosaiset voivat riitauttaa asiantuntijalausunnon antamalla lausumia tai hankkimalla toisen asiantuntijan lausunnon.

Asiantuntijan lausunto ei sido tuomioistuinta. Tuomioistuin voi noudattaa asiantuntijan lausuntoa, vaikka joku asianosaisista olisi riitauttanut lausunnon oikeudenkäynnin aikana.

Koska asiantuntijalausunto on kuitenkin vain yksi todiste muiden joukossa, tuomioistuin ottaa huomioon asiantuntijalausunnon todistusarvon suhteessa muihin todisteisiin.

Käytössä ei ole menettelyä, jonka mukaisesti asiantuntijat kokoontuisivat ennen oikeudenkäyntiä tai heitä ristikuulusteltaisiin.

Asiantuntija saa olla menettelyn aikana yhteydessä asianosaisiin, jos hän tarvitsee lisätietoja.

1. Asiantuntijalausunto

Asiantuntijalausunnot voidaan Virossa toimittaa kirjallisesti ja joskus suullisesti. Rikosoikeudellisia menettelyjä lukuun ottamatta asiantuntijan ei tarvitse noudattaa lausunnossaan erityisiä muotovaatimuksia.

Asiantuntijalla on velvollisuus käsitellä asianosaisten väitteitä lopullisessa lausunnossaan. Jos asianosaiset pyytävät täydentävää lausuntoa alkuperäisessä lausunnossa ilmenneiden ongelmien vuoksi, tuomioistuin voi määrätä laadittavaksi täydentävän lausunnon. Jos asiantuntijalausunto on monitulkintainen, ristiriitainen tai riittämätön eikä ongelmaa voida poistaa lisäkysymyksillä, tuomioistuimella on oikeus määrätä tehtäväksi toinen tutkimus. Uuden tutkimuksen suorittaa sama tai toinen asiantuntija.

2. Tuomioistuinkäsittely

Asiantuntijat eivät osallistu alustavaan käsittelyyn, mutta heidät kutsutaan oikeudenistuntoihin vastaamaan joko tuomioistuimen tai asianosaisten kysymyksiin. Asiantuntijoiden ristikuulustelu on yleinen käytäntö. Asiantuntijoita voidaan kuulla puhelinneuvottelun avulla, jos osapuolet sopivat asiasta ennen istuntoa.

Tässä esitetyt tiedot on kerätty maakohtaisilta yhteyshenkilöiltä, jotka European Expertise & Experts Institute EEEI oli valinnut asiantuntijahakuja käsittelevän hankkeen aikana.

Päivitetty viimeksi: 20/01/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Asiantuntijahaku - Kreikka

I. Asiantuntijaluettelot ja rekisterit

Kreikassa asiantuntijat on rekisteröity erikoisalan mukaan. Asiantuntijarekistereitä ylläpitävät ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimet. Rekisterit ovat julkisia, mutta niitä käyttävät vain tuomarit, jotka haluavat nimetä asiantuntijan. Tuomioistuin voi nimetä yhden tai useamman asiantuntijan, jos se katsoo, että vireillä olevat asiat edellyttävät erikoisalan tietämystä. Lisäksi tuomioistuimen on nimettävä asiantuntijoita, jos asianosainen sitä pyytää, edellyttäen, että tuomioistuin katsoo erikoisalan tietämyksen olevan tarpeen.

Asiantuntijoiden on tehtävä hakemus tullakseen merkityiksi rekisteriin.

Kun ensimmäisen oikeusasteen siviili- tai hallintotuomioistuin on esittänyt julkisen pyynnön hakemusten jättämisestä (tuomioistuimen virallisen verkkosivuston kautta), hakija toimittaa henkilötietonsa sisältävän kirjallisen hakemuksen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen sihteerille ja vakuuttaa, että

häntä ei ole tuomittu eikä syytetty rikoksesta tai rikkomuksesta, joka johtaisi hänen poliittisten oikeuksiensa menettämiseen

hänen ammatillisesta toimilupaansa ei ole peruutettu

hänelle ei ole määrätty omaisuuden hukkaamiskieltoa maksukyvyttömyyden tai holhouksenalaiseksi asettamisen takia

hän ei ole tuomari, syyttäjä eikä tuomioistuimen kirjaaja.

Vuosittain järjestettävän hakumenettelyn päätyttyä julkaistaan alustava asiantuntijarekisteri. Vastustusajan jälkeen lopullisen rekisterin hyväksyy monijäseninen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin.

Rikosoikeudenkäyntejä varten ylläpidettävää asiantuntijarekisteriä hallinnoi rikkomuksia käsittelevä tuomarineuvosto syyttäjän ehdotuksesta. Asiantuntijan on täytettävä seuraavat vaatimukset:

Hänen on oltava yli 21-vuotias.

Hänen on oltava oikeustoimikelpoinen eikä hän saa olla kehitysvammainen.

Häntä ei ole tuomittu rikoksesta tai rikkomuksesta, joka johtaisi poliittisten oikeuksien menettämiseen tai erottamiseen julkisen palvelun tehtävästä.

Hänen ammatillisesta toimilupaansa ei ole peruutettu.

Hän ei ole aiheuttanut seikkoja, jotka muodostavat asiantuntijatehtävän kohteen.

Hän ei ole toimivaltainen tuomari, syyttäjä, sihteerit eikä tuomioistuimen kirjaaja asianomaisessa menettelyssä.

Häntä ei ole tuomittu samasta rikoksesta kuin syytettyä.

Hän ei ole vastaajan puoliso, sisarus tai lähisukulainen.

Asiantuntijat voidaan poistaa rekisteristä, jos he pyytävät sitä, jos he eivät enää täytä vaatimuksia tai jos toimivaltainen viranomainen niin päättää.

II. Asiantuntijoiden pätevyys

Asiantuntijoiden on oltava ammattialajärjestön jäseniä, jotta he voivat kutsua itseään asiantuntijoiksi.

III. Asiantuntijoiden palkkiot

Rikosoikeudellisissa menettelyissä valtio maksaa asiantuntijan palkkion. Siviilioikeudellisissa menettelyissä kantajan on maksettava ennakko tuomioistuimen nimeämien asiantuntijoiden kustannuksista. Oikeudenkäynnin päätteeksi oikeudenkäynnin hävinneen asianosaisten on vastattava oikeudenkäyntikuluista.

Asianosaiset voivat tietyin edellytyksin saada oikeusapua asiantuntijan palkkion maksamiseen.

IV. Asiantuntijoiden vastuu

Asiantuntijat ovat vastuussa yleisen sopimus- ja vahingonkorvausoikeuden mukaisesti. Heidän ei tarvitse kattaa mahdollista korvausvastuutaan ammatillisella vastuuvakuutuksella.

V. Lisätietoja asiantuntijamenettelyistä

Kreikan oikeusalan asiantuntijoihin sovelletaan pääasiassa Kreikan siviiliprosessilain 368–392 §:ää, kuninkaan asetusta nro 566/1968 ja lain 2882/2001 (pakkolunastuslaki) 20§:n 7 momenttia. Lisäksi sovelletaan Kreikan hallintomenettelylain 159–168 §:ää ja Kreikan rikosprosessilain 183–203 §:ää.

Tuomioistuimella on harkintavalta määrätä todisteiden vastaanottamisesta, koska ensisijaisena tavoitteena on totuuden selvittäminen. Ainoa tätä toimivaltaa rajoittava seikka on kontradiktorinen periaate.

1. Asiantuntijoiden nimeäminen

Asiantuntijoita voivat nimetä tuomioistuin ja asianosaiset. Asiantuntijat nimetään hallinnollisissa menettelyissä samaan tapaan kuin siviilioikeudellisissa menettelyissä. Rikosoikeudellisissa menettelyissä syyttäjä tai tuomioistuin voi nimetä asiantuntijan tutkintavaiheessa. Tätä varten on olemassa eri asiantuntijarekisteri kuin se, jota käytetään siviilioikeudellisissa menettelyissä, ja siihen hyväksyttävän asiantuntijan on täytettävä tiukemmat vaatimukset kuin siviilioikeudellisissa ja hallinnollisissa menettelyissä.

a) Tuomioistuimen suorittama nimeäminen

Siviilituomioistuimella on harkintavalta nimetä asiantuntija joko viran puolesta tai asianosaisten nimenomaisen pyynnön perusteella, jos asiaa koskevia tosiseikkoja ei voida selvittää muulla tavoin. Tässä tapauksessa suullinen käsittely tapahtuu vasta kun asiantuntija on toimittanut lausuntonsa. Tuomioistuin

voi vapaasti nimetä henkilön, jonka se katsoo soveltuvan asiantuntijaksi. Asiantuntijan on ilmoitettava tuomioistuimelle mahdollisista eturistiriidoista. Tuomioistuimen nimeämällä asiantuntijoilla on pääsy asiaankuuluviin asiakirjoihin.

b) Asianosaisten suorittama nimeäminen

Kreikassa on kolmenlaisia asianosaisten nimeämiä asiantuntijoita: tekniset neuvonantajat (siviiliprosessilain 391–392 §, hallintomenettelylain 167 § sekä siviiliprosessilain 194 § ja sitä seuraavat pykälät), tuomioistuinten ulkopuoliset asiantuntijat ja asiantuntijatodistajat. Riita-asian osapuoli nimeää teknisen neuvonantajan valvomaan tuomioistuimen nimeämän asiantuntijan toimintaa. Tuomioistuimen ulkopuolisen asiantuntijan valitsee asianosainen.

Asianosaisten on vedottava hänen lausuntoonsa ja toimitettava se tuomioistuimelle, muuten se hylätään. Jos nämä vaatimukset täyttyvät, tuomioistuin tutkii ja arvioi asiantuntijan lausunnon harkintavaltansa mukaan. Lausuntoa ei katsota todisteeksi. Se liittyy pikemminkin asianosaisen väitteiden oikeusperustaan. Asiantuntijatodistajat ovat todistajia, joilla on erityistä tieteellistä tai teknistä tietämystä ja joita tuomioistuin kuulee.

Tuomioistuin voi päättää, ottaako se asiantuntijan lausunnon huomioon tuomion perusteluissa. Tuomioistuin voi perustaa tuomionsa asiantuntijan lausuntoon, vaikka lausunto olisi laadittu menettelysääntöjen vastaisesti. Jos menettelysääntöjen rikkominen on merkittävää, asiantuntijalausuntoa ei kuitenkaan oteta huomioon. Tässä tapauksessa tuomari ei voi käyttää lausuntoa tuomion perustelemiseen.

2. Menettely (siviiliasioissa)

Asianosaisten tekniset neuvonantajat voivat ristikuulustella tuomioistuimen nimeämiä asiantuntijoita, jos asianosaiset ovat palkanneet tällaisia neuvonantajia. Asiantuntijan ainoa velvollisuus on toimittaa lausunto. Asianosaisten nimeämät asiantuntijat voivat olla menettelyn aikana yhteydessä asianosaisiin, mutta tuomioistuimen nimeämät asiantuntijat tarvitsevat siihen tuomioistuimen luvan.

a) Asiantuntijalausunto

Kreikkalaisessa asiantuntijamenettelyssä ei vaadita alustavaa asiantuntijalausuntoa. Päälausunto voidaan toimittaa kirjallisesti tai suullisesti. Asiantuntijan ei tarvitse noudattaa lausunnossa erityisiä muotovaatimuksia.

Jos tuomioistuin katsoo, että lausunto on puutteellinen tai että asiantuntija on syyllistynyt perusteettomaan väärinkäyttöön, tuomioistuin voi määrätä uuden tai täydentävän lausunnon laatimisesta viran puolesta tai asianosaisten pyynnöstä. Tuomioistuin voi myös määrätä asiantuntijan maksamaan oikeudenkäyntikulut asiantuntijan perusteettoman väärinkäytöksen vuoksi.

Asiantuntijalausunto voidaan riitauttaa asianomaisten lausumien tai toisen asiantuntijan lausunnon nojalla.

b) Tuomioistuin käsittely

Tuomari määrää asiantuntijan osallistumaan oikeudenistuntoihin vain poikkeustapauksissa.

Tässä esitetyt tiedot on kerätty maakohtaisilta yhteyshenkilöiltä, jotka European Expertise & Experts Institute EEEI oli valinnut asiantuntijahakuja käsittelevän hankkeen aikana.

Päivitetty viimeksi: 27/04/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Asiantuntijahaku - Ranska

I Asiantuntijaluettelot ja -rekisterit

Jokainen muutoksenhakutuomioistuin (*Cour d'appel*) ja kassaatiotuomioistuin (*Cour de cassation*, Ranskan siviili- ja rikosoikeudellisten asioiden korkein oikeus) ylläpitää asiantuntijaluetteloa tai -rekisteriä.

Tuomioistuimet ja syyttäjät voivat kuitenkin vapaasti nimetä sopivaksi ja päteväksi katsomansa henkilön. Tällöin niiden on perusteltava tekemänsä valinta.

Asiantuntijaluettelot julkaistaan tuomioistuinten, erityisesti kassaatiotuomioistuimen ja muutoksenhakutuomioistuinten verkkosivuilla.

Jotta asiantuntija voidaan kirjata tuomioistuimen luetteloon, hänen on täytettävä seuraavat vaatimukset:

hänen on oltava alle 70-vuotias. Käytännössä asiantuntijan on oltava iältään 35 ja 57–58 vuoden väliltä, jotta hänet voidaan merkitä asiantuntijaluetteloon, hänen on oltava Euroopan unionin kansalainen,

hänen toiminnassaan ei saa olla moitteen sijaa kunniallisuuden, rehellisyyden ja hyvän moraalin kannalta,

hän ei ole ollut sellaisen kurinpidollisen tai hallinnollisen seuraamuksen kohteena, joka johtaa irtisanomiseen, rekisteristä poistamiseen taikka hyväksynnän tai luvan peruuttamiseen,

hän ei ole joutunut henkilökohtaiseen konkurssiin tai muuhun kauppalaissa säädettyyn menettelyyn,

hän on harjoittanut erikoisalaansa liittyvää toimintaa tietyn vähimmäisajan,

hän ei ole harjoittanut sellaista toimintaa, joka vaarantaisi oikeudellisen (lainopillisen) asiantuntijan tehtävien suorittamisen edellyttämän riippumattomuuden, hän on harjoittanut pääasiallista toimintaansa tuomioistuimen tuomiopiirissä.

Kääntämiseen erikoistuneiden asiantuntijoiden, jotka hakevat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen luetteloon merkitsemistä, on harjoitettava ammattiaan kyseisen tuomioistuimen alueella tai asuttava kyseisellä alueella, jos he ovat jo eläkkeellä.

Syyttäjä ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomarit tutkivat asiantuntijan hakemuksen. Päätöksen tekee muutoksenhakutuomioistuimen tuomarien kokous.

Asiantuntijoiden on vannottava vala ennen rekisteriin merkitsemistä.

Edellytyksenä merkitsemiselle kassaatiotuomioistuimen luetteloon (kansallinen luettelo) on, että hakija on ollut vähintään viiden vuoden ajan muutoksenhakutuomioistuimen luettelossa (alueellinen luettelo).

Jokaisen asiantuntijan, joka on merkitty ensimmäistä kertaa rekisteriin, on haettava uudelleenrekisteröintiä kolmen vuoden kuluttua. Sen jälkeen rekisteröintihakemus on uudistettava viiden vuoden välein. Mahdollinen uudelleenrekisteröinnin epäävä päätös on perusteltava, ja se voidaan riitauttaa. Muutoksenhakutuomioistuin voi poistaa asiantuntijoita rekisteristä kurinpitomenettelyn avulla. Päätökseen voidaan hakea muutosta.

 Ranskan asiantuntijaliitto on julkaissut eettiset säännöt.

II Asiantuntijoiden pätevyys

Asiantuntijoiden on yleensä oltava riittävän päteviä omalla erikoisalallaan.

Asiantuntijoilla on oltava työkokemusta. Heidän on myös tunnettava menettelysäännöt ja erityisesti ne säännöt, joita sovelletaan asiantuntijamenettelyihin.

Heidän on osallistuttava jatkokoulutukseen. Muutoksenhakutuomioistuimet tarkastavat osallistumisen viiden vuoden välein. Asiantuntijoiden jatkokoulutukseen kuuluu

ammattialajärjestöjen tarjoama erikoistumiskoulutus,

tuomareiden ja asiantuntijajärjestöjen järjestämät koulutustilaisuudet asiantuntijamenettelyjen kulusta.

III Asiantuntijoiden palkkiot

Kun on kyse rikosoikeudellisista menettelyistä, joihinkin asiantuntijan suorittamiin tehtäviin liittyvistä palkkioista on annettu asetus. Joillakin erikoisaloilla syyttäjä tai tutkintatuomari voi käynnistää asiantuntijatehtävää koskevan tarjouskilpailun ja valita edullisimman tarjouksen. Oikeusministeriö vastaa asiantuntija-avun kustannuksista oikeuslaitoksen talousarvion kautta.

Siviiliasioissa korvaus lasketaan yleensä kertomalla asiantuntijan kyseisessä asiassa käyttämä tuntimäärä tuntitaksalla. Tähän lisätään kulut ja arvonnisävero. Tuomioistuin päättää asiantuntijan palkkion määrästä kontradiktorisessa menettelyssä. Vaikuttavia tekijöitä ovat asiantuntijalausunnon toimittaminen ajoissa, sen laatu ja asiantuntijan huolellisuus tehtävän suorittamisessa.

Yleensä kantaja maksaa asiantuntijan palkkiosta ennakon. Tuomioistuin voi kuitenkin velvoittaa molemmat asianosaiset maksamaan osan ennakkomaksusta. Lopullisessa ratkaisussaan tuomioistuin määrää hävinneen osapuolen maksamaan asiantuntijan palkkion.

Asiantuntijamenettelyjen kustannusten kattamiseksi on saatavilla oikeusapua.

IV Asiantuntijoiden vastuu

Asiantuntijan on katettava mahdollinen korvausvastuu ammatillisella vastuuvakuutuksella. Vakuutus kattaa asiantuntijan ammatillisen vastuun kaikissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa.

V Lisätietoja asiantuntijamenettelyistä

Rikosasioissa asiantuntijoita voi nimittää tutkintatuomari, syyttäjä tai poliisi, jolla on asianmukainen toimivalta (*officier de police judiciaire*, poliisi, joka Ranskan lainsäädännön mukaan vastaa rikostutkinnasta ja saa ottaa epäillyn säilöön).

Muissa kuin rikosasioissa ainoastaan tuomioistuin voi nimittää asiantuntijan, joko viran puolesta tai asianosaisen pyynnöstä.

Siviilioikeudellisissa menettelyissä alustava asiantuntijalausunto ei ole pakollinen, mutta se on erittäin suositeltava ja usein välttämätön. Asiantuntija antaa kirjallisen loppulausunnon. Jos asiantuntija katsoo tarpeelliseksi kuulla jonkin erikoisalan teknistä asiantuntijaa, hän liittyy asiantuntijalausuntoon teknisen asiantuntijan lausunnon. Tuomioistuin voi velvoittaa asiantuntijan todistamaan suullisessa käsittelyssä, jos lausunto ei riitä tuomioistuimen ratkaisun perusteluksi. Loppulausunnossa on vastattava kaikkiin tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin, ja siinä on otettava huomioon kaikki huomautukset, joita osapuolet ovat esittäneet asiantuntijalle asiantuntijamenettelyn aikana.

1 Asiantuntijoiden nimeäminen

Asiantuntijan (*expert de justice*) nimitys on rikosoikeudellisesti suojattu. Asiantuntija kirjataan muutoksenhakutuomioistuinten ja kassaatiotuomioistuimen ylläpitämään luetteloon.

Ranskassa on 8 000–10 000 oikeusalan asiantuntijaa.

Siviili-, kauppa- ja hallinto-oikeudellisissa asioissa asiantuntijoita voidaan nimetä oikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa. Tässä vaiheessa aloitetaan 80 prosenttia asiantuntijamenettelyistä.

Tuomioistuin nimeää asiantuntijan, jos se tarvitsee teknistä asiantuntemusta riidan ratkaisemiseksi. Tuomioistuin voi nimetä asiantuntijan viran puolesta tai jonkin osapuolen pyynnöstä. Tuomari päättää, kumpi osapuoli maksaa ennakkomaksun kuluista, joita käytetään asiantuntijapalkkioiden maksamiseen. Asianosaiset voivat ehdottaa asiantuntijaa, mutta päätöksen siitä, kuka nimetään asiantuntijaksi, tekee aina tuomioistuin tai syyttäjä. Asiantuntija on valittava muutoksenhakutuomioistuimen laatimasta luettelosta, jollei ole erityisiä syitä toimia toisin.

Siviilioikeudellisissa menettelyissä asianosaiset ovat vahvasti mukana asiantuntijan toiminnassa. Heidän on tehtävä yhteistyötä ja vastattava kaikkiin asiantuntijan esittämiin asiakirjapyyntöihin. Asianosaiset voivat kuulustella suoraan asiantuntijaa kontradiktorisissa istunnoissa ja pyytää asiantuntijaa kommentoimaan huomautuksiaan. Nämä mahdollisuudet ovat huomattavasti rajallisemmat rikosoikeudellisissa menettelyissä, joissa asiantuntija on työssään riippuvainen hänet nimenneestä tuomarista tai syyttäjistä.

2 Menettely

Tärkeimmät oikeusalan asiantuntemusta Ranskassa koskevat säädökset ovat seuraavat:

rikosprosessilaki ja siviiliprosessilaki

oikeusalan asiantuntijoista 29. kesäkuuta 1971 annettu laki 71-498, jota on muutettu useita kertoja, erityisesti 18. marraskuuta 2016

23. joulukuuta 2004 annettu asetus, jota on muutettu useita kertoja.

Asiantuntijat voivat olla yhteydessä osapuoliin menettelyn aikana, mutta kontradiktorisen menettelyn periaatetta on noudatettava tarkasti. Poikkeukset liittyvät lääketieteellisiin luottamuksellisiin tietoihin tai liikesalaisuuksiin.

Lausuntoa laatiessaan asiantuntijoiden ei tarvitse käyttää tiettyä rakennetta, mutta vireillä on aloitteita tämän korjaamiseksi.

Lausunnossaan asiantuntijoiden on kuitenkin

perusteltava lausuntonsa,

yksilöitävä asiakirjat, joihin lausunto perustuu,

vastattava asianosaisten lausumiin,

esitettävä täydellinen luettelo heille toimitetuista asiakirjoista.

Kun tuomioistuin on pyytänyt alustavaa lausuntoa, asiantuntija lähettää sen asianosaisille, jotta nämä voivat esittää lausumiaan.

Rikosasioissa asiantuntijan on oltava läsnä istunnossa. Siviiliasioissa tuomioistuin voi pyytää asiantuntijaa osallistumaan istuntoon.

Asiantuntija voidaan tuomioistuimen päätöksellä velvoittaa esittämään lisälausunto esimerkiksi sen jälkeen, kun asianosaiset ovat kommentoineet lausuntoa ja esittäneet lisäkysymyksiä.

Tuomioistuin valvoo asiantuntijan työn edistymistä. Tämä tehtävä annetaan tietylle tuomarille ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimissa.

Tässä esitetyt tiedot on kerätty maakohtaisilta yhteyshenkilöiltä, jotka European Expertise & Experts Institute EEEI oli valinnut asiantuntijahakuja käsittelevän hankkeen aikana.

Päivitetty viimeksi: 22/12/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Asiantuntijahaku - Kroatia

I. Asiantuntijaluettelot ja -rekisterit

Tuomioistuimen nimeämät asiantuntijat antavat asiantuntemuksensa perusteella tuomioistuimelle tarvittaessa asiantuntijalausunnon

oikeudenkäyntimenettelyssä todettujen seikkojen varmentamiseksi tai selventämiseksi.

Maakunnalliset ja kauppatuomioistuimet ylläpitävät luetteloa asiantuntijoista, jotka tuomioistuimet voivat nimetä, sekä luetteloa oikeushenkilöistä, laitoksista, instituutioista ja valtion elimistä, joilla on valtuudet toimia asiantuntijana, jäljempänä 'oikeushenkilöluettelo'. Luettelot julkaistaan tuomioistuinten verkkosivuilla.

Oikeusministeriö ylläpitää erityistä sähköistä luetteloa asiantuntijoista, jotka tuomioistuimet voivat nimetä. Luettelo on jaoteltu erikoisalojen mukaan.

Ministeriö ylläpitää myös luetteloa oikeushenkilöistä koko Kroatian tasavallan alueella. Molemmat luettelot julkaistaan oikeusministeriön verkkosivuilla.

Menettely asiantuntijoiden nimeämiseksi luetteloon käynnistyy hakemuksen toimittamisesta sen maakunnallisen tai kauppatuomioistuimen puheenjohtajalle, jolla on toimivalta hakijan asuinpaikassa tai oikeushenkilön toimipaikassa. Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisten ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen allekirjoittaneiden valtioiden kansalaisten, joilla ei ole pysyvää asuinpaikkaa Kroatian tasavallassa, on haettava nimeämistä Zagrebin maakunnalliselta tuomioistuimelta tai Zagrebin kauppatuomioistuimelta.

Jos luetteloon nimettäväksi ehdotettu hakija täyttää vaatimukset, kyseisen maakunnallisen tai kauppatuomioistuimen puheenjohtaja lähettää ehdokkaan arviointiin, jossa tutkitaan tämän tietämystä oikeuslaitoksen rakenteesta, julkishallinnosta ja oikeudellisesta terminologiasta, ennen kuin hän päättää ehdokkaan nimeämisestä asiantuntijaluetteloon. Tutkinnan suorittavat tietämystä arvioivat maakunnallisten tuomioistuinten komiteat, joissa on puheenjohtaja ja kaksi kyseisen tuomioistuimen tuomareihin kuuluvaa jäsentä. Tutkintaa ei tarvitse tehdä, jos kokopäivätyöhön hakevalla ehdokkaalla on oikeustieteellinen tutkinto. Asianomaisen tuomioistuimen puheenjohtaja ohjaa rekisteröitymistä hakeneen ehdokkaan, joka on suoriutunut tutkinnasta, tuomioistuinten asiantuntijoiden ammattialajärjestön ammatilliseen koulutukseen. (Rikosteknisillä asiantuntijoilla, joilla on voimassa oleva toimilupa (lisenssi), sekä laitoksissa, instituutioissa ja valtion elimissä asiantuntijoina toimivilla työntekijöillä ei kuitenkaan ole velvollisuutta suorittaa ammatillista koulutusta niillä erikoisaloilla, joilla näillä laitoksilla, instituutioilla ja valtion elimillä on valtuudet toimia asiantuntijoina.)

Sen jälkeen, kun hakija on suorittanut ammatillisen koulutuksen ja kerännyt näyttöä kelpoisuudestaan tulla nimetyksi rekisteröidyksi asiantuntijaksi tai oikeusalan asiantuntijana toimimisen edellytysten täyttymisestä, asianomaisen maakunnallisen tai kauppatuomioistuimen puheenjohtaja tekee hakemusta koskevan päätöksen.

Tuomioistuimen nimeämällä asiantuntijoilla tai oikeushenkilöillä on oltava vakuutus koko asiantuntijana toimimisen ajan. Näyttö tehdystä vastuuvakuutussopimuksesta (vakuutussopimus) on toimitettava toimivaltaisen maakunnallisen tai kauppatuomioistuimen puheenjohtajalle ennen luetteloon nimeämistä ja sen jälkeen joka vuosi nimeämis- tai hyväksymiskauden aikana.

Asiantuntijat nimetään luetteloon neljäksi vuodeksi kerrallaan. Oikeushenkilöllä, laitoksella, instituutiolla tai valtion elimellä on valtuudet toimia oikeusalan asiantuntijana neljän vuoden ajan.

Nimetty asiantuntija vannoo valan sen tuomioistuimen puheenjohtajalle, joka nimesi hänet rekisteröidyksi asiantuntijaksi.

Toimikauden päätyttyä luetteloon nimetty asiantuntija voidaan nimetä uudelleen neljäksi vuodeksi ja oikeushenkilö, laitos, instituutio tai valtion elin voidaan hyväksyä uudelleen toimimaan tuomioistuimen asiantuntijana. Uudelleennimeämistä tai hyväksymistä koskeva hakemus on jätettävä viimeistään 30 päivää ennen voimassaolevan nimeämisen päättymistä.

Asianomaisen maakunnallisen tai kauppatuomioistuimen puheenjohtaja voi peruuttaa (väliaikaisesti) asiantuntijan nimeämisen rekisteriin,

jos asiantuntija pyytää sitä

jos asiantuntija vaihtaa asuinpaikkaa tai jos todetaan, että rekisteröinnin edellytykset eivät täyttyneet tai että nimeämisen edellytykset eivät enää täyty

jos asiantuntija on toimivaltaisen viranomaisen lopullisen päätöksen perusteella julistettu kyvyttömäksi harjoittamaan toimintaa alalla, jota varten hänet on nimetty

jos asiantuntijalta on viety oikeustoimikelpoisuus lainvoimaisella tuomiolla

jos asiantuntija on tuomittu rikoksesta, joka estää toimimisen julkishallinnon tehtävissä

jos asiantuntija hoitaa tehtäviä vilpillisesti tai huolimattomasti

jos asiantuntija ei toimita määrätyn ajan kuluessa näyttöä rekisteröidyn asiantuntijan tehtävien hoitamista koskevan vastuuvakuutussopimuksen tekemisestä

jos asiantuntija ei noudata salassapitosäännöksiä, jotka koskevat kaikkea, mitä hän on saanut tietoonsa asiantuntijana toimiessaan.

Asianomaisen maakunnallisen tai kauppatuomioistuimen puheenjohtaja poistaa asiantuntijan pysyvästi luettelosta, jos asiantuntija tekee tuomioistuimen nimeämisen asiantuntijan työtä sen jälkeen, kun hänen tehtäviensä väliaikaista epäämistä tai kieltämistä koskeva määräys on tullut täytäntöönpanokelpoiseksi. Asiantuntijat tai oikeushenkilöt, joilla on valtuudet toimia tuomioistuimen nimeäminä asiantuntijoina, ovat velvollisia ilmoittamaan välittömästi kaikista tietoihinsa tulleista muutoksista heidät nimenneelle tai luetteloon ottaneelle tuomioistuimelle. Tuomioistuimen on merkittävä nämä muutokset välittömästi luetteloihin, joihin on rekisteröity asiantuntijat tai oikeushenkilöt, joita tuomioistuimet voivat nimetä.

II. Asiantuntijoiden pätevyys

Tuomioistuimen nimeämiä asiantuntijoita koskevassa asetuksessa (virallinen lehti 38/14, 123/15, 29/16 oikaisu ja 61/19) vahvistetaan tuomioistuimen nimeämien asiantuntijoiden nimeämistä, oikeuksia ja velvollisuuksia koskevat edellytykset ja menettely.

Henkilö voi toimia tuomioistuimen nimeämänä asiantuntijana, jos hän täyttää seuraavat vaatimukset:

1. Hän on Kroatian tasavallan, Euroopan unionin jäsenvaltion tai Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen osapuolena olevan valtion kansalainen.

2. Hän pystyy hoitamaan tuomioistuimen nimeämisen asiantuntijan tehtäviä.

3. Suoritettuaan asianmukaiset opinnot tai valmistuttuaan asianmukaisesta oppilaitoksesta hän on työskennellyt ammatissa

vähintään 8 vuotta – jos hän on suorittanut yliopistotutkinnon tai erikoisalan jatkotutkinnon

vähintään 10 vuotta – jos hän on suorittanut asianmukaiset perusopinnot tai ammatilliset perusopinnot

vähintään 12 vuotta – jos hän on suorittanut asianmukaisen toisen asteen koulutuksen eikä alalla ole asiaankuuluvaa perustutkintoa tai ammatillista perustutkintoa tai erikoisalan jatkotutkintoa.

4. Hän on läpäissyt oikeuslaitoksen organisaatiota, valtionhallintoa ja oikeusterminologiaa koskevan tutkinnan.

5. Hän on suorittanut menestyksekkäästi asianomaisen ammatillisen yhdistyksen määrittelemän ammatillisen koulutuksen.

6. Hänellä on vastuuvakuutussopimus tuomioistuimen nimeämänä asiantuntijana toimimista varten.

7. Hän on suorittanut erikoisalallaan tarvittavat tutkinnot.

8. Henkilön toimimiselle virkamiehenä ei ole esteitä.

Ammatillinen koulutus voi kestää enintään vuoden. Ammattialajärjestöt ovat velvollisia nimeämään mentoreita ammatilliseen koulutukseen. Rekisteröity asiantuntija voidaan nimetä koulutusmentoriksi, jos hänellä on vähintään viiden vuoden kokemus tuomioistuimen nimeämisen asiantuntijan työstä.

Mentoriluettelo toimitetaan maakunnallisille ja kauppatuomioistuimille. Hakijan (joka on ohjattu ammatilliseen koulutukseen) kyky hoitaa tuomioistuimen nimeämisen asiantuntijan tehtäviä määräytyy hakijan suorittamaa ammatillista koulutusta koskevan selvityksen perusteella. Kuukauden kuluessa ammatillisen koulutuksen päättymisestä asianomaisen ammattialajärjestön on laadittava koulutusmentorin laatiman selvityksen perusteella kirjallinen lausunto hakijan koulutuksesta ja hänen pätevyystään hoitaa tuomioistuimen nimeämisen asiantuntijan tehtäviä. Asianomaisen ammattialajärjestön on lähetettävä tämä selvitys asianomaisen maakunnallisen tai kauppatuomioistuimen puheenjohtajalle.

Erikoislääkärit täyttävät luetteloon nimeämisen edellytykset suoritettuaan erikoislääkärin tutkinnon.

Oikeushenkilöt voivat toimia oikeusalan asiantuntijoina,

jos ne on myös rekisteröity tietyn alan asiantuntijoiksi

jos niiden työntekijöitä on nimetty sen alan asiantuntijaluetteloon, jolle hyväksyntää haetaan

jos niillä on vastuuvakuutus oikeusalan asiantuntijana toimimista varten.

III. Asiantuntijoiden palkkiot

Oikeudenkäyntimenettelyissä asiantuntijat valitaan ensisijaisesti rekisteröityjen asiantuntijoiden luettelosta.

Tuomioistuimen nimeämällä asiantuntijoilla on oikeus palkkioihin ja materiaalikustannusten korvaamiseen. Tuomioistuin määrittää korvauksen määrän tapauskohtaisesti tuomioistuimen nimeämien asiantuntijoiden materiaalikustannusten korvaamista ja palkkioita koskevan erityisen hinnaston mukaisesti. Edellä mainittu hinnasto on erottamaton osa tuomioistuimen nimeämiä asiantuntijoita koskevaa säännöstöä.

Tuomioistuimen nimeämä asiantuntija saa korvauksen asiantuntijatehtävän hoitamisen jälkeen.

IV. Asiantuntijoiden vastuu

Tuomioistuimen nimeämällä asiantuntijalla tai oikeushenkilöllä on oltava vakuutus koko asiantuntijana toimimisen ajan. Pienin vastuuvakuutuksen määrä oikeusalan asiantuntijana toimittaessa on 200 000,00 Kroatian kunaa (noin 26 807,50 euroa) luonnollisilla henkilöillä ja 500 000,00 Kroatian kunaa (noin 67 018,74 euroa) oikeushenkilöillä.

EU:n jäsenvaltion kansalainen tai Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen sopimusvaltion kansalainen voidaan vakuuttaa asiantuntijan tehtäviensä hoitamista varten kotimaassaan.

V. Lisätietoja asiantuntijamenettelyistä

Asiantuntijan nimeämisestä säädetään prosessilainsäädännössä eli siviiliprosessilaissa ja rikosprosessilaissa.

VI. Asiantuntijoiden nimeäminen

Tuomioistuin nimeää asiantuntijoita asianosaisen pyynnöstä tai viran puolesta tietyssä oikeudenkäyntimenettelyssä, kun on esitettävä asiantuntijatodisteita todettavien tosiseikkojen vahvistamiseksi tai selventämiseksi.

VI.1. Asiantuntijalausunto

Tuomioistuimen nimeämän asiantuntijan havaintojen ja lausuntojen esittämistä varten ei ole asetettu muotovaatimuksia. Tuomioistuin päättää, esittääkö asiantuntija havaintonsa ja lausuntonsa vain suullisesti oikeudenistunnossa vai toimittaako hän ne kirjallisesti ennen sitä. Tuomioistuin asettaa havaintojen ja lausuntojen toimittamiselle kirjallisesti määräajan, joka saa olla enintään 60 päivää. Asiantuntijan on aina esitettävä lausuntonsa. Tuomioistuin toimittaa asiantuntijan kirjalliset havainnot ja lausunnon asianosaisille viimeistään 15 päivää ennen oikeudenistuntoa, jossa havaintoja käsitellään.

VI.2. Tuomioistuinkäsittely

Tuomioistuin voi esittää kysymyksiä asiantuntijan havainnoista tuomioistuinkäsittelyn aikana.

Tässä esitetyt tiedot on kerätty maakohtaisilta yhteyshenkilöiltä, jotka European Expertise & Experts Institute EEEI oli valinnut asiantuntijahakuja käsittelevän hankkeen aikana.

Päivitetty viimeksi: 20/01/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla:

Asiantuntijahaku - Luxemburg

I. Asiantuntijaluettelot ja -rekisterit

Oikeusministeriö ylläpitää rekisteriä oikeusalan asiantuntijoista. Rekisterissä asiantuntijat ryhmitellään 12 erikoisalan mukaan. Rekisteri on eri alojen ammattilaisten ja yleisön saatavilla **taällä**. Rekisteri on suunniteltu rikos- ja hallintoasioita varten, mutta sitä käytetään myös siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa. Tuomioistuimilla ei ole velvollisuutta nimetä pelkästään rekisterissä olevia asiantuntijoita, mutta yleensä ne tekevät niin.

Eri alojen ammattilaiset hakevat asiantuntijaluetteloon merkitsemistä oikeusministeriöltä. Täydellinen asiakirja-aineisto (mukaan lukien kyseisen alan tutkintotodistus, todistus työkokemuksesta, ansioluettelo ja rikosrekisteriote) lähetetään oikeusministeriölle, joka aloittaa sen jälkeen muun muassa asiantuntijan luotettavuutta koskevan todentamismenettelyn. Ministeriö päättää asiantuntijan rekisteröinnistä tarkistamalla ehdokkaan pätevyyden (kuten alan tutkinnot ja jatkokoulutuksen) ja kokemuksen. Jos asiantuntija hyväksytään rekisteriin, hänen on vannottava oikeudessa vala.

Kun oikeusministeriö on nimennyt asiantuntijan ja tuomioistuin on ottanut häneltä vastaan valan, rekisterin sisältö julkaistaan Luxemburgin virallisessa lehdessä. Kun asiantuntijat on otettu luetteloon, heillä ei ole erityisiä velvollisuuksia. Heidän ei tarvitse toimittaa toimintakertomusta ministeriölle. Heillä ei ole velvollisuutta osallistua täydennyskoulutukseen. Rekisteri päivitetään säännöllisesti.

Asiantuntijan toimilupa voidaan peruuttaa, jos hän rikkoo velvollisuuksiaan tai ammattieettisiä sääntöjä, tai muista vakavista syistä. Tällaisia syitä voivat olla esimerkiksi se, että asiantuntija ei enää täytä vaadittua pätevyyttä että hänen on todettu laiminlyöneen velvollisuutensa tai että hän ei enää osoita vaadittua luotettavuutta, esimerkiksi jos hänen on todettu syyllistyneen rikokseen. Asiantuntija erotetaan asiantuntijatehtävistä ministerin päätöksellä tämän saatua yleisen syyttäjän lausunnon ja kuultua kyseistä asiantuntijaa. Erottaminen tapahtuu toimiluvan peruuttamisen muodossa ministeriön asetuksella. Toimiluvan peruuttamisen voi riittää hallinto-oikeudessa. Asiantuntijoihin ei sovelleta erityisiä yleisiä menettelysääntöjä tai eettisiä sääntöjä. Asiantuntijan omaan erikoisalan sovellettavia eettisiä tai muita ammatillisia sääntöjä on kuitenkin noudatettava.

II. Asiantuntijoiden pätevyys

Asiantuntijoiden on hankittava tietty koulutustaso erikoisalallaan, jotta he voivat kutsua itseään asiantuntijoiksi. Tällaiset tutkinnot ovat välttämättömiä, jotta heidät voidaan rekisteröidä oikeusministeriön ylläpitämään asiantuntijarekisteriin. Asiantuntijoiden ei tarvitse olla ammattialajärjestön jäseniä, jotta he voisivat toimia asiantuntijana, eikä heiltä edellytetä osaamisen säännöllistä kehittämistä (oikeusalan täydennyskoulutusjärjestelmää ei ole, mutta asiantuntijat voivat osallistua koulutukseen vapaaehtoisesti).

III. Asiantuntijoiden palkkiot

Asiantuntijoiden palkkiot on vahvistettu asetuksella. Tietyissä tapauksissa, erityisesti jos asiantuntijan tehtävä on erityisen vaativa, tuomioistuin voi päättää olla soveltamatta lakisääteistä tariffia. Käytännössä asiantuntijat yleensä pyytävät asianosaisia maksamaan lakisääteistä tariffia suuremman palkkion. Siviiliasioissa, joissa tuomioistuin on nimennyt asiantuntijan, yhden asianosaisen on maksettava asiantuntijalle etukäteen. Asiantuntijat voivat saada ennakkomaksun lakisääteisen tariffin ylittävistä palkkioistaan. Oikeudenkäynnin päätteeksi tuomioistuin kuitenkin päättää pääasiassa antamassaan tuomiossa, kenen on viime kädessä vastattava kustannuksista. Kustannukset voidaan myös jakaa asianosaisten kesken. Asianosaiset voivat saada asiantuntijan palkkioon liittyvää oikeusapua määrätyn hinnan.

Rikosasioissa kuluennakon maksaa aina valtio. Vastaajan on maksettava asiantuntijan palkkio vain, jos vastaaja tuomitaan. Valtio voi maksaa myös syyttäjän pyytämille asiantuntijoille.

IV. Asiantuntijoiden vastuu

Asiantuntijoiden vastuuseen ei sovelleta mitään erityistä sääntöä. Heidän toimintaansa sovelletaan siten yleisiä vahingonkorvaus- ja sopimussääntöjä. Tällaisissa säännöissä ei säädetä vastuun ylärajasta. Asiantuntijoiden ei tarvitse kattaa mahdollista korvausvastuutaan ammatillisella vastuuvakuutuksella.

V. Lisätietoja asiantuntijamenettelyistä

Asiantuntijoiden nimeämistä säännellään 7. heinäkuuta 1971 annetulla erityisellä säädöksellä (*Loi du 7 juillet 1971 portant en matière répressive et administrative, institution d'experts, de traducteurs et d'interprètes assermentés et complétant les dispositions légales relatives à l'assermentation des experts, traducteurs et interprètes*). Tämä laki koskee ainoastaan rikos- ja hallintoasioita. Siviiliasioissa ei sovelleta mitään erityistä lainsäädäntöä. Tietyt rikos- tai siviilioikeudellisia menettelyjä koskevat säännökset ovat merkityksellisiä, samoin kuin 21. kesäkuuta 1999 annettu hallintomenettelyä koskeva yleinen säädös (*Loi du 21 juin 1999 portant règlement de procédure devant les juridictions administratives*).

Siviili-, hallinto- ja rikosasioita koskevissa nimeämismenettelyissä ei ole olennaisia eroja. Rikosasioissa vastaajalla on kuitenkin laajemmat oikeudet kuin muissa asioissa. Valtaosa oikeusalan asiantuntijoista nimetään alustavassa menettelyssä ennen oikeudenkäyntiä. Vähintään puolet asiantuntijan nimeämistä koskevista pyynnöistä pannaan vireille alustavassa menettelyssä. Asiantuntijoiden nimeäminen pääkäsittelyn aikana ei ole kovin yleistä.

1. Asiantuntijoiden nimeäminen

Luxemburgissa oikeusalan asiantuntijat ovat joko tuomioistuinten nimeämiä tai asianosaisten palkkaamia. Vain tuomarit voivat nimetä asiantuntijoita, joilla on oikeusalan asiantuntijan asema, joko asianosaisten pyynnöstä tai omasta aloitteestaan. Rikosasioissa tutkintatuomari (*juge d'instruction*) nimeää usein asiantuntijan joko vastaajan tai syyttäjän pyynnöstä. Tutkintatuomari voi myös nimetä asiantuntijan omasta aloitteestaan. Koska tutkintatuomarin päätös on alustava, kontradiktorisen menettelyn periaatetta ei sovelleta.

Rikosoikeudessa on erityissääntöjä vastaajan käytettävissä oleville yhteisille tai vaihtoehtoisille asiantuntijoille.

Siviili-, kauppa- ja hallintoasioissa asiantuntija voidaan nimetä ennen oikeudenkäyntiä, jos asia on erityisen kiireellinen.

a) Nimeäminen tuomioistuimen toimesta

Tuomioistuin nimeää pääkäsittelyn aikana oikeusalan asiantuntijan, kun se tarvitsee neuvontaa menettelyn aikana esiin tulevissa teknisissä kysymyksissä. Tuomioistuimet voivat tehdä niin asianosaisten pyynnöstä tai omasta aloitteestaan. Asiantuntijoiden ilmoitettava mahdollisista asianosaisiin liittyvistä eturistiriidoistaan.

Asiantuntijan nimeäminen ennen oikeudenkäyntiä on mahdollista, jos asia on kiireellinen tai asiantuntemusta tarvitaan tulevassa pääasian ratkaisussa. Asiantuntijan nimeäminen tässä alustavassa vaiheessa on menettelyn ainoa tarkoitus ja edellyttää, että asianosaiset tekevät asiaa koskevan hakemuksen. Yleensä näitä menettelyjä ei voida aloittaa ilman, että vastaajalla on mahdollisuus tulla tuomarin kuultavaksi. Erittäin kiireellisissä tapauksissa oikeusalan asiantuntija voidaan kuitenkin nimetä välittömästi, mutta siinä tapauksessa vastaajalla on oltava mahdollisuus tulla kuulluksi myöhemmin. Hakiessaan oikeusalan asiantuntijan nimeämistä tai kommentoidessaan tuomioistuimen ehdotusta nimetä asiantuntija asianosaiset voivat ehdottaa nimiä ja sopia tietyistä asiantuntijasta. Jos tuomioistuin päättää nimetä oikeusalan asiantuntijan omasta aloitteestaan, sen olisi ilmoitettava tästä asianosaisille ja pyydettävä heitä esittämään huomautuksensa ennen tällaisen päätöksen tekemistä. Tuomioistuimilla ei ole velvollisuutta nimetä asiantuntijarekisterissä olevia asiantuntijoita, vaikka se onkin yleensä niiden käytäntö.

b) Nimeäminen asianosaisten toimesta

Vaikka asianosaiset eivät itse nimeä oikeusalan asiantuntijoita, asianosaiset voivat olla mukana, kun tuomioistuin nimeää asiantuntijan. He voivat sopia asiantuntijan tehtävästä, kustannusten jakamisesta ja jopa siitä, kenet tehtävään valitaan. Sen jälkeen he lähettävät yhteisen nimeämiskirjeen valitulle asiantuntijalle. Jos asianosaiset ovat yhtä mieltä, tuomari voi hyväksyä asiantuntijan nimeämisen. Tämä tapahtuu hyvin usein ennen oikeudenkäyntiä.

2. Menettely (siviiliasioissa)

Kun oikeusalan asiantuntija on nimetty, hän kutsuu asianosaiset koolle keskustellakseen asiasta heidän kanssaan. Asiantuntijat viestivät asianosaisten kanssa yleensä asianajajien välityksellä ja ilmoittavat asian etenemisestä myös tuomioistuimelle. Menettelyn hoitamisesta ei ole olemassa erityisiä sääntöjä lukuun ottamatta vaatimusta kontradiktorisen menettelyn periaatteen noudattamisesta kaikissa vaiheissa: jokaisella asianosaisella on milloin tahansa oikeus esittää näkemyksensä asian kaikista näkökohdista.

Tästä periaatteesta on kaksi poikkeusta. Nämä liittyvät asiantuntijan tutkimuksiin puhtaista tosiseikkoihin liittyvistä näkökohdista ja yksityisyyteen kajoaviin tutkimuksiin (eli lääkärintarkastuksiin). Näissä tapauksissa asiantuntijan on kuitenkin esitettävä tutkimusten tulokset muille asianosaisille ennen lausuntonsa viimeistelyä.

Asiantuntijan tutkimusten etenemistä valvoo toimivaltainen tuomioistuin. Tuomioistuin voi pyydettyänsä todeta, että asiantuntijalla ei ole riittävää pätevyyttä, ja nimetä toisen asiantuntijan. Koska useimmissa tapauksissa nimetään vain yksi asiantuntija, ei ole olemassa menettelyä, jossa asiantuntija tapaisi toiset ennen oikeudenkäyntiä kysymysten rajaamiseksi.

a) Asiantuntijalausunto

Asiantuntija toimittaa lausuntonsa kirjallisesti. Asiantuntijan ei tarvitse noudattaa lausunnossaan erityisiä muotovaatimuksia. Asiantuntijalla on velvollisuus hoitaa tehtävänsä luotettavasti ja kontradiktorisen menettelyn periaatteen mukaisesti. Hänen on käsiteltävä kaikkia tehtävänsä kuuluvia tosiseikkoihin liittyviä kysymyksiä, mutta hän ei saa vastata oikeudellisiin kysymyksiin. Tuomioistuin rajaa asiantuntijan toimeksiannon lukuun ottamatta menettelyjä, joissa asianosaiset ovat nimenneet asiantuntijan ilman tuomarin osallistumista ja joissa asiantuntija käsittelee asianosaisten huolenaiheita.

Alustava lausunto ei ole pakollinen, mutta se voidaan laatia, jos tapauksen olosuhteet sitä edellyttävät. Näin on erityisesti silloin, kun tehtävän hoitamisen aikana tulee esiin uusia kysymyksiä tai kun asianosaiset eivät tee yhteistyötä asiantuntijan kanssa.

Tapaukset, joissa asiantuntijan on mahdollisesti toimitettava täydentävä lausunto, ovat harvinaisia. Näin voi käydä, jos asiantuntija ei ole vastannut kaikkiin hänen tehtävänsä sisältyviin kysymyksiin tai jos myöhemmin tulee esiin lisäkysymyksiä. Tuomioistuin antaa uuden määräyksen, jossa todetaan lisätoimien tarve ja täsmennetään kysymykset, joihin tarvitaan vastaus. Asianosaiset voivat esittää tuomarille lisäselvityspyynnön. Käytännössä on kuitenkin todennäköisempää, että nimetään toinen asiantuntija, riippuen siitä, olivatko asianosaiset tyytyväisiä ensimmäiseen lausuntoon.

Asiantuntijalausunnot voidaan riitauttaa sekä asianomaisten antamien lausumien että toisen asiantuntijan lausunnon avulla. Asiantuntijalausunnoissa esitetty kanta ei sido tuomioistuimia. Oikeuskäytännön mukaan tuomioistuin voi poiketa asiantuntijan lausunnosta, jos siihen on hyviä syitä, eli jos toinen tai molemmat osapuolet osoittavat asiantuntijan olevan väärässä. Toisten asiantuntijoiden lausunnoilla on sama todistusarvo riippumatta siitä, onko asiantuntija tuomioistuimen vai asianosaisten nimeämä. Yhden osapuolen pyytämiä lausuntoja tai toisten asiantuntijoiden lausuntoja sekä lausuntoja, joissa asiantuntija ei ole noudattanut kontradiktorisen menettelyn periaatetta, voidaan laatia ja niistä voidaan keskustella oikeudenkäynnissä, mutta niillä ei ole samaa todistusarvoa kuin lausunnoilla, jotka on toimitettu tätä periaatetta noudattaen.

b) Tuomioistuin käsittely

Asiantuntijoiden ei tarvitse osallistua alustaviin käsittelyihin. Heidän olisi osallistuttava käsittelyyn vastatakseen tuomioistuimen kysymyksiin lausuntonsa antamisen jälkeen. Heitä ei ristikuulustella tuomioistuimessa.

Tässä esitetyt tiedot on kerätty maakohtaisilta yhteyshenkilöiltä, jotka European Expertise Experts Institute EEEI oli valinnut asiantuntijahakuja käsittelevän hankkeen aikana.

Päivitetty viimeksi: 22/01/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Asiantuntijahaku - Malta

I. Asiantuntijaluettelot ja -rekisterit

Tuomioistuin voi käyttää luetteloa tai rekisteriä henkilöistä, jotka ovat kiinnostuneita toimimaan asiantuntijoina. Luetteloa tai rekisteriä ylläpitää oikeusministeriö. Oikeuslaitoksen jäsenillä on harkintavalta sen osalta, kenet he nimeävät tuomioistuimen asiantuntijaksi oikeuslaitoksen sisäiseen käyttöön annetusta luettelosta/rekisteristä. Tämä rekisteri on tarkoitettu ainoastaan oikeuslaitoksen käyttöön. Tuomioistuimen asiantuntijana työskentelystä kiinnostuneiden henkilöiden on ilmaistava kiinnostuksensa, jotta heidän nimensä ja tietonsa voidaan sisällyttää oikeusministeriön luetteloon. He eivät vanno valaa, mutta heitä pyydetään täyttämään taustaselvitystä varten lomake, jossa he antavat suostumuksensa oikeusministeriön suorittamiin tarkastuksiin, ja toimittamaan lomakkeen mukana oikeaksi todistettu jäljennös todistuksesta ja/tai pätevydestään, tuore rikosrekisteriote, Europass-ansioluettelo ja käsin kirjoitettu hakemus. Tuomioistuimen asiantuntijana työskentelystä kiinnostuneita henkilöitä on yhteensä noin 1 000. Tuomarit voivat kuitenkin nimetä kenet tahansa henkilön, jota he pitävät sopivana ja pätevänä, vaikka tämä ei kuuluisi luetteloon (tuomioistuimilla on valinnanvapaus). Lisäksi tuomioistuimet julkaisevat kolmea luetteloa tuomioistuimen asiantuntijoista: arkkitehdit ja rakennusinsinöörit, kirjanpitäjät sekä insinöörit. Ne julkaistaan vuosittain virallisessa lehdessä.

Asiantuntijaluettelo vuodelle 2019 on julkaistu [täällä](#) (PDF:n s. 4 ja sitä seuraavat sivut).

II. Asiantuntijoiden pätevyys

Asiantuntijoilla on oltava pätevyys voidakseen kutsua itseään asiantuntijoiksi, mutta heidän ei tarvitse olla ammattialajärjestön jäseniä.

Täydennyskoulutusjärjestelmää tai vaatimuksia säännöllisestä ammattitaidon kehittämisestä ei ole. Asiantuntijoille ei ole tarjolla kursseja. Asiantuntijan nimekettä ei ole suojattu, eikä erityyppisten asiantuntijoiden välillä tehdä eroa. Oikeusministeriön ylläpitämä luettelo/rekisteri tuomioistuimen asiantuntijana työskentelystä kiinnostuneista henkilöistä on jaoteltu erikoisalan mukaan.

III. Asiantuntijoiden palkkio

Asiantuntijan palkkio lasketaan kiinteän tariffin mukaan, mutta asiantuntijan palkkioille ei ole asetettu rajaa. Asiantuntijasta aiheutuvat kulut maksaa aluksi yksi asianosainen, mutta tuomioistuin päättää, kuka asianosainen viime kädessä vastaa kustannuksista. Asianosaisilla on mahdollisuus saada oikeusapua, eikä palkkioita ole määrätty ennalta. Tuomioistuin voi määrätä asianosaiset tekemään tuomioistuimeen ennakkomaksuna talletuksen, jonka asiantuntija nostaa saatuaan työnsä päätökseen.

IV. Asiantuntijoiden vastuu

Asiantuntijoihin sovelletaan yleisen sopimus- ja vahingonkorvausoikeuden periaatteita, eikä vastuulle ole ylärajaa. Asiantuntijoilta ei vaadita ammatillista vastuuvakuutusta.

V. Lisätiedot

Asiantuntijoiden nimeämisestä säädetään organisaatio- ja siviiliprosessilain [644–682 :ssä](#), Maltan lakikokoelman 12 luvussa.

Lisäksi rikosoikeudellisten asiantuntijoiden nimeämisestä säädetään rikoslain [650–657 :ssä](#), Maltan lakikokoelman 9 luvussa.

Asiantuntijoiden nimeäminen

Siviilioikeudellisissa menettelyissä asiantuntijat nimeää tuomioistuin, ja myös asianosaiset voivat ehdottaa asiantuntijoita. Näin ollen asiantuntijat nimitään joko tuomioistuimen tai asianosaisten pyynnöstä tapauksissa, joissa on selvítettävä teknisiä seikkoja. Tämä koskee esimerkiksi rakennusasioita, liikenneonnettomuuksia, kirjanpitokysymyksiä, lääketieteellisiä ongelmia ja vahinkojen arviointia.

Rikosasioissa asiantuntijat valitsee tuomioistuin. Tällaisten asiantuntijoiden riittauttamismenettely on sama kuin siviiliasioissa. Rikosasioissa asiantuntijat voivat antaa lausuntonsa joko suullisesti tai kirjallisesti tuomioistuimen ohjeiden mukaisesti. Lausunnossa on esitettävä tosiseikat ja olosuhteet, joihin asiantuntijan johtopäätökset perustuvat. Jos lausunto annetaan suullisesti, kirjaajan tai hänen puolestaan toimivan henkilön on tiivistettävä se kirjalliseen muotoon.

1. Nimeäminen tuomioistuimen toimesta

Asiantuntijoilla on lakisääteinen velvollisuus ilmoittaa eturistiriidoista. Tuomioistuimen nimeämien asiantuntijoiden lausunnoilla on enemmän painoarvoa kuin osapuolten nimeämien asiantuntijoiden lausunnoilla.

2. Nimeäminen asianosaisten toimesta

Asianosaisten toimesta tapahtuvaan asiantuntijan nimeämiseen ei ole erityistä menettelyä. Asianosaiset voivat nimetä yhden yhteisen asiantuntijan yhteisellä sopimuksella. Tuomioistuin voi myös määrätä asianosaiset nimeämään yhden yhteisen asiantuntijan.

VI. Menettely

a) Siviilioikeudellinen menettely

Nimeämismenettely on oikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa sama kuin oikeudenkäynnin aikana.

1. Asiantuntijalausunto

Asianosaisten odotetaan antavan asiantuntijalle yksityiskohtaisia ohjeita ja kysymyksiä, joita asiantuntijan tulisi käsitellä. Tuomioistuimen määräyksessä, jolla asiantuntija nimitetään, on oltava kuvaus kysymyksistä, joita asiantuntijan on tutkittava. Kun asiantuntijat toimittavat lausuntonsa ja saavat palkkionsa, heitä pyydetään vannomaan lausuntoaan koskeva vala, ja tässä vaiheessa molemmat osapuolet ristikuulustelvat heitä.

Lausunnon ei ole vahvistettu erityisiä muotovaatimuksia, eikä asiantuntijoiden tarvitse laatia alustavaa lausuntoa. Heidän odotetaan käsittelevän asianosaisten kysymyksiä lopullisessa lausunnossa. Maltan lakikokoelman 12 luvussa olevan organisaatio- ja siviiliprosessilain 665 :ssä säädetään, mitä lausunnon on sisällettävä. Sen mukaan lausunnossa olisi esitettävä tehdyt tutkimukset ja havaintojen perustelut. Lisäksi lausunnon on oltava selvästi ja luettavasti kirjoitettu koneella tai musteella. Lausuntoa ei pidä täydentää kaavioilla tai malleilla, ellei tuomioistuin toisin määrää tai asianosaiset anna siihen suostumustaan.

2. Tuomioistuinkäsittely

Asiantuntijan ei tarvitse osallistua alustavaan käsittelyyn. Yleensä odotetaan, että asiantuntijat ainoastaan ilmoittavat asianosaisille istunnoista, joita he aikovat järjestää, ja asiantuntijat esittävät asianosaisille pyyntöjä vain tällaisten istuntojen aikana. Asiantuntijoita ristikuulustellaan yleensä oikeudenistunnoissa. Tuomioistuin ei seuraa tai valvo asiantuntijan tutkimusten etenemistä, eikä asiantuntijan suoritukseen kohdisteta laadunvalvontaa. Asianosaiset voivat riittauttaa asiantuntijalausunnon sekä antamalla lausumia että hankkimalla toisen asiantuntijalausunnon. Tuomioistuimen ei tarvitse hyväksyä asiantuntijan lausuntoa, jos se on sen oman näkemyksen vastainen.

Tässä esitetyt tiedot on kerätty maakohtaisilta yhteyshenkilöiltä, jotka [European Expertise & Experts Institute EEEI](#) oli valinnut asiantuntijahakuja käsittelevän hankkeen aikana.

Päivitetty viimeksi: 20/01/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [nl](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Asiantuntijahaku - Alankomaat

I. Asiantuntijaluettelot ja -rekisterit

Alankomaissa on kaksi rekisteriä, joista toinen koskee ensisijaisesti siviili- ja hallinto-oikeutta (LRGD) ja toinen rikosoikeutta (NRGD). Näiden lisäksi maassa on rikosteknisen todistusaineiston asiantuntijalaitos (NFI) ja ympäristöoikeuden asiantuntijalaitos (STAB), jotka ovat molemmat Alankomaiden valtion palkkalistoilla. Lisäksi on olemassa vielä Alankomaiden lääketieteen asiantuntijalausuntoja antava yhdistys (NVMSR). Asiantuntijat luetaan erikokoisaloittain. Asiantuntijarekistereitä ylläpidetään eri tavoin: LRGD ja NVMSR ovat yksityisiä, NRGD ja NFI ovat oikeusministeriön hallinnoimia ja STAB on riippumaton elin, joka toimii pelkästään oikeuslaitoksen palveluksessa. Mikään tuomioistuin ei ole vastuussa rekisteristä eikä sen asiantuntijoiden pätevydestä. Nämä asiat ovat Alankomaissa täysin erillisiä. Tuomioistuimet luottavat näiden elinten antamiin laatu-takeisiin. Tuomarit osallistuvat kuitenkin LRGD:n ja NRGD:n rekistereiden hyväksymis- ja/tai akkreditointiprosessiin.

Linkkejä:

[Tuomioistuinasiantuntijoiden kansallinen rekisteri](#)

[Alankomaiden tuomioistuinasiantuntijoiden rekisteri](#)

[Ympäristölainsäädännön ja aluesuunnittelun asiantuntijat](#)

[Alankomaiden lääketieteen asiantuntijalausuntoja antava yhdistys](#)

NRGD:n/LRGD:n ja NVMSR:n rekisterit sekä STAB:n verkkosivusto ovat julkisesti saatavilla. Hakutyökaluja on olemassa, mutta asianomaiset eivät voi konsultoida STAB:n asiantuntijoita, koska nämä nimetään vain neuvomaan tuomareita ja konsultointi herättäisi epäilyksiä riippumattomuudesta. Yleisö: katso sivu [asiantuntijahaku](#). Tämä työkalu kattaa vain LRGD:n rekisterin asiantuntijat. Siinä voi tehdä hakuja erikokoisaloittain. Kaikki STAB:n palveluksessa työskentelevät asiantuntijat on rekisteröity myös LRGD:n rekisteriin.

NVMSR:n jäsenet käyvät läpi koulutus- ja tutkintoprosessin ennen kuin saavat tuomioistuimen asiantuntijajäsenen pätevyyden.

Päästäkseen NRGD:n rekisteriin asiantuntijoiden on käytävä läpi akkreditointimenettely, jossa huomioidaan sekä erikokoisala, jolla heidän olisi kunnostauduttava tilivelvollisesti, että heidän roolinsa tuomioistuimen asiantuntijana ja osaaminen, joka tarvitaan, jotta he voivat toimia menettelyissä hyvänä asiantuntijana. LRGD luottaa niiden ammatillisten standardien sertifiointiin, jotka ammatilliset elimet ja (ammatti)yhdistykset itse laativat, sekä asiantuntijakoulutukseen ja jatkuvan koulutuksen järjestelmään.

STAB:lla on hyvin tiukat palvelukseenottostandardit ja tiukka jatkuvan koulutuksen järjestelmä. Asiantuntijalausuntojen vertaisarviointi on STAB:n vakiomenettely.

Asiantuntijoiden ei tarvitse vannon valaa. Asiantuntijat voidaan erottaa rekistereistä sellaisten muodollisten valitusten jälkeen, jotka koskevat eri tuomioistuimiin sovellettavien, pitkälti samankaltaisten menettelysääntöjen noudattamista jättämistä.

Rekistereitä hallinnoivat hallintoelimet pitävät ne ajan tasalla.

II. Asiantuntijoiden pätevyys

LRGD:n asiantuntijoiden on oltava ammattialajärjestön jäseniä, jotta he voivat kutsua itseään asiantuntijoiksi. Tästä seuraa, että ammattimaisuuden kriteerit ja koulutusvaatimukset ovat kyseisen elimen vahvistamia. Myös NRGD asettaa korkeat koulutusvaatimukset, jotta asiantuntija voidaan ottaa rekisteriin. Asiantuntijat ovat usein ammattialajärjestön jäseniä, mutta joillakin harvinaisilla erikokoisaloilla ei ole ammattialajärjestöjä, minkä vuoksi se ei ole ehdottoman pakollista. STAB, LRGD ja mitä todennäköisimmin NRGD edellyttävät jatkuvaa koulutusta täydennyskoulutuksen muodossa. Esimerkiksi STAB:lla 15 prosenttia ajasta on varattu tälle, ja LRGD vaatii vähintään kuusi tuntia vuodessa. Usein ammattialajärjestöt akkreditoivat oppilaitoksia. Niiden on osoitettava, että koulutus on suoritettu, toimittamalla luettelot koulutuksen osapuolten rekisteröitymisestä verkkosivustoilla. Koulutuksella on kaksi tavoitetta: oikeuslaitokseen liittyvä osaaminen ja erikokoisalan asiantuntemus.

III. Asiantuntijoiden palkkiot

Rikosoikeudellisissa ja hallinnollisissa menettelyissä valtio maksaa asiantuntijan palkkion. Käytössä on kiinteä tariffijärjestelmä, ja asiantuntijan on tehtävä laskelma etukäteen. STAB:n kohdalla järjestelmä on erilainen, sillä STAB:lle palkkiot maksaa ympäristöministeriö. Siviiliasioissa asianomaiset maksavat asiantuntijalausunnoista.

IV. Asiantuntijoiden vastuu

Asiantuntijat ovat vastuussa yleisen sopimus- ja vahingonkorvausoikeuden mukaisesti. Asiantuntijoilla ei ole lakisääteistä tai nimeävän tuomarin määräämää velvollisuutta hankkia vastuuvakuutusta. Asiantuntijat voidaan vakuuttaa yrityksessä, jonka palveluksessa he työskentelevät. Riippumattomat asiantuntijat ottavat vakuutuksia oman harkintansa mukaan, mutta vastuuvakuutus on pakollinen useissa ammattialajärjestöissä.

V. Lisätietoja asiantuntijamenettelyistä

Oikeusalan asiantuntijoihin sovelletaan Alankomaissa pääasiassa siviili prosessilain 194 §:ää ja yleisen hallintolain (AWB) 8.47 §:ää sekä rikosoikeuden alan oikeudellisista asiantuntijoista annettua lakia.

Nämä lait muodostavat kehyksen, jonka lisäksi oikeusalan asiantuntijoita koskevia yksityiskohtaisia ohjeita on Alankomaiden siviilioikeudellisia asioita koskeissa [käytännön ohjeissa asiantuntijoille](#).

Lisäksi rikosoikeuden asiantuntijoille on olemassa menettelysäännöt – joihin on liitetty oikeusperusta – ja korkein hallinto-oikeus on laatinut oikeusalan asiantuntemusta koskevat menettelysäännöt. Useimpia asiantuntemuksen muotoja koskevat lisävaatimukset asiantuntemuksen laadusta tai asiantuntijoiden pätevydestä.

Asiantuntijan nimikettä ei ole suojattu.

1 Asiantuntijoiden nimeäminen

Asiantuntijoita voivat nimetä tuomioistuin ja asianomaiset. Asiantuntijoiden nimeäminen tapahtuu hallinto-oikeudellisissa menettelyissä samaan tapaan kuin siviilioikeudellisissa menettelyissä. Erona on se, että hallinto-oikeudellisissa menettelyissä kustannukset maksaa valtio ja siviilioikeudellisissa menettelyissä asianomaiset. Kaikissa tapauksissa tuomioistuimen nimeämällä asiantuntijalla on velvollisuus vastata tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin (mahdollisesti asianosaisia kuultuaan). Rikosoikeudellisissa menettelyissä syyttäjä tai tuomari voi nimetä asiantuntijan tutkintavaiheessa. Tätä varten on olemassa lakisääteinen rekisteri, johon hyväksyttävän asiantuntijan on täytettävä tiukemmat vaatimukset kuin siviilioikeudellisissa ja hallinnollisissa menettelyissä.

Kaikilla tuomioistuimen nimeämällä asiantuntijoilla on oikeudellinen velvollisuus ilmoittaa mahdollisista eturistiriidoista.

1.a Nimeäminen tuomioistuimen toimesta

Siviilituomioistuimella on harkintavalta nimetä asiantuntija joko viran puolesta tai asianomaisen nimenomaisen pyynnön perusteella, jos asiaa koskevia tosiseikkoja ei voida selvittää muulla tavoin. Tässä tapauksessa suullinen käsittely siirretään asiantuntijan lausunnon toimittamisen jälkeiseen ajankohtaan. Tuomioistuin voi periaatteessa vapaasti nimetä henkilön, jonka se katsoo soveltuvan asiantuntijaksi. Asiantuntijan nimeäminen asiaankuuluvasta rekisteristä

on kuitenkin yleinen käytäntö, jota kaikki tuomioistuimet pitkälti noudattavat. Asiantuntijan on ilmoitettava tuomioistuimelle mahdollisista eturistiriidoista. Tuomioistuimen nimeämällä asiantuntijoilla on pääsy asiaankuuluviin asiakirjoihin. Siviilioikeudellisissa menettelyissä on erityisen tiukkoja sääntöjä, joita sovelletaan avustaviin asiantuntijoihin, joita nimetty asiantuntija konsultoi tehtävänsä aikana: asianosaisten on tiedettävä etukäteen, keitä henkilöitä konsultoidaan ja mihin kysymyksiin heitä pyydetään vastaamaan.

1.b Nimeäminen asianosaisten toimesta

Kun asianosaiset nimeävät asiantuntijan, se tehdään yleensä oikeudellisen menettelyn alussa väitteiden perustelemiseksi. Tuomioistuin voi käyttää näitä lausuntoja asian ratkaisemiseen. Tuomari voi missä tahansa oikeudenkäynnin vaiheessa nimetä asiantuntijan asianosaisten pyynnöstä. Heidän kaikkien on toimittava tuomioistuimen nimeämään asiantuntijaan sovellettavien sääntöjen ja menettelysääntöjen mukaisesti.

On mahdollista, että molemmat osapuolet pyytävät tietyn asiantuntijan nimeämistä; tähän ei sovelleta mitään erityisiä sääntöjä. Tuomari voi määrätä, että molemmat osapuolet nimeävät yhden asiantuntijan, mutta tämä ei ole yleinen käytäntö.

2 Menettely

2.a Siviilioikeudellinen menettely

Tuomioistuin seuraa asiantuntijatutkimusten etenemistä vain ajanhallinnan osalta. Asiantuntijan suoritukseen ei kohdisteta laadunvalvontaa, eikä siihen viitata tuomioissa. STAB saa kuitenkin tuomioistuimilta säännöllisesti palautetta tuloksista, vaikkakin STAB:ltä pyydetään harvoin lausuntoja siviilioikeudellisissa menettelyissä.

Asianosaiset voivat riitauttaa lausunnon esittämällä lausumia tai hankkimalla toisen asiantuntijan lausunnon. Asiantuntijalausunto ei sido tuomioistuimia, mutta yleensä ne noudattavat nimeämänsä asiantuntijan kantaa. Asianosaisten asiantuntijat ovat yleensä vähemmän vaikutusvaltaisia kuin tuomioistuimen nimeämät asiantuntijat. Ei ole olemassa menettelyjä, joissa asiantuntijat tapaisivat ennen oikeudenkäyntiä tai heitä ristikuulusteltaisiin ennen oikeudenkäyntiä, jotta ongelmia voitaisiin rajata ja jotta tuomioistuin ymmärtäisi mielipide-erot.

Asiantuntijat saavat olla yhteydessä asianosaisiin menettelyn aikana, mutta vain jos se on välttämätöntä tosiasioiden selvittämiseksi ja jos kaikki asianosaiset ovat läsnä. Asiantuntijan on järjestettävä tapaamisia kaikkien asianosaisten läsnä ollessa saadakseen heidän kommenttinsa, elleivät ammatilliset normit estä sitä, kuten lääketieteellisissä tapauksissa.

1. Asiantuntijalausunto

Alankomaissa lausunnon on laadittu mallikehys. Asiantuntijoilta edellytetään alustavaa lausuntoa, ja asianosaisilla on oikeus esittää huomautuksia.

Asiantuntijan on käsiteltävä asianosaisten väitteitä sekä alustavassa että lopullisessa lausunnossa. Lausunnossa ei tarvitse noudattaa muita erityisvaatimuksia. Asiantuntijan on tuomioistuimen määräyksestä laadittava täydentävä lausunto, jos esimerkiksi on esitetty lisäkysymyksiä. Lausunto annetaan yleensä kirjallisesti, mutta se voidaan antaa myös suullisesti oikeudenistunnossa.

2. Tuomioistuinkäsittely

Tuomioistuin määrää asiantuntijan osallistumaan käsittelyihin vain poikkeustapauksissa. Asianosaiset voivat pyytää sitä tai tuomari voi määrätä siitä. Ristikuulustelu ei ole tavallista.

2.b Muu

Erot muissa kuin siviilioikeudellisissa menettelyissä eivät ole merkittäviä.

Tässä esitetyt tiedot on kerätty maakohtaisilta yhteyshenkilöiltä, jotka European Expertise & Experts Institute EEEI oli valinnut asiantuntijahakuja käsittelevän hankkeen aikana.

Päivitetty viimeksi: 22/01/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Asiantuntijahaku - Itävalta

I. Asiantuntijaluettelot ja -rekisterit

Itävallassa henkilöt, jotka ovat käytettävissä asiantuntijoina oikeudellisessa menettelyssä tai syyttäjän esitutkintamenettelyssä, merkitään tuomioistuinten nimeämien asiantuntijoiden luetteloon, jota ylläpitävät tuomiopiirin alueellisten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinten (*Landesgericht*) puheenjohtajat, erikoisalan mukaan.

Tuomioistuinten nimeämien asiantuntijoiden luettelo on julkisesti saatavilla [täällä](#).

Asiantuntijan on tehtävä hakemus ja läpäistävä koe, jotta hänet voidaan merkitä tuomioistuinten nimeämien asiantuntijoiden luetteloon.

II. Asiantuntijoiden pätevyys

Hakijoiden, jotka haluavat tulla tuomioistuinten nimeämiksi asiantuntijoiksi, on osoitettava ammatillinen kokemuksensa erikoisalallaan. Lisäksi asiantuntijalla on oltava perusteelliset tiedot Itävallan prosessioikeuden tärkeimmistä periaatteista, hänen on osattava laatia asiantuntijan lausunto ja hänen on esitettävä todisteet joko kymmenen tai viiden vuoden työkokemuksesta luetteloon merkitsemistä välittömästi edeltävänä ajanjaksona (jos hänellä on ylempi korkeakoulututkinto tai tutkinto opistotasoista ammatillista koulutusta antavasta oppilaitoksesta) kyseiseltä erikoisalalta. Lisäksi hänellä on oltava täysi oikeustoimikelpoisuus ja hänen on oltava luotettava. Jotta asiantuntijaa voidaan pitää luotettavana, hänen yleisen käyttäytymisensä on oltava moitteetonta, jotta hänen puolueettomuutensa ja työnsä laatu voidaan taata.

Hakemus "valantehneiden ja sertifioitujen" asiantuntijoiden (EEEI:n termin "tunnustettu asiantuntija") rekisteriin rekisteröintiä varten on toimitettava alueellisen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen (*Landesgericht*) puheenjohtajalle hakijan vakituksessa asuinpaikassa tai sillä paikkakunnalla, jossa hän harjoittaa ammattitoimintaa.

Rekisteröintimenettelyn aikana rekisteröinnistä vastaava puheenjohtaja antaa erityiselle komissiolle tehtäväksi laatia asiantuntijalausunto siitä, täyttyvätkö rekisteröintivaatimukset.

Asiantuntijoiden on vannottava vala ennen rekisteröimistä.

Jos asiantuntija täyttää kaikki edellä mainitut vaatimukset, rekisteröinnistä vastaava puheenjohtaja nimeää hänet viideksi vuodeksi. Asiantuntijan on haettava rekisteröintiä uudelleen viiden vuoden välein. Jos asiantuntija täyttää edelleen kaikki vaatimukset, hänet pidetään tuomioistuinten nimeämien asiantuntijoiden luettelossa (yleensä hänen ei kuitenkaan tarvitse suorittaa uutta koetta).

Asiantuntija voidaan poistaa rekisteristä, jos hän sitä pyytää, jos hän ei enää täytä vaatimuksia tai jos rekisteriin merkitsemisestä vastaava puheenjohtaja niin päättää. Päättös poistaa asiantuntija luettelosta on perusteltava, ja sen voi riitauttaa.

Itävallan valantehneiden ja sertifioitujen asiantuntijoiden yhdistys on julkaissut [eettiset säännöt](#).

III. Asiantuntijoiden palkkiot

III.1 Yleiset tiedot

Asiantuntijoiden palkkioihin sovelletaan [Itävallan palkkio-oikeuksista annettua asetusta](#) (*Gebührenanspruchsgesetz*). Tämä asetus sisältää asiantuntijoihin sovellettavat yleiset säännöt. Lisäksi siihen sisältyy erityinen korvausjärjestelmä lääkäreille, antropologeille, hammaslääkäreille, eläinlääkäreille, kemiallisen analyysin asiantuntijoille ja moottoriajoneuvojen asiantuntijoille.

III.2 Palkkio

Yleensä palkkio määräytyy lausunnon vaativuuden mukaan. Muun muassa rikosoikeudenkäynneissä ja perhetuomioistuimen oikeudenkäynneissä on käytössä erityinen korvausjärjestelmä tietyille asiantuntijoille (ks. edellä kohta III.1).

III.3 Maksu

Asiantuntijan on esitettävä palkkiolaskunsa tuomioistuimelle neljän viikon kuluessa siitä, kun hän on toimittanut lausuntonsa. Palkkiot maksetaan yleensä pankkisiirtona.

III.3.1 Siviilioikeudelliset menettelyt

Siviilioikeudellisissa menettelyissä tuomioistuin määrää yleensä ennen kuin asiantuntija aloittaa lausuntonsa laatimisen, että molempien osapuolten on suoritettava tuomioistuimelle ennakkomaksu (*Kostenvorschuss*). Ennakkomaksun määrään vaikuttaa asian monimutkaisuus ja tarvittavan asiantuntijalausunnon laajuus. Palkkio lasketaan yleensä asiantuntijan työhön käyttämän tuntimäärän perusteella. Tunnit kerrotaan tuntipalkkiolla, ja palkkioon lisätään kulut ja arvonlisävero. Tuomari määrää kokemuksensa mukaan, mikä summa osapuolten on talletettava. Jos talletettu summa ei riitä, voidaan määrätä lisäennakkomaksusta.

III.3.2 Rikosoikeudelliset menettelyt

Rikosoikeudellisissa menettelyissä valtio maksaa asiantuntijan palkkion, mutta jos vastaaja todetaan syylliseksi, hänellä on velvollisuus korvata nämä kulut.

III.3.3 Perheoikeudelliset menettelyt

Perheoikeudellisissa menettelyissä valtio maksaa yleensä asiantuntijan palkkion.

III.4 Oikeusapu

Oikeusapua myönnetään yleensä henkilöille, jotka ovat taloudellisen tilanteensa takia osittain tai kokonaan kykenemättömiä vastaamaan oikeudenkäyntikuluista ja asiantuntijoiden kustannuksista. Oikeusavun saajien on maksettava kustannukset kokonaan tai osittain takaisin, jos heidän taloudellinen tilanteensa parantuu merkittävästi kolmen vuoden kuluessa oikeudenkäynnistä. Lisäksi on muistettava, että hävinneen osapuolen on aina maksettava voittaneen osapuolen kustannukset.

III.5 Asiantuntijapalkkioiden korvaaminen

Tuomioistuin tekee päätöksen asiantuntijoiden kustannusten korvaamisesta erillisenä maksupäätöksenä tai osana tuomiota. Näin ollen hyväksytyt kustannukset ovat täytäntöönpanokelpoisia.

IV. Asiantuntijoiden vastuu

Asiantuntijat ovat vastuussa yleisen sopimus- ja vahingonkorvausoikeuden mukaisesti. Heidän on otettava ammatillinen vastuuvakuutus mahdollisen korvausvastuun kattamiseksi.

V. Lisätietoja asiantuntijamenettelyistä

 [Itävallan valantehneiden ja sertifioitujen asiantuntijoiden yhdistyksen verkkosivustolla on yksityiskohtaisia tietoja](#) kustannuksista (myös palkkiolaskun malli) ja siitä, mitkä vaatimukset on täytettävä tullakseen merkityksi tuomioistuimen nimeämien asiantuntijoiden luetteloon. Verkkosivusto on hyvin informatiivinen ja helposti yleisön käytettävissä.

V.1 Oikeusperustat

Itävallassa oikeusalan asiantuntemukseen sovelletaan pääasiassa seuraavia säännöksiä:

 [Itävallan siviili prosessilain](#) (*Zivilprozessordnung, ZPO*) 351–367 §

 [Hakemusasioista annetun lain](#) (*Außerstreitgesetz*) 31 §

 [Itävallan hallinnollisista menettelyistä annetun lain](#) (*Allgemeines Verwaltungsverfahrensgesetz 1991*) 52–53a §

 [Itävallan rikosprosessilain](#) (*Strafprozessordnung 1975*) 104, 112, 112a, 125–128 §

V.2. Asiantuntijoiden nimeäminen

Asiantuntijoita voi nimetä ainoastaan tuomioistuin, eivät asianosaiset. Asiantuntijoiden nimeäminen tapahtuu hallinnollisissa menettelyissä samaan tapaan kuin siviilioikeudellisissa menettelyissä. Rikosoikeudellisissa tutkintamenettelyissä asiantuntijan voi nimetä myös syyttäjä.

V.2.a. Nimeäminen tuomioistuimen toimesta

Siviilituomioistuimella on harkintavalta nimetä asiantuntija joko viran puolesta tai asianosaisen nimenomaisen pyynnön perusteella, jos asiaa koskevia tosiseikkoja ei voida selvittää muulla tavoin. Tuomioistuin voi vapaasti nimetä henkilön, jonka se katsoo soveltuvan asiantuntijaksi. Asiantuntijan on ilmoitettava tuomioistuimelle mahdollisista eturistiriidoista. Tuomioistuimen nimeämällä asiantuntijoilla on oikeus tutustua asiaa koskevan oikeudenkäyntiaineiston merkityksellisiin asiakirjoihin.

V.2.b. Nimeäminen asianosaisten toimesta

Itävallassa asianosainen valitsee yksityisen asiantuntijan. Asianosaisten on vedottava hänen lausuntoonsa ja toimitettava se tuomioistuimelle, muuten se hylätään. Jos nämä vaatimukset täyttyvät, tuomioistuin tutkii ja arvioi asiantuntijan lausunnon harkintavaltansa mukaan. Lausunto katsotaan todistusaineistoksi, mutta se ei voi kumota tuomioistuimen nimeämän asiantuntijan lausuntoa. Se liittyy pikemminkin asianosaisen väitteiden oikeudellisiin perusteluihin.

Tuomioistuin voi päättää, ottaako se asianosaisen nimeämän asiantuntijan lausunnon huomioon tuomion perusteluissa.

V.3 Menettely

V.3.a. Asiantuntijalausunto

Lausunto voidaan toimittaa kirjallisesti tai antaa suullisesti. Asiantuntijan ei tarvitse noudattaa lausunnossa erityisiä muotovaatimuksia.

Jos tuomioistuin katsoo, että lausunto on puutteellinen tai että asiantuntija on syllistynyt perusteettomaan väärinkäyttöökseen, tuomioistuin voi määrätä uuden tai täydentävän lausunnon laatimisesta viran puolesta tai asianosaisten pyynnöstä. Tuomioistuin voi myös määrätä asiantuntijan maksamaan oikeudenkäyntikulut asiantuntijan perusteettoman väärinkäytöksen vuoksi.

Asiantuntijalausunto voidaan kumota tai sitä voidaan vastustaa asianomaisten lausumien tai toisen asiantuntijan lausunnon nojalla.

Siviilioikeudellisissa menettelyissä asianosaiset ovat aktiivisesti mukana asiantuntijan työskentelyssä. Heidän on tehtävä asiantuntijan kanssa yhteistyötä ja toimitettava tälle kaikki pyydyt asiakirjat. Asianosaiset voivat suoraan kuulustella asiantuntijaa kontradiktorisissa istunnoissa ja pyytää asiantuntijaa kommentoimaan huomautuksiaan.

V.3.b. Tuomioistuinkäsittely

Tuomioistuin päättää (tarvittaessa asianosaisten pyynnöstä), onko asiantuntijan osallistuminen tuomioistuinkäsittelyyn tarpeen, jos tämä on toimittanut kirjallisen lausunnon, ja jos on, millä tavoin.

Edellä esitetyt tiedot on kerätty maakohtaisilta yhteyshenkilöiltä, jotka *European Expertise & Experts Institute EEEI* oli valinnut asiantuntijahakuja käsittelevän hankkeen aikana.

Päivitetty viimeksi: 23/10/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Asiantuntijahaku - Puola

I. Asiantuntijaluettelot ja -rekisterit

Kullakin aluetuomioistuimella on oma asiantuntijaluettelonsa. Niiden julkaisemisesta vastaa aluetuomioistuimen puheenjohtaja. Katso Lublinin osalta <https://lublin.so.gov.pl/lista-bieglych,m,m1,2,270> ja Krakovan osalta http://www.krakow.so.gov.pl/fck_pliki/file/Testowy/Biegli/Biegli_20180205_strona.pdf [pliki/file/Testowy/Biegli/Biegli_20180205_strona.pdf](http://www.krakow.so.gov.pl/fck_pliki/file/Testowy/Biegli/Biegli_20180205_strona.pdf). Rekisterit ovat julkisesti nähtävissä.

Asiantuntijaksi haluavan henkilön on oltava vähintään 25-vuotias. Asiantuntijalla on oltava teoreettista ja käytännön erityisosaamista tietyllä tieteen, teknologian, taiteen tai käsityön alalla tai muulla erikoisalalla. Kriteerit eivät ole muodollisia. Aluetuomioistuimen puheenjohtaja arvioi, täyttääkö ehdokas kaikki asiantuntijaksi ryhtymisen edellytykset. Asiantuntijoiden on vannottava vala ennen rekisteriin merkitsemistä. Henkilön, joka haluaa tulla kirjatuksi asiantuntijaluetteloon, on jätettävä hakemus aluetuomioistuimen puheenjohtajalle.

Aluetuomioistuimen puheenjohtaja voi poistaa asiantuntijan rekisteristä

tämän pyynnöstä

jos asiantuntija ei enää täytä tämän tehtävän suorittamista koskevia vaatimuksia tai jos todetaan, että hän ei ole täyttänyt niitä missään vaiheessa tärkeistä syistä, erityisesti jos asiantuntija suorittaa tehtävänsä epäasianmukaisesti.

Asiantuntijoihin ei sovelleta erityisiä yleisiä menettelysääntöjä tai eettisiä sääntöjä. Asiantuntijan on kuitenkin

noudatettava siviili-, hallinto- tai rikosprosessilakia.

Rekisterit päivitetään säännöllisesti. Aluetuomioistuimen puheenjohtaja julkistaa vuosittain tammikuussa luettelon alioikeuksien ja oikeusministeriön asiantuntijoista ja ilmoittaa kaikille tahoille välittömästi luetteloon tehdyistä muutoksista ja näitä henkilöitä koskevien rikosoikeudellisten menettelyjen tai epäpätevyysmenettelyn käynnistämisestä.

Asiantuntijat rekisteröidään viideksi vuodeksi.

Asiantuntijaluettelot koskevat tiettyä tieteen, teknologian, taiteen ja käsityön aloja sekä muita erikoisaloja. Näiden erikoisalojen luettelo on pitkä ja monipuolinen.

Asiantuntijoiden ottamisesta luetteloon ei seuraa erityisiä velvollisuuksia. Asiantuntijoilla ei ole velvollisuutta osallistua täydennyskoulutukseen, mutta asiaa koskevia jatko-opintoja ja kursseja on olemassa. Käytännössä niiden, jotka haluavat tulla nimetyksi seuraavalle kaudelle, olisi kuitenkin voitava osoittaa syventävänsä tietämystään (esimerkiksi osallistumalla kursseille, konferensseihin ja suorittamalla jatko-opintoja).

II. Asiantuntijoiden pätevyys

Asiantuntijalla on oltava teoreettista ja käytännön erityisosaamista tietyllä tieteen, teknologian, taiteen tai käsityön alalla tai muulla erikoisalalla. Kriteerit eivät ole muodollisia. Aluetuomioistuimen puheenjohtaja arvioi, täyttääkö ehdokas kaikki asiantuntijaksi ryhtymisen edellytykset.

Asiantuntijoilta ei edellytetä ammattialajärjestön jäsenyyttä. Heiltä ei edellytetä osaamisensa säännöllistä kehittämistä, eikä olemassa ole oikeusalan täydennyskoulutusjärjestelmää. Asiantuntijoina heidän ei tarvitse osoittaa osallistuvansa jatkokoulutuskursseille, eikä omaksuttujen tietojen testaamiseen ole olemassa menetelmää. Jos asiantuntija haluaa tulla nimetyksi seuraavalle kaudelle, hänen olisi kuitenkin voitava osoittaa syventävänsä tietämystään.

III. Asiantuntijoiden palkkio

Asiantuntijan palkkio määräytyy asiantuntijapalkkioiden, kertakorvausten ja lausunnon antamiseen tarvittavien kulujen kirjaamisesta 24. huhtikuuta 2013 annetun oikeusministerin asetuksen mukaisesti. Asiantuntijalle asetettu tuntiveloitus on osa talousarvioissa määriteltyä perusmäärää. Asiantuntijan palkkio on yleensä suhteessa asiantuntijatehtäviin käytettyjen tuntien määrään ja asiantuntijan koulutukseen. Asetuksessa vahvistetaan vähimmäis- ja enimmäismäärä.

Asiantuntijan palkkion maksamisesta huolehtii oikeusjärjestelmä tai yksi osapuolista. Osapuolet voivat saada asiantuntijan palkkioon liittyvää oikeusapua, jos hintaa ei ole määritetty etukäteen.

Palkkiot on vahvistettu asetuksella. Tietyissä, erityisesti vaikeissa tapauksissa, lakisääteinen tariffi voidaan ylittää erikseen annetulla tuomioistuimen päätöksellä. Käytännössä asiantuntijat tarvitsevat kuitenkin siviilioikeudellisissa menettelyissä osapuolten suostumuksen palkkioiden korottamiseen.

Siviiliasioissa, joissa tuomioistuin on nimennyt asiantuntijan, yksi osapuoli määrätään maksamaan asiantuntijalle etukäteen. Asiantuntijat voivat saada ennakkomaksun palkkioistaan. Oikeudenkäynnin päätteeksi tuomioistuin kuitenkin päättää pääasiassa antamassaan tuomiossa, kuka viime kädessä vastaa kustannuksista. Ne voidaan jakaa osapuolten kesken.

Rikosasioissa asiantuntijat maksaa valtio (ja maksut määrätään vastaajan maksettavaksi vain, jos hänet tuomitaan). Valtion maksamia varoja valvoo valtion taloushallinto, joka voi riitauttaa julkista taloutta koskevan lainsäädännön vastaiset maksut.

IV. Asiantuntijoiden vastuu

Rikoslain mukaan väärän lausunnon antava asiantuntija voidaan tuomita enintään kymmenen vuoden vankeusrangaistukseen.

Asiasta ei ole olemassa erityisiä siviilioikeudellisia säännöksiä. Asiantuntijavastuuseen sovelletaan yleisiä siviilioikeudellisia (vahingonkorvausoikeudellisia /sopimusoikeudellisia) määräyksiä.

Asiantuntijoiden ei tarvitse kattaa mahdollista korvausvastuutaan ammatillisella vastuuvakuutuksella.

V. Lisätietoja asiantuntijamenettelyistä

Asiantuntijoiden nimeämisestä määrätään oikeusministerin 24. tammikuuta 2005 antamassa määräyksessä. Lisäsäännöksiä on siviili-, rikos- ja hallintoprosessilaissa. Siviilioikeudellisissa menettelyissä osapuolet voivat pyytää asiantuntijan nimeämistä. Yleensä asiantuntijan nimeäminen riippuu siviilioikeudellisissa menettelyissä ennakkomaksusta, jonka hakijaosapuolet maksavat lausunnon laatimiseen liittyvistä kustannuksista.

Siviili-, rikos- ja hallintomenettelyissä sovelletaan yleensä samoja sääntöjä. Siviili-, hallinto- ja rikosasioita koskeissa nimeämismenettelyissä ei ole olennaisia eroja.

Tuomioistuimen asiantuntijan nimikettä voidaan käyttää ainoastaan asiantuntijan lausunnon valmistelussa tuomioistuinta tai syytteen esittämistä varten.

Asiantuntijoita on Puolassa noin 15 000.

1. Asiantuntijoiden nimeäminen

Ainoastaan tuomioistuimet ja syyttäjät voivat nimetä asiantuntijoita, joilla on oikeusalan asiantuntijan asema. (Viran puolesta tai osapuolen pyynnöstä).

Tuomioistuimen tai syyttäjän pyytämä lausunto katsotaan erityiseksi näytöksi, jota kutsutaan asiantuntijan lausunnoiksi.

Osapuolet voivat palkata asiantuntijoita yksityisesti, mutta tällöin raportit kirjataan muuna todistusaineistona.

a) Nimeäminen tuomioistuimen toimesta

Tuomioistuimien käyttää asiantuntijaluetteloa. Kullakin aluetuomioistuimella on oma asiantuntijaluettelonsa. Asiantuntijan nimeäminen (paikallisesta) rekisteristä on tuomioistuimien laajalti noudattama käytäntö. Rekisterin käyttö ei kuitenkaan ole pakollista.

b) Nimeäminen osapuolten toimesta

Osapuolet eivät voi nimetä oikeusalan asiantuntijoita, mutta ne voivat palkata oman asiantuntijansa siviili- ja hallintomenettelyissä. Osapuolten ei tarvitse noudattaa tiettyjä prosesseja tai menettelyjä.

2. Menettely

a) Siviilioikeudellinen menettely

Siviilioikeudellisissa menettelyissä asiantuntijalla ei ole velvollisuutta osallistua valmisteluistuntoon (jos sellainen pidetään). Tuomioistuimien seuraa asiantuntijatutkimuksen etenemistä. Tuomioistuimien on "korkein asiantuntija", ja se arvioi lausunnon laatua. Asiantuntijalausuntojen sisältö ei sido tuomioistuimia. Tuomioistuimet päättävät, voidaanko lausunnon perusteella määrittää tosiseikat.

Asiantuntijalausunto

Asiantuntija toimittaa lausuntonsa kirjallisesti. Asiantuntijan ei tarvitse noudattaa lausunnonsa erityisiä muotovaatimuksia. Alustavaa lausuntoa ei tarvitse toimittaa. Asiantuntijan on loppulausunnonsa käsiteltävä osapuolten perusteluja. Monissa tapauksissa asiantuntijan on toimitettava lisäselvitys silloin, kun osapuoli sitä pyytää ja tuomari hyväksyy pyynnön, tai kun tuomari pyytää sitä. Näin voi käydä, jos asiantuntija ei ole vastannut kaikkiin hänen tehtäväänsä sisältyviin kysymyksiin tai jos myöhemmin tulee esiin lisäkysymyksiä.

Tuomioistuimien antaa uuden määräyksen, jossa todetaan lisätoimien tarve ja täsmennetään kysymykset, joihin tarvitaan vastaus. Osapuolet voivat esittää tuomarille lisäselvityspyynnön. Käytännössä on kuitenkin todennäköisempää, että nimetään toinen asiantuntija, riippuen siitä, oltiinko ensimmäiseen lausuntoon tyytyväisiä.

Tuomioistuinkäsittely

Asiantuntijoiden on osallistuttava käsittelyyn, jotta ne voivat vastata tuomioistuimien ja osapuolten kysymyksiin lausunnon antamisen jälkeen. Heidä voidaan ristikuulustella tuomioistuimissa.

b) Muu

Jotkut asiantuntijat nimetään osallistumaan todistajien tai osapuolten kuulemiseen. He ovat pääasiassa psykologeja. Heidän tehtävänä on arvioida ihmisten hahmotuskykyä ja kykyä esittää havaintojaan.

Tässä esitetyt tiedot on kerätty maakohtaisilta yhteyshenkilöiltä, jotka European Expertise & Experts Institute EEEI valitsi asiantuntijahakuja käsittelevän hankkeen aikana.

Päivitetty viimeksi: 27/04/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Asiantuntijahaku - Portugali

I. Asiantuntijaluettelot ja -rekisterit

Pakkolunastussäännöstyössä säädetyn menettelyn lisäksi Portugalissa ei ole muuta virallista asiantuntijaluetteloa tai rekisteriä. Pakkolunastussäännöstyössä (hyväksytty 18. syyskuuta annetulla lailla nro 168/99) säädetään luetteloon kuuluvien asiantuntijoiden osallistumisesta menettelyihin, jotka koskevat pakkolunastuksen julistamista yleishyödylliseksi, ja menettelyihin, jotka liittyvät hallinnollisen takavarikon täytäntöönpanoon, mukaan lukien molempien menettelyjen sovittelu- ja muutoksenhakuvaiheet.

Asiantuntijan tekemien arviointien ja tutkimusten perusteella on erityisesti määritettävä pakkolunastuksen kohteena olevalle osapuolelle maksettavan kohtuullisen korvauksen määrä. Korvauksen määrä lasketaan asianomaisten tosiseikkojen perusteella.

Edellä mainittujen menettelyjen asiantuntija- ja sovittelutehtävien hoitamisen edellytyksiä säätelevän 10. toukokuuta annetun asetuksen nro 125/2002 mukaisesti oikeushallinnon pääosasto (DGAJ) on se Portugalin viranomainen, joka vastaa virallisen asiantuntijaluettelon julkaisemisesta ja päivittämisestä sekä asiantuntijoiden valinta- ja rekrytointimenettelyjen edistämisestä. Asiantuntijatehtäviä ovat erityisesti seuraavat:

ennuste pakkolunastuskuluista

tutkimusten suorittaminen

arviointien laatiminen

osallistuminen sovittelumenettelyihin.

Lisäksi asiantuntijoita nimetään virallisesta luettelosta tapauksissa, joissa laki sallii irtaimen omaisuuden pakkolunastuksen, erityisesti 6. heinäkuuta annetun lain nro 13/85 (Portugalin kulttuuriperintölaki) 16 §:n nojalla.

Asiantuntijaluettelo pidetään ajan tasalla tarkistamalla sitä säännöllisin väliajoin.

Asiantuntijan etsimiseen Portugalista ei ole olemassa hakutyökalua.

II. Asiantuntijoiden pätevyys

Luetteloon merkitsemistä varten ehdokkaiden on täytettävä seuraavat vaatimukset:

Heillä on oltava 9. heinäkuuta annetussa määräyksessä nro 788/2004 ilmoitettu asianmukainen tutkinto.

Heidän on oltava vähintään 18-vuotiaita.

Heitä ei ole kielletty hoitamasta julkista virkaa eikä heitä ole todettu esteelliseksi hoitamaan tehtäviä, jotka asiantuntijan on hoidettava.

Heillä on tehtävien hoitamisen edellyttämä fyysinen vahvuus ja sen edellyttämät henkiset ominaisuudet.

Heidän on noudatettava pakollisia rokotuslakeja.

III. Asiantuntijoiden palkkiot

Tuomioistuimien nimeämät asiantuntijat eivät voi saada ennakkomaksua.

Asiantuntijan palkkio määritetään 26. helmikuuta annetulla asetuksella nro 34/2008 hyväksytyn menettelykustannuksia koskevan asetuksen 17 §:ssä vahvistetun säännöksen taulukon IV mukaisesti: 1–10 laskentayksikköä (yhden yksikön arvo on 102,00 euroa). Portugalin perustuslakituomioistuimien totesi 1. helmikuuta 2017 sitovasti, että sääntö, jolla estetään yli 10 laskentayksikön (1 020,00 euroa) suuruiset asiantuntijapalkkiot, oli perustuslain vastainen oikeasuhteisuusperiaatteen vuoksi.

Tuomarin valitseman asiantuntijan matkakulut korvataan etukäteen.

Asiantuntijapalkkioiden maksuvelvollisuutta käsitellään seuraavasti:

Siviilioikeudellinen menettely

Menettelyn kustannuksiin sisältyy asiantuntijapalkkio. Kukin asianosainen maksaa omat oikeudenkäyntikulunsa ja edustajansa kulut. Tuomioistuimien myöntää asian kokonaan voittaneelle asianosaiselle korvauksen kustannuksista, jotka ovat olleet välttämättömiä, jotta asianosainen on voinut käyttää tai puolustaa tehokkaasti oikeuksiaan asian hävinnyttä asianosaista vastaan.

Jos asianosainen on voittanut asian vain osittain, tuomioistuin jakaa kustannusten korvaamisen oikeudenmukaisesti tai päättää, että kenelläkään asianosaisista ei ole oikeutta korvaukseen. Menettelyn tulosten perusteella valtiolla on oikeus saada valtiolle aiheutuneista menettelykustannuksista korvaus asianosaisilta, jos tällaisiin kustannuksiin ei odoteta sovellettavan vapautusta tuomioistuinmaksuista.

Rikosoikeudellinen menettely

Rikosoikeudellisten menettelyjen, myös täytäntöönpanomenettelyjen, toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset maksaa valtio. Jos vastaaja on tuomittu lainmukaisesti, hänen on maksettava valtiolle takaisin kiinteä määrä muista valtion alun perin kattamista kuluista, kuten matkustuskulut tai laboratoriotutkimuksista aiheutuvat kulut. Tämä kuitenkin edellyttää, että asiantuntijalausuntoa oli pyydetty menettelyn aikana.

Asianosaiset eivät voi saada oikeusapua asiantuntijapalkkiota varten.

IV. Asiantuntijoiden vastuu

Portugalin asetukset eivät sisällä asiantuntijan vastuuta koskevia erityissäännöksiä, vaan siihen sovelletaan yleisiä säännöksiä (vahingonkorvaus- ja sopimusoikeutta).

Asiantuntijan on kuitenkin hoidettava tehtävänsä asianmukaisella huolellisuudella nimeämisen säilyttämiseksi, koska tuomari voi määrätä sakon, jos asiantuntija rikkoo yhteistyötä tuomioistuimen kanssa koskevaa velvollisuutta. Tuomioistuin voi myös poistaa asiantuntijan menettelystä, jos asiantuntijan toiminta katsotaan huolimattomaksi (esimerkiksi jos hän ei toimita asiantuntijalausuntoa määräajassa).

Nimettyjen asiantuntijoiden on sitouduttava varmistamaan, että he hoitavat heille annetun tehtävän, paitsi jos he ovat virkamiehiä ja se häiritsee heidän tehtäviensä hoitamista.

Asiantuntijoiden ei tarvitse kattaa mahdollista korvausvastuutaan ammatillisella vastuuvakuutuksella.

Laissa ei ole määritelty asiantuntijan vastuuseen sovellettavaa ylärajaa.

V. Lisätietoja asiantuntijamenettelystä

Portugalissa oikeusalan asiantuntijan tehtäviin sovelletaan pääasiassa [siviiliprosessilain](#) 467–489 §:ää ja [rikosprosessilain](#) 151–163 §:ää. Näistä säännöksistä ei ole saatavilla verkossa englanninkielistä versiota.

Asiantuntijan nimeämistä siviili-, rikos- ja hallintotuomioistuimen käsittelyyn koskevat yleiset säännöt ovat samankaltaisia. Asiantuntijan nimikettä ei ole suojattu.

Portugalin oikeusjärjestelmässä ei tehdä eroa asiantuntijatodistajien, teknisten asiantuntijoiden, oikeusalan asiantuntijoiden tai muunlaisten asiantuntijoiden välillä.

Kuten edellä todettiin, pakkolunastuslain nojalla nimettyjä asiantuntijoita koskevan luettelon lisäksi ei ole olemassa muuta virallista asiantuntijaluetteloa.

Asiantuntijoita käytetään usein sekä rikos- että siviilioikeudellisissa menettelyissä.

1 Asiantuntijoiden nimeäminen

Siviilioikeudellisissa menettelyissä asiantuntijoita voivat nimetä vain tuomioistuimet. Rikosoikeudellisissa menettelyissä syyttäjä voi nimetä asiantuntijoita tutkintavaiheessa.

Asiantuntijoita voidaan nimetä myös oikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa.

1.a Nimeäminen tuomioistuimen toimesta

Tuomioistuin voi nimetä asiantuntijan asianosaisen pyynnöstä tai oman harkintansa mukaan. Riita-asioita koskevassa menettelyssä tuomioistuin määrää asiantuntijatodisteiden hankkimisesta, jos päätös riippuu sellaisten tosiseikkojen arvioinnista, joista tarvitaan tieteellistä tietoa.

Asiantuntijan nimeäminen siviili-, rikos- ja hallintotuomioistuimen menettelyihin tapahtuu samalla tavalla.

Asianosaiset ja nimetty asiantuntija itse voivat olosuhteista riippuen vedota asiantuntijan tehtävistä jääväämisen ja oikeudelliseen erivapauteen.

Tuomareiden jääväämistä koskevia sääntöjä sovelletaan soveltuvin osin.

Riippumattomien elinten tai itsehallintoalueiden vastaavien elinten haltijat on vapautettu asiantuntijatehtävän hoitamisesta. Sama pätee niihin, joilla on lain mukaan vastaava asema, kuten yleisiin syyttäjiin näiden hoitaessa tehtäviään ja ulkomaiden diplomaattiedustajiin.

Asiantuntijana toimimisesta voi saada vapautuksen henkilökohtaisten syiden nojalla.

Kun tuomioistuin nimeää asiantuntijoita, se valitsee heidät asiantuntijaluettelosta tai rekisteristä, lukuun ottamatta lääketieteellistä asiantuntemusta, jonka osalta määräysvalta on lakisääteisesti osoitettu julkiselle laitokselle [Instituto Nacional de Medicina Legal e Ciências Forenses](#).

Asiantuntijan nimeäminen rekisteristä on yleinen käytäntö, jota tuomioistuimet pitkälti noudattavat.

1.b Nimeäminen asianosaisten toimesta

Tuomioistuin voi nimetä asiantuntijan asianosaisen pyynnöstä tai oman harkintansa mukaan. Riita-asioita koskevassa menettelyssä tuomioistuin määrää asiantuntijatodisteiden hankkimisesta, jos päätös riippuu sellaisten tosiseikkojen arvioinnista, joista tarvitaan tieteellistä tietoa.

Asianosaisilla ei ole oikeutta nimetä asiantuntijaa vaan ainoastaan ehdottaa sopivaksi katsomaansa henkilöä.

Asianosaiset voivat nimetä asiantuntijan yhteiseen asiantuntijatehtävään siviilioikeudellisissa menettelyissä. Tällöin tuomioistuimen nimeämä asiantuntija tekee yhteistyötä yhden tai useamman asianosaisten nimeämän asiantuntijan kanssa.

2 Menettely

2.a Siviilioikeudellinen menettely

Asiantuntijalle ei ole esimerkiksi oikeuskäytännössä asetettu erityisiä vaatimuksia, joita hänen pitäisi noudattaa lausunnossaan ja/tai oikeudenkäynnissä.

Tuomioistuin ei seuraa tai valvo asiantuntijan tutkimusten etenemistä. Jos lausuntoa ei teknisistä tai ammatillisista syistä voida esittää tuomarin asettamassa määräajassa, tuomioistuimelle on välittömästi ilmoitettava asiasta, jotta se voi nimetä uuden asiantuntijan mahdollisimman pian.

Asiantuntijan suoritukseen ei kohdisteta laadunvalvontaa.

Asiantuntijan lausunto ei sido tuomioistuinta. Tuomioistuin voi harkita toisin ja päättää muuta kuin asiantuntijan lausunto edellyttäisi. Erimielisyyden on kuitenkin perustuttava teknisiin syihin ja oltava perusteltu.

Ei ole olemassa menettelyä, jossa asiantuntijat tapaisivat ennen oikeudenkäyntiä tai heitä ristikuulusteltaisiin ennen oikeudenkäyntiä, jotta ongelmia voitaisiin rajata ja jotta tuomioistuin ymmärtäisi mielipide-erot.

Asianosaiset voivat avustaa asiantuntijaa ja esittää havaintoja asiantuntijan harkittavaksi. Niiden on myös annettava kaikki asiantuntijan tarpeelliseksi katsomat selvitykset. Jos tuomari on läsnä asiantuntijamenettelyn aikana, hän voi myös pyytää, mitä hän katsoo tarpeelliseksi kyseisen menettelyn yhteydessä.

Asiantuntijat voivat käyttää kaikkia tehtäviensä asianmukaiseen suorittamiseen tarvittavia keinoja, toteuttaa asianmukaisia toimenpiteitä tai selvityksiä ja pyytää saada tutustua oikeudenkäyntiasiakirjoihin.

Asiantuntijalla ei kuitenkaan ole velvollisuutta järjestää tapaamisia asianosaisten kanssa saadakseen heidän kommenttinsa.

1. Asiantuntijalausunto

Asiantuntijan ei tarvitse lausunnossaan noudattaa mitään erityisiä muotovaatimuksia.

Jos asiantuntijoita on enemmän kuin yksi eivätkä he pääse yksimielisyyteen, eri mieltä olevien asiantuntijoiden on perusteltava kantansa.

Asiantuntijoiden ei tarvitse toimittaa alustavaa lausuntoa.

Asiantuntijat ovat velvollisia käsittelemään asianosaisten väitteitä ainoastaan lopullisessa lausunnossa.

Asiantuntijalle ei ole esimerkiksi oikeuskäytännössä asetettu erityisiä vaatimuksia, joita hänen pitäisi noudattaa lausunnossaan ja/tai oikeudenkäynnissä.

Joissakin tapauksissa asiantuntijan on laadittava täydentävä lausunto, jos tuomioistuin esittää lisäkysymyksiä tai vaatii asiantuntijaa selvittämään lausuntoa.

Asiantuntijat toimittavat lausuntonsa kirjallisesti.

2. Tuomioistuinkäsittely

Jos jompikumpi asianosaisista sitä pyytää tai jos tuomioistuin sitä vaatii, asiantuntijat osallistuvat loppukäsittelyyn antaakseen valan nojalla heiltä pyydetty selvitykset.

2.b Muu

(Vastaukset näihin kysymyksiin on esitetty sivun muissa osissa ja toistetaan tässä.)

Asiantuntijalle ei ole esimerkiksi oikeuskäytännössä asetettu erityisiä vaatimuksia, joita hänen pitäisi noudattaa lausunnossaan ja/tai oikeudenkäynnissä.

Tuomioistuin ei seuraa tai valvo asiantuntijan tutkimusten etenemistä.

Asiantuntijan suoritukseen ei kohdisteta laadunvalvontaa.

Asianosaiset voivat riitauttaa lausunnon antamalla lausumia ja hankkimalla toisen asiantuntijan lausunnon ennen kuin tuomioistuin päättää asiasta. periaatteessa asiantuntijan lausunto sitoo tuomioistuinta. Jos tuomioistuin päättää toisin, sen on perusteltava, miksi se on eri mieltä kuin asiantuntija lausunnossaan.

Ei ole olemassa menettelyä, jossa asiantuntijat tapaisivat ennen oikeudenkäyntiä tai heitä ristikuulusteltaisiin ennen oikeudenkäyntiä, jotta ongelmia voitaisiin rajata ja jotta tuomioistuin ymmärtäisi mielipide-erot.

Asiantuntijat saavat olla yhteydessä asianosaisiin menettelyn aikana.

Asianosaiset voivat yleensä olla läsnä asiantuntijan suorittaessa tutkimuksiaan, ja he voivat kommentoida ja vastata asiantuntijoiden kysymyksiin.

Asiantuntijalla ei kuitenkaan ole velvollisuutta järjestää tapaamisia asianosaisten kanssa saadakseen heidän kommenttinsa.

Tässä esitetyt tiedot on kerätty maakohtaisilta yhteyshenkilöiltä, jotka European Expertise & Experts Institute EEEI oli valinnut asiantuntijahakuja käsittelevän hankkeen aikana.

Päivitetty viimeksi: 07/04/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Asiantuntijahaku - Romania

I. Asiantuntijaluettelot ja -rekisterit

Romaniassa asiantuntijat on kirjattu rekisteriin erikoisalan mukaan. Oikeusministeriö toimittaa asiantuntijarekisterit tuomioistuimille, ja niitä ylläpitävät siviili- tai rikostuomioistuimet. Luettelot ovat saatavilla [täällä](#).

Asiantuntijat valtuutetaan ja merkitään rekisteriin oikeusministeriön järjestämän tutkinnan jälkeen.

Oikeusalan asiantuntijan aseman saamiseksi hakijan on täytettävä seuraavat edellytykset:

Hänen on oltava Romanian kansalainen, Euroopan unionin jäsenvaltion tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion tai Sveitsin valaliiton kansalainen.

Hänen on osattava romanian kieltä.

Hänellä on oltava täysi oikeustoimikelpoisuus.

Hänellä on oltava tutkinto siltä erikoisalalta, jota varten hän osallistuu asiantuntijatutkintaan, ja se on todistettava tutkintotodistuksella.

Hänellä on oltava vähintään kolmen vuoden kokemus tältä erikoisalalta.

Hänen on sovelluttava terveydentilaltaan asiantuntijan työhön.

Hänellä ei saa olla rikosrekisteriä, ja hänellä on oltava hyvä ammatillinen ja yhteiskunnallinen maine.

Hänen on täytynyt läpäistä oikeusministeriön järjestämä tutkinta.

Toisen Euroopan unionin jäsenvaltion tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalainen tai Romanian kansalainen, joka on hankkinut tarvittavan ammattipätevyyden toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, voi saada Romaniassa asiantuntijan aseman samoin edellytyksin kuin Romanian kansalaiset.

Asiantuntijat voidaan poistaa rekisteristä, jos he pyytävät sitä, jos he eivät enää täytä vaatimuksia tai jos toimivaltainen viranomainen niin päättää.

II. Asiantuntijoiden pätevyys

Asiantuntijoiden on oltava ammattialajärjestön jäseniä, jotta he voivat kutsua itseään asiantuntijoiksi.

III. Asiantuntijoiden palkkiot

1. Siviilioikeudellinen menettely

Asiantuntijan nimeävän tuomioistuimen on määräyksessään vahvistettava asiantuntijan palkkiot ja tarvittaessa matkakulujen ennakkomaksut. Tuomioistuin voi pyytää asiantuntijaa arvioimaan asiantuntijapalvelun kustannukset kirjallisesti määräajassa.

Asianosaisen, jota määräys sitoo, on esitettävä todiste palkkion suorittamisesta tuomioistuimen kirjaamoon viiden päivän kuluessa nimeämisestä tai tuomioistuimen asettamassa määräajassa. Tuomioistuin voi korottaa palkkion määrää, kunnes lausunto on toimitettu.

2. Rikosoikeudellinen menettely

Asiantuntijalla on oikeus palkkioon asiantuntijana toimimisesta. Palkkion suuruuden määrää syyttäjä tai tuomioistuin asian luonteen ja monimutkaisuuden sekä asiantuntijalle aiheutuneiden kustannusten mukaan.

IV. Asiantuntijoiden vastuu

Asiantuntijat ovat vastuussa yleisen sopimus- ja vahingonkorvausoikeuden mukaisesti. Heidän on katettava mahdollinen korvausvastuunsa ammatillisella vastuuvakuutuksella.

Teknisten oikeudellisten asiantuntijoiden keskustoimisto voi kohdistaa oikeusalan teknisiin asiantuntijoihin, jotka ovat syyllistyneet asiantuntijan toimintaa harjoittaessaan väärinkäyttöön, seuraavia kurinpidollisia seuraamuksia, jotka ovat suhteessa rikkomuksen vakavuuteen:

kirjallinen huomautus

oikeusalan asiantuntijana toimimista koskevan oikeuden peruuttaminen kolmen kuukauden ja yhden vuoden väliseksi ajaksi

oikeusalan asiantuntijan aseman peruuttaminen.

V. Lisätietoja asiantuntijamenettelyistä

Oikeusalan asiantuntijan tehtävään sovelletaan Romaniassa pääasiassa Romanian siviili prosessilain 330–331 §:ää. Lisäksi sovelletaan Romanian rikosprosessilain 172–191 §:ää.

Asiantuntijat luetaan erikoisaloittain. Asiantuntijarekisterit ovat julkisia, ja ne julkaistaan oikeusministeriön verkkosivuilla.

Asiantuntijoiden on haettava merkitsemistä rekisteriin.

1. Asiantuntijoiden nimeäminen

Romanian **siviilioikeudessa** säädetään yhden tai kolmen asiantuntijan nimeämisestä. Asiantuntijoita voivat nimetä tuomioistuin ja asianosaiset. Asianosaiset voivat sopia yhdestä yhteisestä asiantuntijasta. Jos he eivät pääse sopimukseen, tuomioistuin nimeää asiantuntijan sattumanvaraisesti julkisessa istunnossa asiantuntijaviraston laatimasta ja toimittamasta luettelosta.

Romanian **rikoslaissa** säädetään vain yhden asiantuntijan nimeämisestä. Tuomioistuin voi nimetä asiantuntijan oikeudenkäynnin aikana ja syyttäjän rikostutkintavaiheen aikana. Yleensä syyttäjä tai tuomioistuin nimeää yhden asiantuntijan. Vain tilanteissa, joissa tarvitaan monitieteellistä tietämystä, voidaan nimetä kaksi tai useampia asiantuntijoita.

Tätä varten käytetään samaa rekisteriä kuin siviilioikeudellisissa menettelyissä. Asiantuntijoita koskevat vaatimukset ovat sekä rikos- että siviilioikeudellisissa menettelyissä samat.

a) Nimeäminen tuomioistuimen toimesta

Siviilituomioistuimella tai rikostuomioistuimella on toimivalta nimetä asiantuntija joko viran puolesta tai asianosaisen nimenomaisen pyynnön perusteella, jos asiaa koskevat tosiseikat voidaan selvittää ainoastaan asiantuntijan avustuksella. Tässä tapauksessa asiantuntija vastaa tuomioistuimen tai syyttäjän esittämiin kysymyksiin tiettyyn ajankohtaan asti. Asiantuntijan on ilmoitettava tuomioistuimelle mahdollisista eturistiriidoista. Tuomioistuimen nimeämällä asiantuntijoilla on pääsy asiaankuuluviin asiakirjoihin.

b) Nimeäminen asianosaisten toimesta

Romaniassa on monenlaisia asianosaisten nimeämiä asiantuntijoita:

asianosaisten tai syytetyn pyynnöstä nimetyt valtuutetut riippumattomat asiantuntijat (rikosprosessilain 172 §:n 8 momentti)

laboratorioiden tai erikoisalan laitosten viralliset asiantuntijat

valtuutetut riippumattomat kansalliset asiantuntijat

asiantuntijat ulkomailta (rikosprosessilain 172 §:n 8 momentti).

Jos valtuutettuja asiantuntijoita ei ole käytettävissä, tuomioistuin voi pyytää näkemyksiä yhdeltä tai useammalta asianomaisella alalla toimivalta henkilöltä tai asiantuntijalta (siviiliprosessilain 330 §:n 3 momentti). Nämä toimivat tällöin tuomioistuinten ulkopuolisina asiantuntijoina ja asiantuntijatodistajina.

Asianosaisten nimeämät asiantuntijat valvovat tuomioistuimen nimeämän asiantuntijan toimintaa. Asianosaiset eivät voi nimetä asiantuntijaa ilman, että tuomioistuin on nimennyt asiantuntijan (rikosprosessilain 173 §:n 4 momentti). Asiantuntijatodistajat ovat todistajia, joilla on erityistä tieteellistä tai teknistä tietämystä ja joita tuomioistuin kuulee.

Asiantuntijoilla on oikeus kieltäytyä asiantuntijana toimimisesta samoista syistä kuin todistajat voivat kieltäytyä todistamasta.

2. Menettely

a) Siviilioikeudellinen menettely

Asiantuntijan lausunto ei sido tuomaria. Asiantuntijan ainoa velvollisuus on toimittaa lausunto. Asiantuntijat voivat olla menettelyn aikana yhteydessä asianosaisiin, mutta tuomioistuimen nimeämät asiantuntijat tarvitsevat siihen tuomioistuimen luvan.

i. Asiantuntijalausunto

Romanialaisessa asiantuntijamenettelyssä ei vaadita alustavaa asiantuntijalausuntoa. Päälausunto voidaan toimittaa vain kirjallisesti. Asiantuntijan on noudatettava lausunnossaan määrättyä muotorakennetta.

Jos asiantuntijalausuntoa on tarpeen selventää tai täydentää tai asiantuntijoiden lausuntojen välillä on ristiriita, tuomioistuin voi viran puolesta tai asianosaisten pyynnöstä pyytää asiantuntijoita selventämään tai täydentämään lausuntojaan.

Tuomioistuin voi asianosaisten pyynnöstä tai viran puolesta määrätä toisen asiantuntijalausunnon hankkimisesta, jos siihen on perusteltu syy. Toisen asiantuntijalausunnon antaa toinen asiantuntija kuin alkuperäisen lausunnon. Tuomioistuin päättää vapaasti, mihin perusteluihin se perustaa tuomionsa.

ii. Tuomioistuinkäsittely

Rikosoikeudellisessa menettelyssä tai oikeudenkäynnissä tutkintatuomari tai tuomioistuin voi syyttäjän tai asianosaisten pyynnöstä tai viran puolesta kuulla asiantuntijaa, jos kuuleminen on tarpeen asiantuntijan havaintojen tai johtopäätösten selventämiseksi.

Jos asiantuntijat voivat siviilioikeudellisessa menettelyssä ilmaista mielipiteensä välittömästi, heitä kuullaan oikeudenistunnossa samojen sääntöjen mukaisesti kuin todistajia ja heidän lausuntonsa kirjataan tuomioon.

b) Rikosoikeudellinen menettely

Jos syyttäjä tai tuomioistuin katsoo, että asiantuntijalausunto on puutteellinen eikä tätä puutetta voida korjata asiantuntijan kuulemisessa, tuomioistuin määrää viran puolesta tai asianosaisten pyynnöstä saman asiantuntijan täydentämään asiantuntijalausuntoaan. Jos saman asiantuntijan nimeäminen ei ole mahdollista, määrätään toisen asiantuntijalausunnon hankkimisesta.

Syyttäjä tai tuomioistuin määrää uuden asiantuntijalausunnon hankkimisesta, jos asiantuntijalausunnon johtopäätökset ovat epäselviä tai ristiriitaisia eikä näitä puutteita voida korjata kuulemalla asiantuntijaa.

Tässä esitetyt tiedot on kerätty maakohtaisilta yhteyshenkilöiltä, jotka European Expertise & Experts Institute EEEI oli valinnut asiantuntijahakuja käsittelevän hankkeen aikana.

Päivitetty viimeksi: 22/01/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Asiantuntijahaku - Slovenia

I. Asiantuntijaluettelot ja -rekisterit

Slovenian tasavallan oikeusministeriö ylläpitää asiantuntijarekisteriä.

Rekisteri on julkisesti saatavilla Slovenian oikeusministeriön ylläpitämällä verkkosivustolla.

Slovenian lainsäädännössä ei määritellä asiantuntijatodistajaa. Asiantuntijatodistajat, asiantuntijat ja oikeudelliset asiantuntijat on kuitenkin erotettu toisistaan. Kaikki asiantuntijat eivät kuulu rekisteriin, vaan rekisteri kattaa vain tuomioistuinta avustavat asiantuntijat (oikeudelliset asiantuntijat). Rekisterissä on 50 pääryhmää, ja rekisteröitynä on noin 1 000 asiantuntijaa.

II. Asiantuntijoiden pätevyys

Asiantuntijoiden on täytettävä Slovenian tuomioistuinten asiantuntijoita, hyväksyttyjä arvioijia ja tuomioistuinten tulkkveja koskevan lain 16 §:n nojalla muun muassa seuraavat rekisteröintiperusteet:

Slovenian tasavallan, Euroopan unionin jäsenvaltion tai Euroopan talousalueen jäsenvaltion kansalaisuus ja sloveenin kielen aktiivinen kielitaito,

henkilöä ei ole tuomittu lainvoimaisesti viran puolesta nostetusta rikoksesta, joka tekisi hänet moraalisesti sopimattomaksi antamaan asiantuntijalausuntoja tuomioistuimessa, sillä se voisi estää hänen työnsä puolueettoman tai ammattimaisen suorittamisen tai vahingoittaa tuomioistuimen mainetta, henkilö on suorittanut Bolognan prosessia edeltävän yliopistokoulutuksen tai on saanut päätökseen Bolognan prosessin mukaisen maisteriohjelman ja hänellä on asianmukaista ammatillista tietämystä ja käytännön taitoja ja kokemusta tietäntyyppiseen asiantuntijatyöhön, kuusi vuotta kokemusta alalta, jolla hän aikoo tehdä asiantuntijatyötä, henkilö ei saa harjoittaa toimintaa, joka on ristiriidassa oikeudellisen asiantuntijan tehtävän kanssa.

Oikeudelliseksi asiantuntijaksi nimitettävän henkilön on toimitettava oikeusministeriölle oikeudelliseksi asiantuntijaksi nimittämistä koskeva hakemus määrättyllä lomakkeella ja avoimen ilmoituksen perusteella. Ministeri määrää erityisen pätevyystestin asiantuntijan tietojen, käytännön osaamisen ja kokemuksen selvittämiseksi. Tämän jälkeen ministeriö tekee päätöksen, ja asiantuntija vannoo valan.

Asiantuntijan ei tarvitse allekirjoittaa menettelysääntöjä tai eettisiä sääntöjä, jotta hänet voidaan rekisteröidä.

Ammattitaidon kehittämiseksi on asetettu vaatimuksia. Oikeudellisten asiantuntijoiden on jatkuvasti päivitettävä tietämystään ja soveltamiaan ammatillisia menetelmiä tai osallistuttava toimivaltaisen valtion viranomaisen, valtuutetun järjestön, ammattiyhdistyksen tai muun ammatillisen laitoksen järjestämiin kuulemisiin ja ammatilliseen koulutukseen. Kaikkien oikeudellisten asiantuntijoiden on viiden vuoden kuluttua nimittämispäivästä ja tämän jälkeen viiden vuoden välein toimitettava todisteet edeltävien viiden vuoden aikana suorittamastaan ammatillisesta koulutuksesta asiantuntijaneuvostolle, joka vahvistaa asiantuntijan pätevyyden.

Yleinen ammatillinen koulutus sisältää perustiedot Slovenian tasavallan perustuslaillisesta rakenteesta, oikeuslaitoksen rakenteesta ja toiminnasta, tuomioistuinmenettelyistä, todistusaineistoa koskevista säännöistä, oikeudellisten asiantuntijoiden, tuomioistuinten arvioijien tai tulkkien oikeuksia ja velvollisuuksia koskevista oikeudellisista säännöksistä, Euroopan unionin lainsäädännöstä ja toimielimistä sekä muista oikeudellisten asiantuntijoiden, tuomioistuinten arvioijien tai tulkkien työhön liittyvistä aiheista.

Ammatillinen erityiskoulutus sisältää yksittäisten osaamisalueiden ja asiantuntijatyön osa-alueiden erityisosaamista.

Asiantuntijoiden ei tarvitse olla ammattiyhdistyksen jäseniä rekisteriin merkitsemistä varten.

Ministeri voi poistaa asiantuntijan rekisteristä pysyvästi, jos

oikeus työskennellä asiantuntijana peruutetaan pysyvästi kurinpitomenettelyssä,

asiantuntija antaa kirjallisen lausunnon siitä, että hän ei enää halua laatia tuomioistuimen asiantuntijalausuntoja,

asiantuntija irtisanotaan,

asiantuntijaa vastaan on viran puolesta nostettu syyte rikoksesta, josta voidaan rangaista yli kahden vuoden vankeusrangaistuksella. Tällöin ministeriö poistaa tämän asiantuntijan luettelon julkisesta osasta viimeistään kolmen päivän kuluttua siitä, kun se on saanut tiedon kyseisestä oikeudellisesta seikasta.

Asiantuntija palautetaan luettelon julkiseen osaan, kun poistamisen syyt lakkaavat olemasta voimassa.

III. Asiantuntijoiden palkkiot

Tuomioistuinten nimeämien asiantuntijoiden palkkioita säännellään lailla. Palkkion määrä riippuu muun muassa oikeudenkäyntiasiakirjojen sivumäärästä, tutkintaan käytetystä ajasta ja suullisen kuulemisen valmistelusta sekä siitä, onko tarpeen kerätä ja tarkastella lisäasiakirjoja tai suorittaa tutkimus ja siitä, kuinka monimutkainen asia on. Palkkion lisäksi asiantuntijoilla on oikeus saada korvaus kuluistaan.

Osapuolet voivat saada asiantuntijan palkkioon liittyvää oikeusapua määrättyin hinnoin.

Tuomioistuin päättää ratkaisussaan, minkä osapuolen tai osapuolten on maksettava asiantuntijan palkkio.

IV. Asiantuntijoiden vastuut

Asiantuntijan vastuun ylärajaa ei ole määritelty laissa. Siihen sovelletaan yleisiä määräyksiä. Asiantuntijoilla ei ole velvollisuutta kattaa mahdollista korvausvastuutaan ammatillisella vastuuvakuutuksella.

V. Lisätietoja asiantuntijamenettelyistä

Slovenian tuomioistuinten asiantuntijoita, hyväksytyjä arvioijia ja tuomioistuinten tulkkeja koskevaa lakia ei valitettavasti ole saatavilla verkossa englannin kielellä.

1. Asiantuntijoiden nimeäminen

1a. Nimeäminen tuomioistuimen toimesta

Tuomioistuin voi nimetä asiantuntijaksi henkilön, jota se pitää sopivana ja pätevänä. Useimmiten tuomioistuimet nimeävät asiantuntijan virallisesta rekisteristä.

1b. Nimeäminen osapuolten toimesta

Osapuolet voivat kiistää tuomioistuimen nimeämän asiantuntijan tulokset ja palkata tätä varten asiantuntijan omalla kustannuksellaan.

2. Menettely

a) Siviilioikeudellinen menettely

Osapuolten on annettava asiantuntijalle yksityiskohtaisia tietoja ja ohjeita ja kysyttävä häneltä yksityiskohtaisia kysymyksiä.

Asiantuntija voi tarvittaessa ottaa yhteyttä osapuoliin lausuntoaan varten.

Tuomioistuin ei valvo asiantuntijan työn edistymistä. Jokaisen asiantuntijan on kuitenkin ilmoitettava tuomioistuimelle, katsooko hän pystyvänsä tekemään häneltä vaaditun työn ajoissa. Laadunvalvontaa ei ole. Asiantuntijoiden lausunnoissa esitetyt arviot eivät sido tuomioistuimia.

Osapuolet voivat kiistää asiantuntijalausunnon antamalla lausumia tai hankkimalla vastakkaisen asiantuntijalausunnon ennen kuin tuomari antaa päätöksensä asiasta.

Jos osapuoli esittää lisäkysymyksiä tai jos tuomioistuin tarvitsee lisätietoja, tuomioistuin voi tilata lisälausunnon.

Asiantuntijalausunto ei sido tuomioistuinta, mutta se otetaan yleensä huomioon lopullista päätöstä tehtäessä.

1. Asiantuntijalausunto

Asiantuntija toimittaa lausuntonsa kirjallisesti, tai jos tuomioistuin niin haluaa, suullisesti.

Asiantuntijan on loppulausunnossaan käsiteltävä osapuolten perusteluja. Lausunnolle ei ole asetettu muotovaatimuksia eikä muitakaan erityisvaatimuksia.

Tuomioistuinten asiantuntijoita, hyväksytyjä arvioijia ja tuomioistuinten tulkkeja koskevassa laissa määritetään asiantuntijalausuntojen laatimisen yleiset ja yksilölliset ohjeet, jotka julkaistaan oikeusministeriön verkkosivuilla. Asiantuntijaneuvosto hyväksyy ohjeet, joihin sisältyy yhdenmukainen maininta asiantuntijalausuntojen rakenteesta ja niiden laatimista koskevista ohjeista. Tuomioistuinten asiantuntijoiden erityisaloja ja osa-alueita koskevat yleiset ja yksilölliset ohjeet on hyväksyttävä ja julkaistava ministeriön verkkosivuilla kahden vuoden kuluessa edellä mainitun lain voimaantulopäivästä (viimeistään 1. tammikuuta 2021).

2. Oikeuskäsittely

Asiantuntijoiden on osallistuttava oikeudenistuntoon, jos tuomioistuin sitä pyytää.

B) Muut menettelyt

Muut menettelyt ovat suurelta osin samanlaisia kuin siviilioikeudellisissa menettelyissä.

Tässä esitetyt tiedot on kerätty maakohtaisilta yhteyshenkilöiltä, jotka [European Expertise & Experts Institute EEEI](#) valitsi asiantuntijahakuja käsittelevän hankkeen aikana.

Päivitetty viimeksi: 22/01/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Asiantuntijahaku - Slovakia

I. Asiantuntijaluettelot ja -rekisterit

Slovakian tasavallassa käytetään virallista asiantuntijaluetteloa eli -rekisteriä. [Asiantuntijarekisteri](#) on kaikkien saatavilla verkossa.

Asiantuntijarekisterin ylläpitämisestä vastaa oikeusministeriö.

Tullakseen merkityksi rekisteriin asiantuntijoiden on täytettävä seuraavat vaatimukset:

täysi oikeustoimikelpoisuus

rikosrekisteriote ilman rikostuomioita

vastaava koulutus (korkeakoulututkinto, jos mahdollista)

oikeusalan asiantuntijoiden ammattia säänteleviä oikeudellisia normeja koskeva lyhytaikainen erityiskurssi

vähintään seitsemän vuoden kokemus asianomaiselta erityisalalta (kokonaan tutkinnon suorittamisen jälkeen)

oikeusministeriön tai valtuutetun toimijan järjestämä erityiskoe

pitkäkestoinen erityiskurssi, jossa käsitellään oikeusalan asiantuntijoiden ammattia säänteleviä oikeudellisia normeja ja luettelon asianomaista osiota (vaaditaan vain valikoiduilta osioilta)

tarvittavat laitteet ja varusteet

asiantuntijaa ei ole poistettu luettelosta kolmen edeltävän vuoden aikana oikeudellisena asiantuntijana tehdyn hallinnollisen rikkomuksen takia eikä hänelle ole määrätty voimassa olevaa kieltoa toimia oikeudellisena asiantuntijana hallinnollisen rikkomuksen takia

oikeudellisen asiantuntijan vala.

Asiantuntijoiden on vannottava vala, jotta heidät voidaan merkitä rekisteriin. Asiantuntijoiden on haettava rekisteriin merkitsemistä. Oikeusministeriön on otettava asiantuntijarekisteriin henkilö, joka täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Oikeusministeriö voi poistaa asiantuntijan rekisteristä seuraavissa tapauksissa:

asiantuntijan kirjallisesta pyynnöstä

jos henkilö ei enää täytä edellä mainittuja vaatimuksia

kurinpidollisena seuraamuksena

jos henkilö harjoittaa toimintaa ilman vastuuvakuutusta

jos henkilö ei läpäise ammatillista pätevyyttä koskevaa testiä.

Oikeusministeriö päivittää asiantuntijaluetteloa jatkuvasti.

Asiantuntijoita voi hakea [hakuyökalulla](#). Haku kattaa kaikki asiantuntijat. Asiantuntijat luetellaan erikoisalan mukaan, ja erikoisalat ovat nähtävillä rekisterissä.

II. Asiantuntijoiden pätevyys

Asiantuntijoilla on oltava tietty koulutustaso erikoisalallaan, jotta he voivat rekisteröityä. Asiantuntijoiden ei tarvitse olla minkään ammattilajijärjestön jäseniä voidakseen toimia asiantuntijoina. Asiantuntijoiden on päivitettävä ja kehitettävä osaamistaan säännöllisesti. Ammatillista jatkokoulutusta järjestävät erityiset asiantuntijalaitokset.

III. Asiantuntijoiden palkkiot

Asiantuntija voi sopia hankintaviranomaisen kanssa, joka ei ole tuomioistuin tai muu viranomainen, sopimukseen perustuvasta korvauksesta tai asiantuntijapalkkion määrästä. Jos asiasta ei päästä sopimukseen, asiantuntijalla on oikeus saada tariffin mukainen palkkio sekä korvaus kuluista ja ajanmenetyksestä. Tariffin mukaisen asiantuntijapalkkion määrä perustuu joko käytettyyn aikaan, palkkion jakamiseen tai kiinteämääräiseen korvaukseen. Tuomioistuimen nimeämät asiantuntijat voivat saada ennakkomaksun kuluista. Siviilioikeudellisissa menettelyissä asiantuntijan palkkion maksavat osapuolet ja rikosoikeudellisissa menettelyissä palkkion maksaa valtio.

IV. Asiantuntijoiden vastuu

Slovakian tasavallan lainsäädännössä säädetään erikseen asiantuntijan vastuusta. Laissa N:o 382/2004 Kok., sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna, säädetään monentyyppisistä hallinnollisista rikkomuksista.

Asiantuntijoiden on katettava mahdollinen korvausvastuu ammatillisella vastuuvakuutuksella. Tällainen vakuutus ei kata asiantuntijan vastuuta neuvonnasta, jota hän antaa muissa jäsenvaltioissa.

Asiantuntijan vastuuseen sovelletaan lakisääteistä 33 193 euron ylärajaa.

V. Lisätietoja asiantuntijamenettelyistä

Slovakian tasavallassa oikeusalan asiantuntemukseen sovellettavat tärkeimmät säännökset ovat laki N:o 382/2004 Kok., sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna, asetus N:o 228/2018 Kok., siviiliprosessilaki, rikosprosessilaki ja hallintomenettelylaki.

Yleiset säännöt asiantuntijoiden nimeämisestä siviili-, rikos- tai hallintotuomioistuinten menettelyjä varten ovat samankaltaiset.

Slovakian tasavallan oikeusjärjestelmässä ei eroteta toisistaan asiantuntijatodistajia, teknisiä asiantuntijoita, oikeusalan asiantuntijoita tai muita asiantuntijoita. Rekisteröityjä asiantuntijoita on kaikkiaan noin 3 000.

Asiantuntijoiden nimeäminen

Tuomioistuin tai muu viranomainen voi nimetä asiantuntijoita. Asiantuntijoita voidaan nimetä myös oikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa.

Esitutkintamenettelyssä asiantuntijan voi nimetä poliisi tai syyttäjä.

Asiantuntijan nimeäminen siviili-, rikos- ja hallintotuomioistuimen menettelyihin tapahtuu samalla tavalla. Tuomioistuimen nimeämällä asiantuntijoilla on oikeudellinen velvollisuus ilmoittaa mahdollisista eturistiriidoista. Silloin kun tuomioistuimet nimeävät asiantuntijoita, heidät valitaan asiantuntijaluettelon tai -rekisterin avulla. Tuomioistuin tai joku osapuolista voi nimetä asiantuntijan luettelon perusteella. Jos luettelossa ei ole oikeusalan asiantuntijaa tai jos rekisteröity oikeudellinen asiantuntija ei pysty suorittamaan vaadittua tehtävää, tuomioistuin voi nimittää oikeudellisen asiantuntijan tapauskohtaisesti.

Menettely

Siviilioikeudellinen menettely

Asiantuntijoita yleensä vastakuulustellaan oikeudenkäynnin aikana. Asiantuntijan lausunto ei sido tuomioistuinta. Asiantuntijalausunto on yhtä tärkeä kuin mikä tahansa muu näyttö, ja tuomari on velvollinen arvioimaan sitä objektiivisesti ja muun näytön yhteydessä.

Ei ole olemassa menettelyä, jossa asiantuntijat kokoontuisivat ennen oikeudenkäyntiä tai heitä vastakuulusteltaisiin ennen oikeudenkäyntiä, jotta kysymyksiä voitaisiin tarkentaa ja jotta tuomioistuin ymmärtäisi mielipide-erot.

Osapuolten on tuomioistuimen pyynnöstä tehtävä yhteistyötä asiantuntijan kanssa asiantuntemuksen lähteiden tai tietojen hankkimiseksi.

1. Asiantuntijalausunto

Asiantuntijalausunto on jäseneltävä seuraavasti:

kansilehti

johdanto

lausunto

päätelmät

liitteet

asiantuntijalauseke.

Asiantuntijoiden ei tarvitse toimittaa alustavaa lausuntoa. Asiantuntijoilla ei ole velvollisuutta käsitellä lausunnossaan osapuolten väitteitä.

Tuomioistuin voi määrätä asiantuntijan toimittamaan täydentävän lausunnon. Asiantuntijat toimittavat lausuntonsa kirjallisesti tai suullisesti.

2. Tuomioistuinkäsittely

Asiantuntijan on osallistuttava alustavaan käsittelyyn. Asiantuntijan on osallistuttava pääkäsittelyyn vastatakseen tuomioistuimen ja osapuolten kysymyksiin.

Asiantuntijoita yleensä vastakuulustellaan oikeudenkäynnin aikana.

Tässä esitetyt tiedot on kerätty maakohtaisilta yhteyshenkilöiltä, jotka European Expertise & Experts Institute EEEI valitsi asiantuntijahakuja käsittelevän hankkeen aikana.

Päivitetty viimeksi: 05/10/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Asiantuntijahaku - Ruotsi

I. Asiantuntijaluettelot ja -rekisterit

Ruotsissa ei ole asiantuntijarekistereitä tai -luetteloita, eikä tällaisia luetteloita ole tarkoitus ottaa käyttöön.

II. Asiantuntijoiden pätevyys

Ei sovelleta.

III. Asiantuntijoiden palkkiot

Ei tietoja.

IV. Asiantuntijoiden vastuu

Ei tietoja.

V. Lisätietoja asiantuntijamenettelyistä

1. Asiantuntijoiden nimeäminen

a) Nimeäminen tuomioistuimen toimesta

On epätavallista, että tuomioistuin nimeää asiantuntijan yksin oikeudenkäyntimenettelyssä.

b) Nimeäminen asianosaisten toimesta

Ruotsissa oikeudenkäyntimenettelyyn osallistuvat asiantuntijat ovat yleensä oikeudenkäynnin asianosaisten palkkaamia, joten todistajia koskevat säännöt koskevat myös asiantuntijaa ("asiantuntijatodistaja").

2. Menettely

Ruotsin oikeusperinne perustuu todisteiden vapaan tarkastelun periaatteeseen, mikä tarkoittaa, että toimitettuja todisteita ei hylätä pelkästään menettelyllisistä syistä. Näin ollen asiantuntijan todistajanlausunnon arvo perustuu kussakin yksittäisessä tapauksessa tehtyihin johtopäätöksiin ja annettuihin todistajanlausuntoihin. Tuomioistuin arvioi lausunnon todistusvoiman, ja asianomaiset määrittelevät todistajan uskottavuuden ja pätevyyden johtopäätösten tekemiseen (kuulustelun ja ristikuulustelun avulla).

Ruotsin oikeudenkäyntilaki ja sen todistelua koskevat säännöt perustuvat yleensä todistelun välittömyyden, prosessin keskittämisen ja suullisen esityksen periaatteisiin.

Todistajanlausunto on arvokkain silloin, kun väärinkäsitysten riski on vähäinen, mikä pätee silloin, kun todistaja on läsnä henkilökohtaisesti. Tuomioistuimen on tällöin helpompi arvioida lausunnon luotettavuutta ja uskottavuutta. Joiltakin osin säännöllä turvataan myös asianosaisten oikeus ristikuulusteluun (säilytetään tasavertain lähtöasema).

Näiden periaatteiden tuloksena todisteet esitetään lähes aina tuomioistuimessa pidettävässä pääkäsittelyssä. Näin ollen todistajanlausunnot on esitettävä tuomioistuimelle suoraan ja suullisesti. Kirjallisia lausuntoja / valahtoisia todistuksia / videokuulusteluja ei yleensä hyväksytä korvaamaan henkilökohtaista lausuntoa (lukuun ottamatta videotallenteita nuorten antamista lausunnoista).

Vuodesta 2008 lähtien pääkäsittelyn ulkopuoliset todistajanlausunnot ja puhelin- ja videoneuvottelun avulla tehtävien kuulustelujen käyttö pääkäsittelyssä ovat suuremmassa määrin sallittuja. Videoneuvottelut – yleensä todistajan tuomiopiiriin kuuluvan tuomioistuimen kokoushuoneessa – hyväksytään yleensä samanarvoisiksi kuin läsnäolo tuomioistuimessa.

Käytännössä valahtoisien todistusten kieltoa ei sovelleta lääkärin ja virkamiesten myöntämiin todistuksiin. Niiden yhteydessä otetaan kuitenkin aina huomioon käsiteltävä asia ja käytettävissä olevat todisteet.

Oikeudellista asiantuntemusta säännellään Ruotsin oikeudenkäyntililla, joka on saatavilla seuraavassa osoitteessa:

 [Ruotsin oikeudenkäyntilaki \(1942:740\)](#)

 [Ruotsin oikeudenkäyntilaki \(1998:000\)](#) (luku 40, sivu 215, ei päivitetty)

Tässä esitetyt tiedot on kerätty maakohtaisilta yhteyshenkilöiltä, jotka European Expertise & Experts Institute EEEI oli valinnut asiantuntijahakuja käsittelevän hankkeen aikana.

Päivitetty viimeksi: 22/01/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.